

72662

T. C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Ç. Ü. EĞİTİM FAKÜLTESİ ADANA VE HATAY
EĞİTİM YÜKSEK OKULLARINDAKİ ÖĞRENCİLERİN
1987 ÖSS PUANLARI İLE
AKADEMİK BAŞARILARININ KARŞILAŞTIRILMASI

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

DOKTORA TEZİ

KEZBAN KURAN

ADANA — 1988

ÖNSÖZ

Bir öğretim kurumunda yapılan etkinliklerin başarılı olması elbette ki öğretim elemanlarının nitelikli ve yeterli olmasıyla mümkündür. Aynı zamanda o kurumdaki eğitim ve öğretim programlarının da günün değişen koşullarına göre düzenlenmesi şarttır. Bütün bunların yanında, o kurumlardaki öğrencilerin nitelikleri açısından bir yeterlikte söz konusu ise başarı eksiksiz tamamlanmış olacaktır. Kuşkusuz ki, yükseköğretim kurumları bu görüşün dışında tutulamaz. Bu kurumlara gelecek öğrencilerin niteliği, yapılacak öğretimin başarılı olmasında önemli bir etkidir. Bu nedenle ÖSYM, nitelikli öğrencilerin seçimi konusunda bir eleme ve seçme sınavı yapmaktadır. Bazı yükseköğretim kurumları puanlarının yüksek olması, daha yeterli ve nitelikli öğrencilerin seçiminde bir ölçüt olarak görülebilir.

Bu çalışmada; Eğitim Yüksekokullarına alınan öğrencilerin ÖSS puanlarının ve lise başarı ortalamalarının, yüksekokuldaki akademik başarıyı önceden tahmin etme konusunda ne derece etkili bir kestirici olduğunu araştırmak, temel amaç olarak kabul edilmiştir. Ayrıca, okul türlerine ve kollarına göre yüksekokulda başarılı olma konusunda bir farklılık olup olmadığının saptanması da amaçlanmıştır. Araştırma bulgularına dayanarak bu okullara öğrenci seçimi konusuna ilişkin öneriler getirilmesi de amaçlar arasında yer almaktadır.

Çünkü; öğretmen yetiştirme süreci, çocukların ve gençlerin yetiştirilmesi açısından son derece önemlidir. Bundan dolayı öğretmen yetiştiren kurumlardaki başarı ve nitelikli öğretmen yetiştirme, büyük ölçüde bu kurumlara nitelikli

Öğrencilerin gelmesine bağlıdır.

Araştırma konusunun seçilmesi, yürütülmesi ve araştırma raporunun yazılması konusunda pek çok kişinin katkıları ve yardımları olmuştur. Bunlardan bazıları burada anmak, araştırmacı için büyük bir sevinç kaynağı olacaktır.

Araştırma konusunun seçiminde, kaynakların araştırılmasında değerli katkıları olan, ayrıca büyük bir titizlikle ve sabırla araştırmanın her aşamasında bana güven veren, yardım ve desteğini esirgemeyen değerli hocam, tez danışmanım sayın Prof.Dr.Doğan Çağlar'a teşekkürlerimin sonsuz olduğunu belirtmek isterim.

Birçok kaynağın bulunmasında, öğrencilerin puanları, yaş, cinsiyet, bölgelere göre dağılımları ve tercih sıralamaları ile ilgili çizelgelerin sağlanmasında büyük yardımlarını gördüğüm ÖSYM Başkanı sayın Dr.Fethi Toker'e engin teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmada, istatistiksel işlemlerin bilgisayarda yapılması konusunda büyük yardımlarını gördüğüm Antakya Meslek Yüksekokulu Öğretim Üyesi sayın Doç.Dr.Cemal Yükselen'e bu vesileyle teşekkür etmeyi bir borç sayarım.

Hatay, Kasım 1988

Kezban Kuran

İ Ç İ N D E K İ L E R

<u>BÖLÜM:</u>	<u>Sayfa:</u>
ÖNSÖZ	II
İÇİNDEKİLER	IV
TABLolar	VI
I. GİRİŞ	1
Problem.....	2
Amaç.....	15
Önem.....	16
Sayıltılar.....	17
Tanımlar ve Kısaltmalar.....	18
Sınırlılıklar.....	19
Yöntem.....	19
II. İLGİLİ YAYIN ve ARAŞTIRMALAR	27
Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	27
Yurt-Dışında Yapılan Araştırmalar.....	35
III, BULGULAR ve YORUM	40
Hatay Eğitim Yüksekokulunda Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Genel Özellikleri.....	40
Adana Eğitim Yüksekokulunda Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Genel Özellikleri.....	47
Hatay Eğitim Yüksekokulundaki Öğrencilerin Akademik Özellikleri.....	57
Adana Eğitim Yüksekokulundaki Öğrencilerin Akademik Özellikleri.....	77
Her İki Okul Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Karşılaştırılması.....	93

BÖLÜM:

Sayfa:

IV. ÖZET ve SONUÇLAR	100
Öneriler	108
Ekler	112
Kaynakça	115

T A B L O L A R

TABLO:

Sayfa:

1. Eğitim Basamaklarına Göre Öğrenci Dağılımı	4
2. Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokulu Birinci Sınıf Birinci-Döneminde Okutulan Dersler	25
3. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Bölgelere Göre Dağılımı (Hatay Eğ.Yükok)	41
4. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Okul türleri	42
5. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Mezun Oldukları Kollar	42
6. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Lise Bitirme Dereceleri	43
7. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Cinsiyet ve Yaş Durumları	44
8. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Hatay Eğitim Yüksekokulunu Tercih Sıraları	46
9. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Bölgelere Göre Dağılımı (Adana Eğ.Yükok)	48
10. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Okul Türleri	49
11. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Mezun Oldukları Kollar	49
12. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Lise Bitirme Dereceleri	50
13. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Cinsiyet ve Yaş Durumları	51
14. Akademik Başarıları Kestirilen Öğrencilerin Adana Eğitim Yüksekokulunu Tercih Sıraları	52
15. ÖSS Puanları ile Akademik Başarı Arasındaki Korelasyon (Hatay Eğ.Yükok)	58

TABLO:**Sayfa:**

16. ÖSS Puanları ile Temel Matematik Dersi Arasındaki Korelasyon	60
17. ÖSS Puanları ile Temel Fizik Dersi Arasındaki Korelasyon	60
18. ÖSS Puanları ile Eğitime Giriş Dersi Arasındaki Korelasyon	61
19. ÖSS Puanları ile Resim-İş Yazı Öğretimi Dersi Arasındaki Korelasyon	62
20. ÖSS Puanları ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi Arasındaki Korelasyon	62
21. ÖSS Puanları ile Türk Dili Dersi Arasındaki Korelasyon	63
22. ÖSS Puanları ile Dersler Arasındaki Korelasyon	63
23. ÖSS Puanları ile Lise Not Ortalamaları Arasındaki Korelasyon	64
24. Akademik Başarı ile Lise Not Ortalamaları Arasındaki Korelasyon	67
25. Lise Bitirme Derecelerine Göre Birinci Dönem Akademik Ortalamaların Dağılımı	67
26. Lise Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	70
27. Öğretmen Lisesi Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	71
28. Meslek Lisesi Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	72
29. Fen Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	73
30. Matematik Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	73
31. Dil-Edebiyat Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	74

TABLO:Sayfa:

32. Tabii Bilimler Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	75
33. ÖSS Puanları ile Akademik Başarı Arasındaki Korelasyon (Adana Eğ.Yükok.)	78
34. ÖSS Puanları ile Temel Matematik Dersi Arasındaki Korelasyon	79
35. ÖSS Puanları ile Temel Fizik Dersi Arasındaki Korelasyon	80
36. ÖSS Puanları ile Eğitime Giriş Dersi Arasındaki Korelasyon	80
37. ÖSS Puanları ile Resim-İş Yazı Öğretimi Dersi Arasındaki Korelasyon	81
38. ÖSS Puanları ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Dersi Arasındaki Korelasyon	81
39. ÖSS Puanları ile Türk Dili Dersi Arasındaki Korelasyon	82
40. ÖSS Puanları ile Dersler Arasındaki Korelasyon	82
41. ÖSS Puanları ile Lise Not Ortalamaları Arasındaki Korelasyon	83
42. Akademik Başarı ile Lise Not Ortalamaları Arasındaki Korelasyon	84
43. Lise Bitirme Derecelerine Göre Birinci Dönem Akademik Ortalamaların Dağılımı	85
44. Lise Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	86
45. Öğretmen Lisesi Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	87
46. Meslek Lisesi Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	88
47. Fen Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon	89

TABLO:

Sayfa:

48. Matematik Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon.....	90
49. Dil-Edebiyat Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon.....	91
50. Tabii Bilimler Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon.....	92
51. Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarındaki Öğrencilerin Akademik Başarı Ortalamaları Arasındaki Fark.....	94
52. Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarındaki Öğrencilerin Lise Not Ortalamaları Arasındaki Fark.....	97
53. Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarındaki Meslek Lisesi Mezunu Öğrencilerin Akademik Başarı Ortalamaları Arasındaki Fark.....	98

BÖLÜM I

GİRİŞ

Kuşkusuz eğitilmiş insan gücünde en etkin araç eğitimdir. Eğitim alanına yapılan yatırımların amacına ulaşması elbette ki eğitimin en önemli ögesi olan öğretmenin iyi yetişmiş olmasına bağlıdır. Öğretmen yetiştirmek, yarının toplumuna şekil vermek ve bu toplumda görev alacak bireyleri en iyi şekilde yetiştirmek demektir. Gerçek anlamda öğretmenlik; ulusal çıkarları, kişisel çıkarların üstünde tutarak daha iyi bir toplum, ülke için daha iyi bir yarın yaratma çabası içinde olan bir meslektir. Bireyleri iyi yetiştirilemeyen bir toplumdaki gelişmesini, ilerlemesini ve çağdaş toplumlar düzeyine ulaşmasını beklemek elbette ki büyük bir yanılğı olur. Hatta böyle bir toplumda, toplumun işleyişi ile ilgili ne kadar mükemmel yasalar çıkarılsa dahi toplumun ilerlemesi, çağdaşlaşması mümkün değildir.

Kimdir öğretmen? Alkan'a göre "insan davranışı oluşturma veya davranış bilimleri alanında görevi olağanüstü güç ve karmaşık olan bir uzman, bir teknisyendir" (Alkan,1979). 1739 sayılı Temel Eğitim Kanununun 43.maddesi ise şöyle demektedir. "Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir..."

Bu bakımdan öğretmenin hızlı bir değişme içinde olan toplumumuzun sorunlarını görebilecek ve kendi öz değerleri içinde çözümler arayabilecek, kültür düzeyi yüksek, alan ve meslek bilgisine sahip, çağdaş bir aydın olması gerekmektedir.

İşte bu nedenle, bu mesleği seçecek kişilerin yarının nitelikli insanlarını yetiştirecek düzeyde özelliklere sahip olması gerekmektedir. Gerekli bilgi ve becerilerle donatılmış kişiler olarak yetiştirilmesi için, öğretmen yetiştiren tüm kurumlara öğrenci seçimine özen gösterilmelidir. Özellikle, eğitim sistemimizin temelini oluşturan ilkokullarda öğretmenlik yapacak kişilerin seçiminde daha dikkatli olunmalıdır.

Temel Eğitim Kanununun, gene 43.maddesi ile, öğretmenlik mesleğinin taşınması gereken standartlar çizilmiştir. Örneğin aynı madde, öğretmenlik mesleğinin özel bir mesleki yeterlilik gerektirdiğini belirtmektedir. Öğretmenler, eğitim ve öğretimle ilgili görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkelerine uygun olarak yerine getirmek zorundadırlar.

İlkokullara öğretmen yetiştiren Eğitim Yüksekokullarına öğrenci seçimi Üniversite Giriş Sınavları ile yapılmaktadır. Bu kurumlara öğrenci seçiminde yapılan ÖSS sınavının, öğretmenlik mesleğine uygun niteliklere sahip öğrencileri seçip seçmediği konusu, günümüzde en çok tartışılan konulardan birisidir. Bu araştırmada, bu konuya ışık tutacak bulguları ortaya çıkarmak, araştırmacı açısından önem taşımaktadır.

PROBLEM

Ülkemizde, her geçen yıl toplumun daha büyük bir kesiminin Üniversite Giriş Sınavı ile ilgilendiğini görüyoruz. Bu aşırı ilgi, yükseköğretime karşı toplumsal bir duyarlılığın arttığını göstermektedir. Olay, halkın eğitime daha büyük ihtiyaç duyması açısından sevindiricidir. Hatta bu durum

özendirilmelidir de. Ancak bu artışlar doğru yönde olmalı, nitelik ve standartların düşmemesi için gerekli önlemler de alınmalıdır (Kaya,1984). Artan bu öğrenci kitlesine karşılık yükseköğretim kurumlarının kontenjanlarında bu artışla paralel büyüyen bir gelişme olmamıştır. Örneğin; 1974 yılında sınavlara giren aday öğrenci sayısı 224500'dür. Buna karşılık yükseköğretim programlarına yerleştirilen 34764'dür. 1984 yılında sınava giren öğrenci sayısı 437100 iken, ayrılan kontenjanlar ise 134500 olmuştur (ÖSYM,1980-ÖSYM,1984).

Görülüyor ki; yükseköğretim kurumları önünde, toplam kontenjanlarının iki katından fazla öğrenci kitlesi oluşmaktadır. Bu nedenle de yükseköğretim kurumları, giderek artan bu öğrenci kitlesinin ihtiyaçlarına, umutlarına ve arzularına cevap vermekte bir hayli zorlanmaktadır.

Türkiye'deki yükseköğrenim gören öğrencilerin toplamı, toplam öğrenci sayısı ile karşılaştırıldığında; yükseköğrenim kurumlarındaki öğrenci sayısının, toplam öğrenci sayısına oranı çok düşük bulunmuştur. Tablo 1 incelendiğinde, yükseköğrenim gören öğrencilerin Türkiye'deki toplam öğrenci sayısına oranı 1983 yılında ancak yüzde 3,2'ye yükseltilebilmiştir. Üniversitelerde gerekli kapasite artışları sağlanamadığı için, bu oranın son yıllarda daha da azaldığı ileri sürülebilir (Kaya,1984).

Bireylerin yükseköğretim görme özgürlüğü, elbette ki demokrasi ile yönetilen ülkelerde en doğal hakları olarak görülmektedir. Hiç bir zaman bu hak, herkesin eşit şekilde kullanması gerektiği bir özgürlük anlayışı şeklinde yorumlanmamalıdır. Çünkü her bireyin doğuştan getirdiği zeka, yetenek, ilgi ve istekleri birbirinin aynı değildir. Eğitimde

fırsat eşitliği ilkesinin vermeye çalıştığı mesaj; herkesin kapasitesi oranında eğitim görme hakkı olduğudur. İşte bu nedenle, yükseköğretim görmek isteyen bireylerin yetenek düzeyleri ve nitelikleri ile, yükseköğretimin gerekli kıldığı yetenek düzeyi ve nitelikler arasında pozitif bir korelasyonun olması gerekir. Aksini savunmak, yani bireyin ne olursa olsun yükseköğretime girmesini salt hakkı olarak düşünmek, asla gerçekçi olamaz.

(X) TABLO 1 EĞİTİM BASAMAKLARINA GÖRE ÖĞRENCİ DAĞILIMI

YILLAR	Toplam Öğr.	İlkögr. Sayı	Ögr. Yüzde	Ort.Ögr. Sayı	Ögr. Yüzde	Yük.Ögr. Sayı	Ögr. Yüzde
1929-30	516268	469071	90,9	43515	8,4	3682	0,7
1934-35	722358	467360	89,6	68374	9,5	6624	0,9
1939-40	1054019	915139	85,6	136750	13,0	12130	1,1
1944-45	1409123	1246818	88,5	142803	10,1	19502	1,4
1949-50	1758260	1591038	90,5	142130	8,1	25091	1,4
1954-55	2106939	1866666	88,6	212204	10,1	28069	1,3
1959-60	2984005	2514592	84,3	415344	13,9	54069	1,3
1964-65	4468401	3769282	84,4	614784	13,7	84335	1,9
1969-70	6187402	4906995	79,3	1133232	18,3	147175	2,4
1973-74	7029254	5327089	75,8	1516880	21,6	185285	2,6
1977-78	7652965	5384000	70,4	1921726	25,1	347239	4,5
1982-83	8696787	6042768	69,5	2377073	27,3	276946	3,2

(X) (Kaya, 1984 s.251)

Yabancı Ülkelerde ve Türkiye'de Üniversiteye Öğrenci Seçme Sistemleri

Türkiye'de yükseköğrenime öğrenci seçimi ve üniversite giriş sınavları hakkında bilgi vermeden önce, yükseköğrenime öğrenci seçimi işinin batı ülkelerinde nasıl yapıldığı hakkında kısaca bilgi vermek, konunun önemi açısından yararlı olacaktır.

İngiltere'de yükseköğrenim kurumlarına girebilmek, Genel Eğitim Sertifikası (General Certificate of Education) sınavlarına katılmak ve bu sınavlardan gerekli olan puanı almakla mümkündür. Genel Eğitim Sertifikası sınavları, birbirinden ayrı ve bağımsız kurullar tarafından yapılır. İngiltere'de yükseköğrenim yapmak isteyen öğrencilerin seçimi, ortaöğretime girişten itibaren başlar. Bu öğrenciler, 15-16 yaşları arasında ORDINARY, iki yıl sonra yani 18 yaşlarında da ADVANCED düzeyde sınava katılırlar. Ortaöğretime kabul edilme, öğrenciler açısından bir bakıma yükseköğrenime de kabul edilmek anlamına gelir. Ortaöğretime giremeyen diğer öğrenciler ise meslek ve teknik alanlara kaydırılmaktadır. Bu okullardan mezun olan öğrencilerin ise, yükseköğrenime giremediklerini görüyoruz. İngiltere'de yükseköğrenim sınavları, yükseköğretim kurumlarının kendileri tarafından ve yılda 2 kez yapılır (Melek,1974).

Fransa'da ise; öğrencilerin yükseköğretime girebilmeleri için "BAKOLARYA" denen olgunluk sınavına girmesi şarttır. Bitirme sınıfı sonunda yapılan Bakolarya sınavları, akademik bölgesindeki Rektör'ün sorumluluğu altında ve Orta Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından organize edilir. Bakolarya jürilerine üniversite öğretim üyeleri başkanlık

eder. Bu sınavda başarı gösteren öğrenciler üniversitelere girmeye hak kazanmaktadır. Fransız halkı için Bakolarya sınavı çok önemlidir ve ulusal bir diploma niteliği taşımaktadır. Liselerde başarı, üniversiteye girmek için bir yarıştıdır. Bakolarya bu rolü oynamaktadır. Bakolarya sınavı, yazılı ve sözlü olarak aşağıda belirtilen serilerin birinden yapılmaktadır. Öğrenciler okudukları dallara göre bu serilerden birini seçerek sınava girerler ve o seriye ait Bakolarya diploması alırlar. Bu seriler;

Seri A : Felsefe-Edebiyat

Seri B : Ekonomik ve Sosyal Bilimler

Seri C : Matematik ve Ekonomik Bilimler

Seri D : Matematik ve Doğal Bilimler

Seri D₁ : Tarım ve Teknik Bilimler

Seri E : Matematik ve Teknik Bilimler

Görülüyor ki Fransa'da üniversiteye girebilmek için olgunluk diploması şarttır (Türkoğlu,1977).

Üniversiteye giriş sistemlerinde olgunluk sınavının uygulandığı ülkeler arasında; Batı Almanya, İsviçre, Avusturya, Meksika gibi ülkeleri sayabiliriz. Üniversiteye öğrenci alımında seçme sınavları uygulayan ülkeler arasında da; İngiltere, Meksika (bazı üniversiteleri), Japonya, Filipinler, Birleşik Arap Cumhuriyeti, İran, Sovyetler Birliği, Yeni Zelanda, Amerika Birleşik Devletleri (bazı üniversiteleri), Hindistan, Türkiye gibi ülkeleri sayabiliriz (IAEA,1976).

Türkiye'de ise yükseköğretime öğrenci seçme işinin, günümüze kadar olan süre içinde çok değişik yöntemlerle yapıldığını görüyoruz. 1930-1955 yılları arasında uygulanan Bakolarya sınavıyla üniversiteye öğrenci alımı, 1955 yılından

itibaren üniversitelere ilginin artması nedeniyle kaldırılmıştır. Bu yıllara kadar liselerden mezun olan öğrencilerin, olgunluk sınavına katılıp diploma alması yetiyordu. Bu olgunluk sınavı üniversiteye girebilmek için gerekli olan barajı oluşturuyordu. 1950'li yıllara gelinceye kadar yalnız İstanbul Teknik Üniversitesi ile Siyasal Bilgiler Fakültesi-ne yarışma sınavıyla öğrenci alınmakta idi (Mihçioğlu,1974).

1961 yılından itibaren bazı yükseköğretim programlarının, öğrencileri kendi yaptıkları sınavlarla seçerek almaya başlamaları dikkat çekicidir (Mihçioğlu,1969).

1962-1963 ders yılından itibaren ise üniversiteye giriş sınavları merkezileştirilmiştir. 1974 yılında ise Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme (ÜSYM) kurulmuştur. Böylece üniversitelerdeki tüm yükseköğretim programlarına öğrenci seçme ve yerleştirme bu kurumun sorumluluğu altında toplanmıştır. Dolayısıyla yükseköğretime girmek isteyen öğrencilerin, değişik illerde açılan sınavlara girebilmek için il il gezmesi, aynı güne rastlayan sınavlara katılamama sorunları da ortadan kalkmıştır. ÜSYM, 1981 yılında 2547 sayılı yasayla Yükseköğretim Kuruluna bağlanarak Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) adını almıştır. Türkiye'de halen bu sistem uygulanmaktadır.

Yükseköğretime Giriş

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemine göre bir yükseköğretim programına girebilmek için, bir adayın taşınması gereken bazı koşullar vardır. Bunlardan ilk grup koşulları, yükseköğretim kurumlarının belirlediği ortaöğretim kurumu türü, kollar, cinsiyet, seçme ve yerleştirmede esas alınacak

öğrenci sayısı oluşturmaktadır. Koşulların ikinci grubu ise, adayın tercih ettiği yükseköğretim programları ile ilgilidir. Çünkü, adayın istediği bir yükseköğretim programına girebilmesi bu programa tercihleri arasında yer vermesiyle mümkündür. Aday, tercihleri arasında yer vermemişse gerekli bütün koşulların tümüne sahip olsa bile bir yükseköğretim programına giremez. Adayın aynı zamanda en çok istediği bir yükseköğretim programına, tercih sıralamalarının başında yer vermesi gerekir. Üçüncü grup koşulları ise, seçme ve yerleştirme sınavında aldığı puanlar oluşturmaktadır. Bir adayın, bir yükseköğretim programının kontenjanına girmesini sağlayacak derecede yüksek puan alması gerekmektedir.

Sonuç olarak denilebilir ki; seçme ve yerleştirme süreci içinde bir adayla ilgili olarak verilen çeşitli kararlar, yukarıdaki koşulların karşılanıp karşılanmamasına bağlıdır. Halen işletilmekte olan seçme ve yerleştirme sisteminde aday, tercih ettiği yükseköğretim programlarının koşullarını taşıyorsa ve yarıştığı aday grubu içinde puan bakımından elverişli bir konuma sahipse, puan bakımından konumunun elverdiği en yüksek tercihi yerleştirilmektedir (Oral, 1985 s.7).

Yükseköğretim kurumları ile ortaöğretim kurumları arasında tek köprüyü, öğrenci seçme ve yerleştirme sistemi oluşturmaktadır. Bu köprünün bir tarafında, bugün için temel amaç yükseköğretime öğrenci yetiştirmek olan ortaöğretim kurumları, diğer tarafında da yükseköğretim kurumları bulunmaktadır. Köprünün her iki yanında yer alan bu kurumlardaki öğretimin nitelik açısından birbirini tamamlar özellikte olması gerekir.

Yükseköğretim kurumları; Dil ve Edebiyat, Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Teknik alanlar ve Ziraat

ve Ormancılık gibi 65 çeşit alanda eğitim vermektedir. Öğrenci seçme ve yerleştirme sistemiyle de 1173 yükseköğretim programına öğrenci seçilmektedir (Onat,1982).

Öğrenci Seçme Sınavı ve Öğrenci Yerleştirme Sınavı

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince yapılan sınavın temel amacı "ortaöğretim kurumlarının en parlak mezunlarını bir yarışma sınavıyla seçip, yükseköğretim kuruluşlarının öğrenci ihtiyacını karşılamaktır" (Mihçioğlu,1978 s.168). Bu amacı gerçekleştirmek için ÖSYM, 1981 yılından bu yana öğrenci seçme ve yerleştirme sınavını iki aşamalı olarak yapmaktadır. Birinci aşama ÖSS adıyla anılan öğrenci seçme sınavı, ikinci aşama da ÖYS adıyla anılan öğrenci yerleştirme sınavıdır (ÖSYM,KY-02-80-0001,1980). İlkokullara öğretmen yetiştiren Eğitim Yüksekokullarına öğrenci ÖSS puanıyla alınmaktadır. Bu nedenle ÖYS sınavlarında uygulanan testler üzerinde durulmamıştır.

Birinci aşama sınavı ÖSS'de sorular sözel, sayısal ve yabancı dil olmak üzere üç kısımdan oluşmaktadır. Sözel bölümde; Türkçe, Sosyal Bilimler (Tarih, Coğrafya, Sosyoloji, Psikoloji), sayısal bölümde ise Matematik ve Fen Bilimleri (Fizik, Kimya, Biyoloji) alt testleri yer almaktadır. ÖSS sonucunda her aday için sözel, sayısal ve yabancı dilden olmak üzere üç ayrı standart puan hesaplanmaktadır. Böylece ÖSS puanı, sözel ve sayısal standart puanlar toplamına, yabancı dil standart puanı ve ortaöğretim başarı puanının, belli bir katsayısı ile çarpılarak eklenmesiyle elde edilmektedir (ÖSYM,1988).

Özgüven'e göre Üniversitelerarası Seçme Sınavının

temel amacı "yükseköğretim yapmak isteyen çok sayıda aday arasından Anayasanın öngördüğü sosyal adalet ve eşitlik ilkelere uygun olarak girdiği yükseköğretim kurumundan en başarılı ve en yetenekli olacak öğrencilerin seçilmesidir." (Özgüven,1975 s.18).

Yükseköğretimin Görevi

Yükseköğretime aday olan öğrenci; öğrenmesini öğrenmiş kendini tanıyabilen, yükseköğretim için güdülenmiş ve hazırlanmış, robottan çok pilot özellikleri taşıyan öğrenci olmalıdır (Özoğlu,1978 s.71). Bu anlayışa göre, iyi ezberleyen ezberlediğini papağan gibi söyleyen öğrenci yerine; düşünen, muhakeme eden, öğrenmesini bilen, eleştirme gücüne sahip bireylerin aday olması idealde istenen amaçtır. Liselerimizin bu niteliklere sahip öğrenciler yetiştirdiği şüphelidir. Üstelik bu günkü sınav sistemi daha çok bilgi ağırlıklı özellikleri ölçtüğünden, yukarıdaki ideal amacın gerçekleşmesi şimdilik mümkün görülmemektedir.

"Ülkemizde eğitim, çevresiyle yakın ilişkisi olmayan bir çeşit soyut bilgilerin öğretilmesinden ibaret duruma gelmiştir. Okumamış kitlelerle aydınlar arasında büyük bir uçurum yaratılmıştır" (Kaya,1984 s.61). Oysa ekonomik kalkınma yeterli sayıda nitelikli insan gücüyle gerçekleşir. Nitelikli insan gücü ise ancak eğitimle mümkün olur. O halde eğitime yapılan yatırım kârlı, kârlı olduğu kadar pahalı ama aynı zamanda en uzun vadeli, yani sonucu geç alınan bir yatırımdır. Onaya'a göre bu yatırımın döndüsü, istenilen yeterlikte özellikleri kazanan bireylerin üretici duruma gelmeleridir (Onay, 1972 s.12).

Kalkınmanın en güçlü aracı gelişmiş insan gücüdür. Üniversitelerimizin ve yüksekokullarımızın en önemli görevlerinden biri de nitelikli insan gücünü yetiştirmek ve gelişmelerini sağlamaktır. Elbetteki üniversiteler bu görevlerini yerine getirmek için kendi nitelik ölçülerini ortaya koymak durumundadır. Bu ölçülere uygun olan en iyi öğrencileri seçip almak istemeleri de son derece doğaldır. İşte bu nedenle üniversiteler en iyi ve nitelikli öğrencilerin seçimini yapabilmek için, bir seçme sınavı yapmak zorundadır.

Üniversite Seçme ve Yerleştirme Sınavının Geçerliği ile Eleştiriler

Üniversite Seçme ve Yerleştirme Sınavında kullanılan testlerin, üniversitede en başarılı olacak öğrencileri seçme konusunda, ne denli güçlü olduğunu, başka bir deyişle başarılı öğrencilerin seçiminde testlerin başarıyı önceden kestirme konusundaki güçlülüğü, yurdumuzda çeşitli araştırmalara konu olmuştur. Ayrıca bu alanda basında olumlu veya olumsuz birçok yazılar çıkmıştır.

Nasuhoglu (1973) yazdığı bir makalede "üç yıllık başarıları üç saatlik bir testle ölçmeğe çalışmak ezbercilikten başka bir şeyi ölçemez" demektedir. Gene Nasuhoglu aynı makalesinde "Fen Bilimleri testi soruları, örneğin Fizikte; gerilim, akım şiddeti gibi formüle bağlı problemler şeklinde düzenlenmektedir. Bu halde öğrenciler verilen niteliklerden formülü hatırlayabilmekte, elektriki gerilim, elektrik akımı, direnç gibi kavramları bilmeden dahi sorulara cevap verebilmektedirler. Sosyal Bilimlerde bu ezbercilik daha da belirgindir. Bu gelişme eğitim hedeflerini yozlaştırabilecek,

öğrencileri çok sınırlı şeyleri öğrenmeye yöneltecek bir etkiyi de peşinden getirebilir" demektedir (Nasuhoglu,1973).

Üniversite Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavının bilgi ağırlıklı olması konusu da eleştirilmiştir. Örneğin Yerlici (1973) üniversiteye, öğrenci seçme sınavında yalnız bilgi ve yeteneğe ağırlık verildiğini; oysa yaratıcılık, çalışma gücü ve çalışma isteği gibi niteliklerin göz ardı edildiğini, mevcut sınav sistemiyle bu niteliklerin ölçülemediğini belirtmiştir. Ayrıca üniversiteye öğrenci seçiminin bu nedenlerden dolayı tek bir sınava dayanılarak yapılmasının yanlış ve hatalı bir tutum olduğu savunulmuştur (Yerlici, 1973).

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavının geçerliği ile ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen raporda ise şöyle denilmektedir: "Üniversiteye giriş sınavlarının öğrencinin lisedeki veya üniversitedeki başarı durumuyla bir ilişkisi olup olmadığı bilimsel olarak ortaya konmuş değildir. Bu yönden bu sınavların gelecek yıllardaki muhtemel başarıyı veya geçmiş yıllarda kazanılmış bilgi ve becerileri ölçtüğünü, sonuç olarak iyi bir üniversite öğrencisi adayını seçtiğini ileri sürmek güçtür..."

Üniversite sınavlarıyla liselerimizde uygulanan sınav şekilleri birbirine hiç benzememekte ve üniversiteye giriş sınavlarına katılan öğrenciler hiç alışmadıkları bir sınav şekliyle karşılaşmaktadır..." (Milli Eğitim Bakanlığı, 1974).

Üniversitelerarası Seçme Sınavlarının geçerliğine ilişkin bu eleştirilerin bazı önerileri de beraberinde getirdiğini görüyoruz. Örneğin; Özgüven (1978) üniversite giriş

sınavlarının "ELEME ve GİRİŞ" olmak üzere iki aşamalı yapılmasını savunmuştur. Eleme sınavından belli bir puan barajını aşmış öğrencilerin giriş sınavına alınması gerektiğine, böylece de üniversitede başarılı olacak en iyi ve nitelikli öğrencilerin seçilebileceğine dikkati çekmiştir (Özgüven,1978). Nitekim 1981 yılından itibaren üniversite giriş sınavının ÖSS, ÖSYM adı altında iki aşamalı olarak yapılmaya başlandığını görüyoruz.

Gene aynı eğitimcinin ve Tan'ın (1966) üniversite seçme sınavına öğrencilerin üç yıllık lise akademik başarı ortalamalarının da yansıtılması gerektiğini araştırma bulguları olarak ortaya sürmeleri üzerine, 2547 sayılı YÖK yasa-sının 45 nci maddesinin (b) fıkrası gereğince bu önerinin uygulanması gerektiğini görüyoruz. Lise akademik başarı ortalamalarının üniversite puanlarına yansıtılması, üniversite seçme sınavının geçerliğini arttıracakı düşünülmüştür.

Yukarıda belirtilen eleştiriler, üniversite seçme sınavında kullanılan testlerdeki soruların, üniversitelerin belirleyeceği standartları ölçecek şekilde hazırlanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu durum Tıp, Mühendislik (özellikle Bilgisayar ve Fizik Mühendisliği), Dişçilik, Eczacılık gibi yüksek standartları gerekli kılan yükseköğretim programları için büyük ölçüde gereklidir. Hatta şarttır da diyebiliriz. Bu standartların nitelikli öğrenci seçiminde başarılı olduğu, ileride üzerinde durulacak araştırma özetlerinde de belirtilmiştir.

Bu araştırmaların çoğu genellikle lise başarılarının üniversitedeki başarıyı kestirmede güçlü bir değişken olduğu savını ileriye sürmüşlerdir. Oysa, öğretmen yetiştiren

kurumlara öğrenci seçiminde bırakın yüksek standartları, nitelikli öğretmen yetiştirmek için gerekli ölçütlerin bile aranmadığını görüyoruz. Eğitim Yüksekokullarına öğrenci seçiminin ÖSS puanıyla yapılması yeterli görülmektedir. "Hiçbir şey olamıyorsan, öğretmen ol" fikri günümüzde canlılığını hala korumaktadır. Oysa nitelikli insan gücü, ancak gerekli yeterliğe sahip nitelikli öğretmenlerle yetiştirilir.

Üniversite Giriş Sınavlarının Geçerliliği

Üniversite giriş sınavlarının geçerliliği konusunu, kapsam ve kestirme (yordama) geçerliliği açısından düşünmek gerekir. Üniversite giriş sınavında uygulanan testlerin bireyde ölçmek istediği nitelikler açısından tüm evreni temsil edebilecek düzeyde kapsamlı olup olmadığı konusu, bu sınavların KAPSAM geçerliliğini oluşturmaktadır. KESTİRME geçerliliği ise testlerin, üniversitede başarılı olma olasılığı güçlü olan öğrencileri seçmede ne derecede başarılı olduğuyla ilgilidir. Veya test puanları, giriş sınavının amacına en uygun ölçütleri seçmede ne kadar isabetli karar vermektedir.

Kestirme (yordama) geçerliliği, genellikle öğrencilerin üniversiteye giriş puanları ile üniversitede belli bir süre sonra belirlenebilen akademik başarıların ortalamaları arasındaki korelasyonlar hesaplanarak bulunmaktadır.

Yurdumuzda yapılan araştırmaların büyük bir kısmı üniversiteye giriş puanlarının, akademik başarıyı kestirmedeki güçlülüğünü araştırmıştır. Bu alandaki kaynaklar incelendiğinde; yapılan araştırmaların evrenini çoğunlukla Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesine bağlı değişik fakültelerin oluşturduğunu görüyoruz.

Temel Eğitimin birinci kademesine (ilkokullara) öğretmen yetiştiren ve iki yıllık Ünlisans okulları olan Eğitim Yüksekokulları ile ilgili bu tür araştırmalara rastlanmamıştır. Çukurova Üniversitesine bağlı Adana Eğitim Yüksekokuluyla Hatay Eğitim Yüksekokuluna giren öğrencilerin, akademik başarılarını önceden kestirebilme konusunda ÖSS puanlarının ne derece güçlü olduğu sorusu, araştırmanın odak noktasını oluşturmaktadır.

AMAÇ

1987-1988 öğretim yılında, 1987 ÖSS puanları ile Ç.Ü. ne bağlı Adana ve Hatay Eğitim Yüksekokullarına giren öğrencilerin, okuldaki birinci dönem akademik başarıları ile ÖSS puanları arasındaki ilişkiyi (korelasyonu) aramak, araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Böylece ÖSS puanlarının okuldaki akademik başarıyı önceden kestirebilme konusundaki gücü araştırılmıştır.

Araştırmada ayrıca şu sorulara cevap aranmıştır.

1- Adana ve Hatay Eğitim Yüksekokullarına giren öğrencilerin genel özellikleri nelerdir? Örneğin; öğrencilerin bölgelere, okul türü ve kollarına, okul bitirme derecelerine, yaş ve cinsiyetlerine, tercih sıralarına göre dağılımları nasıldır?

2- Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanları ile, yüksekokul birinci dönem sonundaki akademik başarıları arasında bir ilişki varmıdır?

3- ÖSS puanları ile, her iki okulun birinci döneminde okutulan dersler arasından en çok hangi derslerdeki başarı arasında bir korelasyon bulunmaktadır.

4- Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanları ile lise not ortalamaları arasında nasıl bir ilişki görülmektedir?

5- Her iki okul öğrencilerinin lise not ortalamaları ile yüksekokul birinci dönem akademik başarıları arasında bir ilişki var mıdır? Varsa bu ilişki akademik başarıyı ne ölçüde kestirebilmektedir?

6- Öğrencilerin, mezun oldukları lise türlerine göre ÖSS puanları arasında bir ilişki var mıdır?

7- Öğrencilerin, mezun oldukları lise kollarına göre yüksekokul birinci dönem akademik başarıları arasında bir ilişki var mıdır?

ÖNEM

Yükseköğretim kurumlarının kapıları, yükseköğretim yapmak isteyen gençlerle bir hayli zorlanmaktadır. Bu nedendir ki, yukarıda da değinildiği gibi yükseköğretime devam etmek isteyen öğrenci sayıları ile paralel artış göstermeyen yükseköğretim kurumlarının kontenjanları, bir seçme sınavını gerekli kılmıştır. Öğrenci seçme ve yerleştirme merkezi tarafından yapılan bu sınavla, başvurduğu programlarda başarılı olma olasılığı daha yüksek olan öğrenciler seçilmektedir. Böylece o program için gerekli olan en yüksek puanı alan öğrenciler kayıt yaptıрма hakkına sahip olmaktadır.

Yükseköğretim kurumlarına seçme işleminin isabetli olup olmadığı konusunda, bir çok üniversite ve fakültelerde başarıyı kestirmeyle ilgili çok sayıda araştırmalar yapılmıştır. Eğitim Yüksekokulları için bu tür araştırmaların hiç yapılmamış olması araştırma açısından önemlidir. Araştırma:

1- ÖSS puanlarının Eğitim Yüksekokullarındaki akademik

başarıyı önceden kestirebilme gücünü ortaya çıkarabilmesi bakımından önemlidir.

2- Eğitim Yüksekokullarına birinci aşama sınavı olan ÖSS puanı ile öğrenci seçiminin yerinde bir karar olup olmadığı konusu açısından önem taşımaktadır.

3- Eğitim Yüksekokullarına giren öğrencilerin, mezun oldukları lise ve kolları ile okuldaki akademik başarıları arasındaki ilişkilerin araştırılması açısından önemlidir.

4- Öğrencilerin lise başarıları ile yüksekokuldaki akademik başarıları arasındaki ilişkilerin belirlenmesi, bir başka önemli noktayı oluşturmaktadır.

5- Bu araştırma bundan sonra Eğitim Yüksekokulları ile ilgili yapılacak araştırmalara zemin oluşturması açısından önem taşımaktadır.

SAYILTI LAR

Bu araştırmada, aşağıda belirtilen hususlar sayılıtlar olarak saptanmıştır.

1- Öğrencilerin, diplomalarından ve ÖSS puanlarından elde edilen lise not ortalamaları orta öğretimdeki başarılarının ortalaması olarak kabul edilmiştir.

2- Yüksekokuldaki birinci dönem sonu ders notlarının, objektif esaslara göre verildiği kabul edilmiştir.

3- Resmi kayıtlardan toplanan bilgiler, doğrudur.

4- Öğrencilerle ilgili genel bilgilerin yer aldığı öğrenci dosyalarında ve ÖSYM Bilgi İşlemden elde edilen çizelgelerde hata yapılmamıştır.

TANIMLAR VE KISALTMALAR

1- TANIMLAR

Bu araştırmada kullanılan terimlerden bazıları aşa-
ğıdaki şekilde tanımlanmıştır.

Yükseköğretim: Lise veya lise dengi okullardan mezun
olan öğrencilerin izlediğı en az iki yıllık öğretim.

Akademik Başarı: Öğrencinin bir dönem içinde aldığı
notların aritmetik ortalaması ve başarılı olduğu ders sayısı.

Yükseköğretim Programı: Lise veya lise dengi okul üye-
rine en az iki yıl öğretim yapan ve merkezi sistemle öğrenci
alan eğitim kurumlarında uygulanan öğretim programı.

Aday: Bir yükseköğretim programına girmek için öğrenci
seçme ve yerleştirme sınavına katılan kişi.

Test Bataryası: Birden fazla testin biraraya getiril-
mesiyle oluşturulan takım.

Geçerlik: Ölçme için kullanılan bir testin ölçmek is-
tediğı özelliğı ölçebilme derecesidir.

Önceden Kestirme (Yordama): Gelecekteki başarının mev-
cut bazı bilgilere dayanarak önceden belirtilmesidir.

Değişken: Gözlemden gözleme değişik değerler alabilen
ve bir ölçek üzerinde ölçülebilen bir özellik.

Korelasyon: İki değişken arasındaki ilişki ve bu iliş-
kinin değerini veren istatistiki yöntem (Akhun,1983 s.48).

Aritmetik Ortalama: ($\bar{X}$) işaretiyle gösterilen, ölçüm-
lerin aritmetik toplamalarının ölçüm sayısına bölümü ile elde
edilen sayı (Karasar,1984 s.222).

Standart Sapma: Değişkenliğin kareköküne verilen ad
(Karasar,1984 s.226).

2- KISALTMALAR

Bu araştırmada kullanılan bazı kısaltmaların açık anlatımları şöyledir.

ÖSYM: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi.

ÖSYS: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı.

ÖSS: Öğrenci Seçme Sınavı (Birinci aşama).

ÖYS: Öğrenci Yerleştirme Sınavı (İkinci aşama).

Ç.Ü: Çukurova Üniversitesi.

O.D.T.Ü: Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

H.Ü: Hacettepe Üniversitesi.

BDNO: Birinci dönem not ortalaması.

LNO: Lise not ortalaması.

SINIRLILIKLAR

Araştırma; Ç.Ü.Eğitim Fakültesine bağlı Hatay Eğitim Yüksekokulu ile Adana Eğitim Yüksekokuluna 1987 puan kartları ile giren öğrencilerle sınırlandırılmıştır. Öğrencilerin, birinci sınıf birinci dönemde zorunlu olarak aldıkları derslerden akademik başarıları hesaplanmıştır. Yıllık dersler ve seçmeli dersler kapsam dışında bırakılmıştır. Ayrıca, kayıt yaptıırıpda devam etmeyen öğrenciler de araştırma kapsamına dahil edilmemişlerdir. Araştırma 1987 ÖSS puanıyla bu okullara giren öğrencilerle sınırlandırıldığından, araştırma sonuçları ancak bu öğrencilerle genellenebilecektir.

YÖNTEM

Bu kesimde araştırmanın evreni ve örneklemini hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca verilerin toplanması ve toplanan bu verileri çözümleme tekniklerinden bahsedilmiştir.

1- Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini, 1987-1988 öğretim yılında Hatay Eğitim Yüksekokuluna girmeye hak kazanmış 340 öğrenci ile, Adana Eğitim Yüksekokuluna girmeye hak kazanmış 115 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırmada örneklem seçilmemiş, evrenin tamamına ulaşılması amaçlanmıştır. Yalnız, sınırlılıklarda da belirtildiği gibi kayıt yaptırmamış veya yaptırmada devam etmeyen (sürekli devamsız olan) öğrencilerle, 1986 puan kartıyla girip, ikinci sınıfta olmalarına rağmen birinci sınıftan tekrar dersleri olan öğrenciler araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

Hatay Eğitim Yüksekokuluna kayıt yaptırmaya hak kazanmış 340 öğrenciden 302 öğrenci kayıt yaptırmış, 38 öğrenci ise kayıt yaptırmamıştır. Kayıt yaptıran öğrencilerden altısı kaydını dondurmuş, 23'ü kayıt yaptırmasına rağmen hiç devam etmemiş, üçü de kayıt yaptırdıktan kısa bir süre sonra kaydını almıştır. Böylece araştırma, sürekli devam eden 270 öğrenci ile sınırlı tutulmuştur.

Adana Eğitim Yüksekokuluna ise, kayıt yaptırmaya hak kazanmış 115 öğrenciden 101'i kayıt yaptırmıştır. Kayıt yaptırmayan öğrenci sayısı 14'tür. Kayıt yaptıran öğrencilerden dört öğrenci sürekli devamsız olduğu için araştırma kapsamına dahil edilmemiştir. Adana Eğitim Yüksekokulundaki örneklem grubunu 97 öğrenci oluşturmaktadır.

Bu iki okula kayıt yaptırmada devam eden öğrencilerin, genel özellikleri ve akademik başarıları ayrı ayrı verildikten sonra karşılaştırılmıştır.

2- Verilerin Toplanması: Bu araştırmada, 1987-1988 öğretim yılında Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarına kayıt yaptıran öğrencilerin ÖSS puanları, mezun oldukları okul türü,

kolu, cinsiyeti, yaşları ve bu okulları tercih sıralamaları ile ilgili bilgiler ÖSYM Bilgi İşlem Dairesinden temin edilen listelerden alınmıştır. Ayrıca bu bilgiler, öğrencilerin öğrenci işlerinde bulunan kişisel dosyalarındaki bilgilerle de karşılaştırılmıştır.

Öğrencilerin yüksekokul birinci döneme ait notları, devam durumları öğrenci işlerindeki resmi kayıtlardan elde edilmiştir. Lise not ortalamaları ve diploma dereceleri ise, öğrencilerin kişisel dosyalarındaki diplomalardan sağlanmıştır.

3- Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması: Araştırmada aşağıda belirtilen değişkenler arasında ilişki aranmıştır.

- a- ÖSS puanları ile lise not ortalaması.
- b- ÖSS puanları ile yüksekokul birinci dönem not ortalaması.
- c- Lise not ortalaması ile akademik başarı.
- d- ÖSS puanları ile derslerdeki başarı.
- e- Lise türü ve kollarına göre ÖSS puanları ile akademik başarı.

Aralarında ilişki aranan değişkenler aşağıda açıklanmıştır.

ÖSS Puanları ve Lise Not Ortalamaları:

ÖSS puanı, sözel ve sayısal standart puanlar toplamına yabancı dil standart puanı ve ortaöğretim başarı puanının belli birer katsayısı ile çarpılarak eklenmesi sonucu elde edilmiştir. Bu katsayılar yabancı dil standart puanı için 0.1, ortaöğretim başarı puanı için (ilk defa veya birden fazla girenler için) 0.125 ile 0.25 arasında değişmektedir.

ÖSS puanlarının taban puanı Hatay Eğitim Yüksekokulu için 126.425, Adana Eğitim Yüksekokulu için ise 134.867 olarak saptanmıştır.

Öğrencilerin lise not ortalamaları, lisenin her sınıfında ağırlıklı olarak hesaplanan yıl sonu başarı ortalamalarının ortalamasıdır. Lise not ortalaması, her öğrencinin lise diplomasına lise bitirme derecesi olarak yazılmıştır.

Araştırmada, ÖSS puanları ile (LNO) kısaltması ile gösterilen lise not ortalamaları arasındaki ilişkiler PEARSON MOMENT KORELASYON KATSAYISINA göre hesaplanmıştır. Hesaplanan korelasyon katsayıları 0.05 manidarlık düzeyinde "evrenin korelasyon katsayısının gerçekte sıfır olduğu" (H_0) hipotezi-ne karşı test edilmiştir.

Yüksekokul Birinci Dönem Not Ortalaması

BDNO kısaltmasıyla gösterilen birinci dönem not ortalaması, akademik başarıları kestirilen öğrencilerin (Hatay Eğitim Yüksekokulu için 273, Adana Eğitim Yüksekokulu için 97 öğrenci) birinci dönem sonunda 12 dersten aldıkları notların, ağırlıklı not ortalamasıdır.

Her iki okulun birinci sınıf birinci döneminde 14 ders okutulmaktadır. Bu derslerden yabancı dil ile seçmeli güzel sanat dallarından biri (seçmeli Resim, Beden Eğitimi ve Müzik) olarak okutulan iki ders, yıllık ders olduğu için not ortalamasına katılmamıştır. Böylece, birinci dönem okutulan derslerin ortalamasının ağırlıklı aritmetik ortalaması Hatay Eğitim Yüksekokulu için 25, Adana Eğitim Yüksekokulu için ise 24 kredi üzerinden hesaplanmıştır.

Her iki okul öğrencilerinin birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark,

0.05 manidarlık düzeyinde test edilmiştir.

ÖSS Puanları ile Derslerdeki Başarı:

ÖSS puanlarının hangi derslerdeki akademik başarıyı daha iyi tahmin edebildiğini araştırmak amacıyla, birinci dönem okutulan dersler arasından altı ders seçilmiştir. Bu derslerin seçiminde dikkate alınan ölçütleri belirtmeden önce, Eğitim Yüksekokullarında okutulan dersleri muhteva kategorilerine göre kısaca incelemek gerekir.

İlkokul öğretmeni yetiştiren bu kurumlarda okutulan dersleri üç muhteva kategorisine göre gruplayabiliriz.

i) Kim, niçin, nerede, nasıl öğretilmelidir? Sorularına cevap vermek üzere düzenli meslek formasyonu veren dersler.

ii) Öğretim alanı hakkında derin ve engin alan bilgisi veren dersler.

iii) Küçük bilgi, olgu ve olay kategorilerininin büyük strükture oturtulmasına yarayacak genel kültür dersleri (Küçükahmet,1976).

İki okulun birinci sınıf birinci döneminde okutulan ve meslek formasyonu veren iki ders bulunmaktadır. Diğer meslek dersleri ikinci, üçüncü, dördüncü yarıyıllara dağıtılmıştır. Bu iki dersten birisi Eğitime Giriş diğeri de Eğitim Sosyoloji'sidir. Eğitim Sosyolojisi yalnız 1987 yılına ait olmak üzere Hatay Eğitim Yüksekokulunda okutulmuştur.

Genel Kültür dersleri olarak birinci dönem okutulan dersler arasında; Türk Dili, Ev Ekonomisi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Temel Fizik, Temel Matematik, İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi derslerini sayabiliriz. Eğitim Yüksekokullarında, alan bilgisi veren dersler yoktur. Çünkü bu kurumlar,

ilkokullara öğretmen yetiştirmektedir. İlkokullarda ise, dal öğretmenliği değil sınıf öğretmenliği esastır. Sınıf öğretmeni, 1968 İlkokul Programında belirtilen Merkez dersleriyle (Hayat Bilgisi, Fen ve Tabiat Bilgisi, Sosyal Bilgiler), Anlatım ve Beceri derslerine (Türkçe, Matematik, Müzik, Resim ve Beden Eğitimi) kendisi girer. Bu nedenle alan dersleri bilgisi yerine, Resim-İş Yazı Öğretimi, Müzik Öğretimi, Beden Eğitimi, Hayat Bilgisi Öğretimi, Fen Bilgisi Öğretimi, Matematik Öğretimi, Türkçe Öğretimi dersleri sınıf öğretmenliği dersleri olarak okutulmaktadır (T.D,1979). Bu dersler içinden yalnız Resim-İş Yazı Öğretimi ile Müzik Öğretimi birinci dönem okutulmaktadır.

Yukarıda gruplanarak açıklanan bu derslerden hangileriyle ÖSS puanları arasında ilişki aranacaktır? Bu soruya iki ölçütle yaklaşılmıştır. Ölçütlerden birisi, seçilecek derslerin her birinin kendi alanını temsil yeteneğine sahip olmasıdır. Diğer ölçüt ise, her iki okulda da aynı dönem okutulmuş olmasıdır. İşte bu nedenle; genel kültür alanında Matematik ve Fen grubunu temsilen, her iki okulda da birinci dönem okutulan Temel Matematik ile Temel Fizik dersleri seçilmiştir. Sosyal Bilimler alanında ise, Türk Dili ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerine yer verilmiştir. Meslek dersleri alanında ise, yalnız Eğitime Giriş dersi her iki okulda da aynı dönemde okutulduğundan seçilmiş; Eğitim Sosyolojisi dersi Hatay Eğitim Yüksekokulunda okutulmasına karşılık Adana Eğitim Yüksekokulunda bu dönem okutulmadığından seçilmemiştir. Gene Temel Kimya dersi Adana Eğitim Yüksekokulunda bu dönem okutulurken Hatay Eğitim Yüksekokulunda okutulmamıştır. Temel Fizik dersi Hatay Eğitim Yüksekokulunda üç kredilik ders olarak

verilirken, Adana Eğitim Yüksekokulunda iki kredilik ders olarak verilmiştir. Yukarıdaki bilgiler tablo 2'de gösterilmiştir. Bu değişiklikler, 1987-1988 öğretim yılında değişen programdan kaynaklanmakta ve yalnız bu yılı içermektedir.

TABLO 2 HATAY VE ADANA EĞİTİM YÜKSEKOKULU BİRİNCİ SINIF
BİRİNCİ DÖNEMİNDE OKUTULAN DERSLER

HATAY EĞİTİM YÜKSEKOKULU		ADANA EĞİTİM YÜKSEKOKULU	
Dersler	Kredi	Dersler	Kredi
T.Matematik.....	2	T.Matematik.....	2
T.Fizik	3	T.Fizik	2
İ.Anat.ve Fiz.....	2	İ.Anat.ve Fiz.....	2
Müzik Öğretimi....	2	T.Kimya	2
Resim-İş Y.Öğr....	2	Müzik Öğretimi	2
Ev Ekonomisi.....	1	Resim-İş Y.Öğr....	2
Eğitime Giriş.....	3	Ev Ekonomisi	1
Eğitim Sosyolojisi	2	Eğitime Giriş	3
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi..	2
Türk Dili.....	2	Türk Dili	2
Tarım	2	Tarım	2
İş Teknik	2	İş Teknik	2
Seçmeli Güzel Sanat Dallarından Biri...2		Seçmeli Güzel Sanat Dallarından Biri... 2	
Yabancı Dil	2	Yabancı Dil	2
TOPLAM KREDİ.....	29	TOPLAM KREDİ	28

Her iki okulun birinci döneminde yer alan Güzel Sanat dallarından biri olan seçmeli Müzik, Resim-İş ve Beden Eğitimi dersleri ile, yabancı dil dersi yıllık ders olarak okutulduğundan daha önce de belirtildiği gibi, akademik başarısının hesaplanmasına dahil edilmemiştir.

Sonuç olarak; ÖSS puanları ile ilişkisi aranan dersler her iki okul için T.Fizik, T.Matematik, Resim-İş Yazı Öğretimi, Eğitime Giriş, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili dersleri olarak seçilmiştir. Bu derslerin her birinin ayrı ayrı aritmetik ortalamaları bulunarak PEARSON-ÇARPIM MOMENT KORELASYON KATSAYISI yönteminden yararlanarak ÖSS puanları ile aralarındaki ilişki aranmıştır.

Lise Türü ve Kolları:

Öğrencilerin okul türü ve kollarına göre ÖSS puanları ile akademik başarıları, bitirme dereceleri ile ÖSS puanları arasındaki ilişkiler yukarıda belirtilen yöntemden yararlanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen korelasyon katsayıları 0.05 manidarlık düzeyinde "evrenin korelasyon katsayısının gerçekte sıfır olduğu" hipotezine karşı test edilmiştir.

Araştırmada ayrıca öğrencilerin bölgelere göre dağılımı, okul türü ve kolları, cinsiyet ve yaşları, tercih sıralamalarının frekansları hesaplanarak yüzdeleri bulunmuştur.

Öğrencilerin kollara göre yüksekokul akademik başarıları arasında fark olup olmadığını test etmek için (t), (Z) testlerine başvurulmuştur. H_0 ve H_1 hipotezleri denenmiş, bu hipotezlerin red veya kabul edilmesinde 0.05 manidarlık düzeyi benimsenmiştir. Araştırmada tüm istatistiksel işlemler bilgisayarda hesaplanmıştır. Hesaplamalarla ilgili bilgisayar programı EK-1'de verilmiştir.

BÖLÜM II

ÜNİVERSİTE GİRİŞ SINAVLARININ AKADEMİK BAŞARIYI
KESTİRMEDEKİ GÜÇLÜLÜĞÜ İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR.

Gerek yurdumuzda, gerekse yurt dışında bu alanda çok sayıda araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalarla, öğrencilerin üniversitedeki başarıları ile üniversite giriş puanları, lise bitirme dereceleri v.b. değişkenler arasındaki korelasyonlar araştırılmıştır. Bu bölümde, bu alanda yapılmış yerli ve yabancı araştırmalardan bazılarının, araştırma konusuyla ilgili çalışmalar olması açısından özetleri üzerinde durulacaktır.

1- Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Türkiye'de son onbeş yıl içinde yükseköğretim konusuna ilginin aşırı bir şekilde artması bu konuyu, gündemdeki önemli konulardan birisi haline getirmiştir. Bu nedenle, birçok araştırmacının bu konuyla ilgilenip çeşitli araştırmalar yaptığını görüyoruz. Araştırmaların çoğunun içeriğini, üniversite seçme sınavlarında alınan puanların, yükseköğretimin değişik programlarındaki öğrencilerin akademik başarılarını kestirme konusundaki güçlülüğü oluşturmaktadır. Bu alanda yapılan araştırmaların bazılarının özetleri yapıldıkları yıllara göre verilmiştir.

TAN(1966): 1961-1962 öğretim yılında öğrencilerin üniversite birinci sınıf akademik başarıları ile, Orta Doğu Teknik Üniversitesine giriş sınavında uygulanan testler arasındaki korelasyonu araştırmıştır. Araştırmasını, bu üniversiteye bağlı Fiziki İlimler, Mimarlık, Mühendislik, Sosyal Bilimler ve İdari İlimler bölümlerindeki öğrencilerden oluşan örneklem grubu üzerinde yapmıştır. Öğrencilerin, giriş sınavında aldıkları

puanlarla akademik başarıları arasındaki korelasyonlar; Fiziki İlimler'de 0.48, Mühendislik'te 0.41, Mimarlıkta 0.36, Sosyal Bilimler'de 0.31, İdari İlimler'de ise -0.16 olarak bulunmuştur.

Üniversitenin değişik bölümlerindeki birinci sınıf öğrencileri için bulunan korelasyon katsayıları 0.48 ilâ -0.16 arasında değişmektedir. Üniversite giriş puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiler, diğer sınıflar için sifıra yaklaşan korelasyon katsayıları şeklinde bulunmuştur. Araştırmada ayrıca, lise not ortalamalarının daha yetenekli adayların seçilmesini sağlamak amacıyla, üniversite giriş sınavlarına katılmasının yararlı olacağı önerilmiştir.

KENDİR ve TUNCER(1969): 1965-1966 öğretim yılında Hukuk Fakültesine giren öğrencilerin, üniversite giriş sınavındaki puanları ile, fakülte'deki birinci yıl başarıları arasında ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmada üniversite giriş sınavlarının, Hukuk Fakültesinde başarılı olacak öğrencilerin seçiminde, ne kadar güçlü olduğunu ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Öğrencilerin birinci yıl başarıları ile, üniversite giriş sınavları arasındaki korelasyon katsayısı 0.13 olarak bulunmuştur.

Sonuç olarak; üniversite giriş sınavı sonucunda toplam puanla Hukuk Fakültesine giren öğrencilerin seçiminde, başarılı olacak öğrencilerin seçimi için toplam puanın iyi bir kestirici olmadığı kanısına varılmıştır.

TOKER, UÇKUNKAYA ve GÜLCÜ(1969): Araştırmacılar, 1968-1969 öğretim yılında Hacettepe Üniversitesinin Fizyoterapi, Rehabilitasyon ve Hemşirelik Yüksekokulları hariç sekiz bölümüne alınan ve Türk uyruklu olan 987 öğrenciden oluşan bir

örneklem grubu üzerinde araştırma yapmışlardır.

Hacettepe Üniversitesinin resmi liseleri birinci, ikinci ve üçüncülükle bitiren öğrencileri, üniversiteye giriş puanlarını dikkate almaksızın kabul etmeyi kararlaştırması üzerine; araştırmacılar bu kararın yerinde bir karar olup olmadığını saptamayı amaçlamışlardır. Bu amaçla, üniversitenin değişik bölümlerine lise birinci, ikinci ve üçüncüleri için ayrılan %20' lik kontenjandan yararlanarak giren 174 öğrenci ile üniversite için yeterli olan puanları alarak giren 693 öğrenciyi çeşitli yönlerden karşılaştırmışlardır. Sonuç olarak elde edilen bulgulara göre;

1- Üniversite puanları, girdikleri bölümler için yeterli olmayan lise birinci, ikinci ve üçüncülerinin bölümleri için yeterli puanları alarak giren diğer birinci sınıf öğrencileri kadar başarılı oldukları,

2- Giriş puanları girdikleri bölümler için yeterli olan aynı zamanda da lise birincisi, ikincisi ve üçüncüsü olarak giren bu öğrencilerin, diğer birinci sınıf öğrencilerine oranla daha başarılı oldukları,

3- Yalnız, eğitim olanakları bakımından geri kalmış liseleri birinci, ikinci ve üçüncülükle bitiren öğrencilerin diğerleri kadar başarılı olamadıkları sonucuna varmışlardır.

TOKER, UÇKUNKAYA ve GÜLCÜ(1969): Aynı araştırmacılar gene 1967-1968 öğretim yılında, Hacettepe Üniversitesinin sekiz bölümüne üniversite giriş sınavıyla alınan öğrencilerin giriş sınavında aldıkları puanlarla, üniversitede birinci yılın sonundaki akademik başarı ortalamaları arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Araştırmacılar, bu ilişkiyi her bölüm için ayrı ayrı, soruda giriş puanı çeşidine göre birleştirerek PEARSON

ÇARPIM-MOMENT KORELASYON katsayısına göre hesaplamışlardır. Öğrencilerin liseyi bitirme dereceleri ile, üniversitedeki birinci yıl sonunda elde edilen akademik başarı ortalamaları arasındaki ilişkiyi aynı teknikle her bölüm için ayrı ayrı, sonrada bölümler birleştirilerek analiz edilmiştir. Bu analizler sonucunda, üniversite giriş puanları ile birinci yıl akademik başarıları arasında -0.17 ilâ 0.57 arasında, lise bitirme dereceleri ile birinci yıl akademik başarıları arasında ise 0.15 ilâ 0.67 arasında değişen ve çoğunluğu 0.30 dolaylarında toplanan korelasyon katsayıları bulunmuştur. Bu bulgulara dayanarak;

1- Üniversite giriş sınav sonuçları ile üniversitedeki akademik başarı ortalamaları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu,

2- Lise başarı ortalaması ile üniversitedeki akademik başarı ortalaması arasında bir ilişkinin bulunabileceği,

3- Öğrencilerin lise edebiyat veya fen kolundan mezun olmalarının, üniversitedeki bazı bölümlerde başarılarını etkilediğini gösterir ipuçları verdiği,

4- Üniversiteye giriş sınavlarında hiçbir üniversiteye giremeyecek derecede başarısız oldukları halde, lise birincisi, ikincisi ve üçüncüsü olduklarından dolayı Hacettepe Üniversitesinin %20'lik kontenjanından yaralanarak aynı üniversitenin değişik bölümlerine giren öğrencilerin, üniversiteye yüksek puanlar alarak giren öğrenciler kadar başarılı oldukları saptanmıştır. Böylece araştırmacılar, üniversite giriş sınavının geçerliği hakkında son derece ciddi endişeler taşıdıklarını belirtmişlerdir.

ONAY(1972): 1970-1971 öğretim yılında lisenin üç sınıfını

da Ankara'daki 19 lisede okuyarak bitirmiş ve üniversite giriş sınavını kazanarak Hacettepe Üniversitesine girmeye hak kazanmış 194 öğrenci üzerinde bir araştırma yapmıştır. Onay, bu araştırmasında öğrencilerin üç yıllık başarılarının ve üniversite puanlarının, üniversitedeki başarıları kestirmedeki gücünü karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Öğrencilerin lise fen başarıları ile üniversite giriş puanları arasında -0.070 ilâ 0.576 ; lisedeki sosyal bilim dersleri ile üniversiteye giriş puanları arasında ise -0.254 ilâ 0.497 arasında değişen korelasyonlar bulmuştur. Araştırmacı bu bulgulara dayanarak öğrencilerin;

1- Lise başarılarıyla, üniversitedeki başarıları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu,

2- Üniversite akademik başarılarıyla, üniversite giriş puanları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını, dolayısıyla üniversite giriş puanlarının üniversitedeki başarıyı kestirme özelliğine sahip olmadığı sonucuna varmıştır.

ÖZGÜVEN(1971): 1968-1969 öğretim yılında, Hacettepe Üniversitesinin değişik bölümlerine devam eden 427 öğrencinin Üniversite giriş sınavında aldıkları fen, sosyal, yabancı dil ve toplam ağırlıklı puanlarla, bu öğrencilerin üçüncü yıl akademik başarı ortalamaları arasındaki ilişkiyi karşılaştırmıştır. Üniversite giriş puanları ile akademik başarı ortalamaları arasında 0.14 ilâ 0.24 arasında değişen düşük korelasyon katsayıları bulmuştur. Bu nedenle, üniversite giriş puanlarının akademik başarıyı kestirmedeki geçerliklerinin düşük olduğu sonucuna varmıştır. Özgüven, ayrıca bu araştırmasıyla;

1- Üniversite giriş sınavlarında ölçme aracı olarak kullanılan testlerin geliştirilmesi gerektiğine,

2- Lise başarılarının da test puanlarına dahil edilmesinin üniversite giriş sınavının geçerliğini önemli derecede artıracığını ve bu uygulamanın lise öğrencilerini de güdüleyeceğine dikkat çekmiştir.

ÖZGÜVEN(1974): 1968-1969 öğretim yılında, üniversite öğrencilerinin başarılarını etkileyen zihinsel olmayan etmenleri ortaya çıkarmak amacıyla bir araştırma yapmıştır. Araştırma kapsamına Hacettepe Üniversitesinden 443 öğrenci alınmıştır. Öğrencilerin kişisel nitelikleri, motivasyonları, becerileri, üniversitedeki eğitimin nitelikleri, öğretmen-öğrenci-yönetici ilişkileri ile ilgili olmak üzere 46 zihinsel olmayan etmen saptanmıştır. Bu etmenlerden 21 tanesinin, üniversite öğrencilerinin başarıları ile anlamlı şekilde ilişkili olduğu bulunmuştur. İlişki bulunan etmenler arasında; öğrencilerin kendi niteliklerinden ve üniversite çevresindeki etkenlerden memnun olma, öğrencinin ailesiyle ilişkilerinin iyi olması, yabancı dil bilme, plânlı olma, üniversite öncesi okulları bitirme derecesi, kız veya erkek olmaları, ayda ellerine geçen paranın ihtiyaçlarını karşılaması lise öğrenimlerini resmi bir kolejde yapmaları v.b. sayılabilir.

AKHUN(1980): 1971-1972 öğretim yılında, Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okuluna alınan öğrenciler üzerinde bir araştırma yapmıştır. Akhun, bu okulun 10 bölümüne alınan öğrencilerin Sanat Enstitüsü mezuniyet dereceleri ile, bu okul için öğrencilerin seçiminde kullanılan eleme ve giriş sınavları puanları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Araştırma, giriş sınavlarına katılan 709 öğrenci ile, sınavı kazanarak birinci yıl sonunda sınıf geçme notları elde edilebilen 200 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Araştırmada, Çoklu Regrasyon Analizi yönteminden yararlanılmıştır.

Öğrencilerin eleme sınavındaki başarıları ile, giriş sınavındaki başarıları arasında bulunan ilişkiler araştırılmıştır. Ayrıca, giriş sınavını kazanan öğrencilerin birinci sınıf akademik başarıları ile, eleme ve giriş sınavında aldığı puanlar ve sanat enstitüsünü bitirme dereceleri karşılaştırılmıştır. Bulgular sonucunda;

1- Eleme ve giriş sınavları arasındaki korelasyon düşük bulunmuştur.

2- Öğrencilerin eleme ve giriş sınavlarında alınan puanlarla, birinci sınıf not ortalamaları arasındaki korelasyonda düşük bulunmuştur. Böylece akademik başarının kestirilmesinde bu sınavların iyi bir kestirici olmadıkları sonucuna varılmıştır.

3- Sanat Enstitüsünü bitirme derecesinin, bazı bölümlerde akademik başarının kestirilmesinde iyi birer değişken olmasına karşılık, bazı bölümler için iyi bir değişken olmadığı saptanmıştır.

TAVŞANCIL(1982): 1980-1981 öğretim yılında, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesine ÜSS puanıyla giren 195 öğrenci üzerinde bir araştırma yapmıştır. Tavşancıl araştırmasında, ÜSS puanlarının ve lise başarılarının fakülte birinci sınıf birinci dönem akademik başarılarını kestirmedeki etkililiğini araştırmıştır. Ayrıca, öğrencilerin mezun oldukları lise türü ve kollarına göre, fakülte akademik başarıları arasında fark olup olmadığını incelemiştir. Araştırma bulgularına göre;

1- Akademik başarıları kestirilen öğrencilerin ÜSS puanları ile, birinci dönem akademik başarıları arasında -0.28 ilâ 0.04 arasında değişen korelasyon katsayıları bulmuştur. Böylece ÜSS puanları ile, okuldaki akademik başarıları arasında

bir ilişki olmadığı yargısına varmıştır.

2- Liseyi iyi ile bitiren öğrencilerin, birinci dönem akademik başarı ortalamaları, orta ile bitiren öğrencilerden daha yüksek bulunmuş, bu ortalamalar arasındaki fark 0.01 düzeyinde anlamlı çıkmıştır. Böylece, lise başarı derecelerinin ÜSS puanlarına nazaran akademik başarıyı kestirmede daha iyi bir değişken olduğu sonucuna varmıştır.

AŞKAR(1985): Öğrenci seçme ve yerleştirme sınavının üniversitedeki başarıyı kestirmede geçerliğini araştırmak amacıyla, 1981 yılında bir araştırma yapmıştır. Araştırma kapsamına Ankara Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve bunlara bağlı fakülte programlarına alınan 3829 öğrenciyi almıştır. Polinomlarla Regrasyon Analizi ve Aşamalı Regrasyon Analizi yöntemlerini kullanmıştır. Öğrencilerin üniversite seçme ve yerleştirme sınavlarından aldıkları puanlarla, üniversite birinci sınıf akademik başarıları karşılaştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre;

1- Öğrenci seçme ve yerleştirme sınavı içindeki test ve alt test puanlarından her biri ile, birinci sınıf akademik başarıları arasında doğrusal bir bağıntı bulunmuş, ikinci aşama sınavlarının daha isabetli seçim yaptığı yargısına varılmıştır.

2- Tıp ve Ziraat Fakültelerine öğrenci seçiminde Fen ağırlıklı; Elektrik, Elektronik, Makina ve İnşaat Mühendisliği programlarına Matematik ve Fen ağırlıklı; İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümlerine ise yabancı dil ağırlıklı puanların kullanılması isabetli bulunmuştur.

3- Sosyal Bilimler, Türkçe ve Sosyal Bilimler, Türkçe ve Matematik ağırlıklı puanların, başarıyı kestirmedeki gücüne ilişkin kanıt elde edilememiştir.

ORAL(1985): 1982-1983 öğretim yılında, Ankara ili hudutları içinde modern Fen programı uygulayan üç liseden seçilen 1329 öğrenci üzerinde bir araştırma yapmıştır. Araştırmada, üniversite giriş sınavı sıralamasında birbirinden farklı Fen ağırlıklı puanlar alan üç değişik lise öğrencileri seçilmiştir. Bu öğrencilerin üniversite giriş sınavındaki puanları ile, lise başarı ölçüleri arasında uyum aranmıştır. Oral, bu araştırmada lise öğretim programlarının ürünü kabul edilebilen sınıf geçme notlarını ölçüt olarak almıştır. ÖSYS'deki başarının ölçüsü olarak da ÜSS ve ÖYS puanlarını almıştır. Bunları önce ayrı ayrı sonrada birlikte incelemiş, şu bulguları elde etmiştir;

1- Lise başarı ölçüleri ile, öğrenci seçme ve yerleştirme sınavı puanlarının her ikisi içinde doğrusal olmak üzere, bu ölçülerde yansıyan zihinsel faktörlerin önemli sayılabilecek bir ölçüde kararlılık gösterdiği,

2- Zihinsel faktörlerdeki kararlılığın, liselerin matematik kolu öğrencileri için daha fazla olduğu,

3- Lise başarı ölçüleri ile, öğrenci seçme ve yerleştirme puanları arasında, bunlara yansıyan zihinsel faktörler bakımından bir benzerlik olduğunu saptamıştır.

2- Yurt Dışında Yapılmış Araştırmalar

Üniversite giriş sınavlarının başarıyı tahmin etmesiyle ilgili olarak yurt dışında da çok sayıda araştırmalar yapılmıştır. Çoğunluğu A.B.D.'de yapılan bu araştırmalardan bazılarının, özetleri verilecektir.

ETS(1980): Educational Testing Service 1980 yılına kadar değişik araştırmacılar tarafından yapılmış 827 araştırmayı inceleyerek bir rapor haline getirip yayınlamıştır. Bu raporda

yüksekokul giriş sınav komitesi (College Entrance Examination Board-CEEB) tarafından 30 yıl gibi bir sürede hazırlanan akademik yetenek testi (Scholastic Aptitud Test-SAT) ile öğrencilerin yükseköğretimdeki başarıları arasında medyan değeri 0.41'lik bir korelasyon bulunmuştur.

ASTİN(1971): Araştırmacı,1966 yılında yüksekokul birinci sınıflarında okuyan öğrencilerin,akademik başarısını önceden tahmin etme konusunda bir araştırma yapmıştır. Araştırma için 180 yükseköğretim kurumuna girmeye hak kazanmış 36581 öğrenciden oluşan bir örneklem grubu seçmiştir.

Yüksekokul birinci sınıfında okuyan öğrencilerin akademik başarılarını kestirmede cinsiyet,lise başarı derecesi ve akademik yetenek testleri gibi değişkenlerin etkililiği araştırılmıştır. Astin,yükseköğrenimdeki başarıyı en iyi kestiren değişkenin lise bitirme derecesi olduğunu saptamıştır. Böylece,lise bitirme derecesinin yükseköğrenimdeki birinci sınıf akademik başarıyı kestirmede,akademik yetenek testlerinden daha geçerli olduğu sonucuna varmıştır.

Sonuç olarak; lise bitirme dereceleri yüksek olan öğrencilerin,yükseköğrenimde de en yüksek başarıya, lise bitirme derecesi düşük olan öğrencilerin ise akademik başarılarının düşük olma eğiliminde olduğu yargısına varılmıştır.

KAISER(1982): Kansas Üniversitesine bağlı Eğitim ve Bilgisayar bölümlerindeki öğrencilerin,yükseköğretimdeki başarı ortalamalarını Çoklu Regrasyon Analizi yöntemlerini kullanarak saptamaya çalışmıştır. Araştırma kapsamını her iki bölümden 407 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmacı,Eğitim bölümü öğrencileri için,GRADUATE Record Examination (GRE) testinin sözel bölümünü uygulamıştır. Aynı testin sayısal bölümünü ise

Bilgisayar bölümü öğrencilerine uygulamıştır.

Araştırmasında GRE testinin sözel bölümünün betimsel alanlar için, sayısal bölümünün sembolik alanlar için başarıyı önceden tahmin etme konusunda iyi birer kestirici olduğu yargısına varmıştır. Ayrıca, Bilgisayar bölümü öğrencileri için lise bitirme derecelerinin, üniversitedeki akademik başarıyı önceden tahmin etme özelliğinin yüksek olduğunu belirtmiştir.

WILSON(1983): Araştırmacı üniversite giriş testleri ile üniversitedeki birinci yıl ve daha sonraki yıllara ait akademik başarıları arasındaki korelasyonları araştırmıştır. Bunun için 1965 yılından itibaren 1981 yılına kadar Eğitimde Ölçme ve Psikometri alanında kestirme geçerliği ile ilgili yapılmış tüm çalışmaları taramıştır..

Wilson bu araştırmasında, üniversite giriş testlerinin üniversitedeki hangi yıla ait başarıyı en iyi tahmin edebildiğini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Yıllar ilerledikçe üniversite giriş sınavları ile öğrencilerin akademik başarılarına arasındaki korelasyon katsayılarının düştüğünü görmüştür.

Sonuç olarak; akademik başarının kestirilmesinde en iyi ölçütün üniversite birinci yılına ait akademik başarı ortalaması olduğunu belirtmiştir. Üniversite birinci yılına ait akademik başarı ile ileriki sınıflara ait akademik başarılar arasındaki korelasyonların sınıflar ilerledikçe düştüğünü saptamıştır. Böylece öğrencilerin ileriki yıllara ait başarılarının daha azaldığını belirtmiştir.

Yukarıda özetlenen bu araştırmaların dışında, Giusti (1964)'nin, üniversite not ortalamaları arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmasını, COSAND (1953)'in aynı konuda yaptığı

araştırmaları sayabiliriz. Ayrıca, Grandy (1980)'nin iki farklı testin (Comporitive and Guidance Test and New Jarsey Basic Skillstest), aynı zihinsel özellikleri ölçmedeki farklılığını Faktör Analiziyle test ettiği araştırmasını gösterebiliriz. Pristo (1979)'nin, Arizona Üniversitesinde doktora öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmayı v.b. araştırmaları örnek olarak belirtebiliriz.

Yurt dışında yapılan bu araştırmalar incelendiğinde hepsinde bulunan genel bir özellik göze çarpmaktadır. O da, lise başarı derecesinin üniversitedeki akademik başarıyı kestirme gücü en yüksek değişken olduğudur. Yurt içinde yapılan araştırma bulguları da bu doğrultuda sonuç vermiştir. Örneğin; Tan, Toker, Uçkunkaya ve Gülcü, Onay, Tavşancıl'ın araştırmalarını sayabiliriz.

A.B.D.de yapılan bu tür araştırmalarda bulunan korelasyon katsayıları 0.40 ilâ 0.60 arasında değişmektedir (Aşkar, 1985 s.8). Türkiye'de yapılan araştırmalarda ise korelasyon katsayıları sıfır ilâ 0.50 arasında değişmektedir. Dolayısıyla Türkiye'de, üniversite giriş sınavları ile üniversite başarıları arasında korelasyonların düşük olduğunu söyleyebiliriz. A.B.D.'de ise, Türkiye'de yapılan bu araştırma bulgularının aksine üniversite giriş sınavlarının başarıyı kestirme konusunda daha güçlü olduğu söylenebilir.

Türkiye'de 1975-1976 yılları arasında uygulanan üniversitelerarası seçme sınavının geçerliğini araştırmak amacıyla ÜSYM, 32 yükseköğretim kurumunda bir araştırma yapmıştır. Araştırmada, bir yükseköğretim kurumuna kayıt yaptıran öğrencilerin aldıkları ağırlıklı puanlar ile devam ettikleri yükseköğretim programlarındaki başarıları arasında bulunan

korelasyonlar ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Yükseköğretimdeki başarıyı kestirmede ÜSS puanlarının geçerliği, her program için farklılık arz etmektedir. ÜSS puanları ile akademik başarı arasındaki ilişki, ÜSS puanları yüksek olan programlarda daha fazla bulunmuştur. Böylece ÜSS puanları arttıkça geçerliğinde arttığı, buna karşılık görevli olarak düşük puanla öğrenci alan programlarda ise geçerlikten söz etme olanağının olmadığı yargısına varılmıştır(ÜSYM,1979).

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde akademik başarıları kestirilen Hatay Eğitim Yüksekokulu ve Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin genel özellikleri incelenmiştir. Ayrıca gene bu bölümde;

1- Öğrencilerin ÖSS puanları ile yüksekokul birinci dönemdeki akademik başarıları arasındaki ilişkilere,

2- ÖSS puanları ile seçilen altı ders arasında bulunan korelasyonlara,

3- ÖSS puanları ile lise bitirme dereceleri arasındaki ilişkilere,

4- Lise bitirme dereceleri ile yüksekokul birinci dönem akademik başarıları arasındaki ilişkilere,

5- Lise türü ve kollarına göre ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişkilere yer verilmiştir.

Her iki okul öğrencileri arasında ÖSS puanları, akademik başarıları, lise bitirme dereceleri arasında fark olup olmadığı tartışılacaktır. Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencileri yukarıda belirtilen özellikler açısından önce ayrı ayrı sonra da karşılaştırılarak incelenmiştir.

A- HATAY EĞİTİM YÜKSEKOKULUNDA AKADEMİK BAŞARILARI

KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ

Hatay Eğitim Yüksekokulunda akademik başarıları kestirilen öğrencilerin bölgelere göre dağılımı, okul türleri ve kolları, lise bitirme dereceleri, cinsiyet, yaş ve tercih sıralamaları gibi genel özellikleri tablolar halinde de düzenlenerek aşağıda incelenmiştir.

Bölgelere Göre Dağılım

Hatay Eğitim Yüksekokulunda akademik başarıları kestirilen 273 öğrencinin bölgelere göre dağılımı yüzdeleri ile birlikte Tablo 3'te gösterilmiştir. Öğrencilerin bölgelere göre dağılımında; 149 (%54,6) öğrenci ile Akdeniz Bölgesi başta gelmektedir. Bunu 60 (%22) öğrenci ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi, 26 (%9,5) öğrenci ile Orta Anadolu, 22 (%8) öğrenci ile Doğu Anadolu, 8 (%2,9) öğrenci ile Karadeniz, 7 (%2,6) öğrenci ile Ege, 1 (%0,4) öğrenci ile Marmara Bölgesi izlemektedir.

TABLO 3 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN
BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

Bölgeler	Sayı	Yüzde
Akdeniz Bölgesi	149	54.6
Karadeniz Bölgesi	8	2.9
Orta Anadolu Bölgesi	26	9.5
Doğu Anadolu Bölgesi	22	8.0
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	60	22.0
Ege Bölgesi	7	2.6
Marmara Bölgesi	1	0.4
T O P L A M	273	100.0

Tabloda da görüleceği gibi en az öğrenci kesimi Marmara, Ege ve Karadeniz Bölgesinden gelmiştir.

Okul Türü ve Kollarına Göre Dağılım

Öğrencilerin mezun oldukları okul türleri ve kolları Tablo 4 ve 5'te verilmiştir. Hatay Eğitim Yüksekokulunda araştırma kapsamına alınan 273 öğrencinin 189'u (%69,2)lise,56'sı

(%20,5) Öğretmen lisesi, 28'i (%10,3) ise Meslek liselerinden mezun olmuştur. Öğrencilerin büyük bir kesimi (%69,2) genel liselerden gelmektedir. Meslek lisesi çıkışlı öğrencilerin 9'u İmam Hatip lisesi, 1'i Otelcilik Meslek lisesi, 18'i ise Endüstri ve Kız Meslek lisesi çıkışlıdır.

TABLO 4 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN OKUL TÜRLERİ

Okul Türleri	Sayı	Yüzde
Genel Lise	189	69.2
Öğretmen Lisesi	56	20.5
Meslek Lisesi	28	10.3
T O P L A M	273	100.0

Öğrencilerin lise kollarına göre dağılımı ise Tablo 5'te gösterilmiştir. Buna göre 111 öğrenci (%40,7) Fen, 73 öğrenci (%26,7) Dil-Edebiyat, 50 öğrenci (%18,3) Matematik, 39 öğrenci (%14,3) ise Tabii Bilimler kolundan mezundur.

TABLO 5 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN MEZUN OLDUKLARI KOLLAR

Kollar	Sayı	Yüzde
Fen Kolu	111	40.7
Matematik Kolu	50	18.3
Tabii Bilimler Kolu	39	14.3
Dil-Edebiyat Kolu	73	26.7
T O P L A M	273	100.0

Kollara göre dağılımda 111 (%40,7) öğrenci ile fen kolu mezunları başta gelmektedir. Bu öğrencilerin mezun oldukları

kollara göre akademik başarı ortalamaları ve ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişki üzerinde ileride durulacaktır.

Lise Bitirme Dereceleri

Tablo 6'da görüldüğü gibi akademik başarıları kestirilen 273 öğrencinin lise bitirme derecesi şöyle dağılmaktadır: Öğrencilerden 150'si (%55) orta, 121'i (%44,3) iyi, iki öğrenci ise (%0,7) pekiyi dereceyle mezun olmuştur.

TABLO 6 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN
LİSE BİTİRME DERECELERİ

Lise Bitirme Derecesi	Sayı	Yüzde
Pekiyi	2	0.7
İyi	121	44.3
Orta	150	55.0
T O P L A M	273	100.0

Lise bitirme derecesi pekiyi olan öğrenciler genel liselerden gelmektedir. Liseyi pekiyi dereceyle bitiren öğrencilerin azlığı, buna karşılık orta dereceyle mezun olan öğrencilerin grubun yarısından biraz fazlasını oluşturması dikkat çekicidir.

Cinsiyet ve Yaş Durumları

Akademik başarıları kestirilen öğrencilerin cinsiyet ve yaş durumlarına göre dağılımları Tablo 7'de verilmiştir. 273 öğrencinin 118'i (%43,2) kız, 155'i (%56,8) ise erkek öğrencidir. Kız öğrencilerin doğum yılları 1961 ila 1972 arasında, erkek öğrencilerin ise 1960 ila 1972 arasında değişmektedir.

Öğrencilerin yaşı, 1987 yılı başı gözönüne alınarak hesaplandığında 198 (%72,5) öğrencinin 15 ilâ 20 yaş arasında toplandığı görülmektedir. Bu grubun yaş ortalaması 17,7'dir. Tüm grubun yaş ortalaması ise 18,8 olarak bulunmuştur.

Tablo 7 incelendiğinde 20 ilâ 27 yaş arasında toplanan 75 (%27,5) öğrencinin olduğu görülmektedir. Grubun yaş ortalaması ise 21,8'dir. 20 yaş ve üstünde öğrenci sayısının, grubun yaklaşık %28'ini oluşturması dikkat çekicidir. Bu grup, kız ve erkek öğrenciler açısından incelendiğinde 26 öğrencinin (%9,5) kız, 49 öğrencinin (%17,9) ise erkek olduğu görülmüştür. Erkek öğrenciler %7,4 daha fazladır.

TABLO 7 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN CİNSİYET VE YAŞ DURUMLARI

Doğum Yılı	Kız	Erkek	T O P L A M Sayı	Yüzde
1972	1	2	3	1.1
1971	6	10	16	5.9
1970	21	40	61	22.3
1969	40	35	75	27.5
1968	24	19	43	15.7
1967	10	11	21	7.7
1966	7	14	21	7.7
1965	6	9	15	5.5
1964	2	4	6	2.2
1963	1	3	4	1.5
1962	0	3	3	1.1
1961	0	3	3	1.1
1960	0	2	2	0.7
T O P L A M	118	151	273	100.0
Yüzde	43.4	56.6	-	100.0

Tercih Sıraları

Öğrencilerin Hatay Eğitim Yüksekokulunu tercih sıraları Tablo 8'de verilmiştir. Tablo incelendiğinde tercih sıralarınının 1 ilâ 24 arasında değişmekte olduğu görülmektedir. Tercih sırası ortalaması 14.6, ortanca değer (medyan) ise 16.3 olarak bulunmuştur.

Hatay Eğitim Yüksekokulunu ilk 8 sıralama içinde tercih eden öğrenci sayısı 58 (%21,2), tercih sıralamalarını 9 ile 16 arasında yapan öğrenci sayısı ise 81 (%29,7)'dir. 134 öğrencinin (%49,1) ise tercih sıraları 17 ila 24 arasında değişmektedir.

Hatay Eğitim Yüksekokulunda akademik başarıları kestirilen 273 öğrencinin genel özelliklerini kısaca şöyle özetleyebiliriz:

1- Birinci sınıfta okuyan öğrencilerin 209'u (%76,5), yani dörtte üçünden fazlası yakın bölgeler olan Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinden gelmektedir. Öğrencilerin geldiği bu bölgelerdeki şehirlerin başında Adana, İçel, Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş, Malatya, Adıyaman ön sırayı almaktadır.

2- Öğrencilerin 189'u (%69,2), grubun üçte ikisinden fazlası genel liselerden mezundur.

3- Öğrencilerin mezun oldukları kollara göre dağılımı şöyledir; 111 (%40,7) öğrencinin Fen kolu mezunu olduğu saptanmıştır. Bu da tüm öğrencilerin beşte ikisinden fazladır. İkinci sırayı 73 (%26,7) öğrenci ile Dil-Edebiyat mezunları, üçüncü sırayı da 50 (%18,3) öğrenci ile Matematik kolundan mezun öğrenciler almıştır. En az öğrenciyi 39 (%14,3)'la Tabii Bilimler kolu mezunları oluşturmaktadır.

TABLO 8 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN
HATAY EĞİTİM YÜKSEKOKULUNU TERCİH SIRALARI

Tercih Sırası	Okullara Göre Dağılım			Toplam	Yüzde	
	Genel L.	Öğrt.L.	Mes.L.			
1. Tercih	6	9	0	15	5.5	
2. "	6	6	3	15	5.5	
3. "	4	1	0	5	1.8	
4. "	3	1	1	5	1.8	
5. "	8	0	0	8	2.9	
6. "	2	2	0	4	1.5	
7. "	3	1	1	5	1.8	
8. "	0	0	1	1	0.4	
9. "	2	5	2	9	3.3	
10. "	7	1	1	9	3.3	
11. "	1	0	1	2	0.7	
12. "	8	0	2	10	3.7	
13. "	10	3	3	16	5.9	
14. "	9	0	2	11	4.0	
15. "	10	3	1	14	5.1	
16. "	6	4	0	10	3.7	
17. "	6	0	0	6	2.2	
18. "	11	1	3	15	5.5	
19. "	29	5	1	35	12.8	
20. "	19	2	1	22	8.1	
21. "	12	4	2	18	6.6	
22. "	6	2	1	9	3.3	
23. "	10	5	2	17	6.2	
24. "	10	1	1	12	4.4	
TOPLAM	Sayı	189	56	28	273	100.0
	Yüzde	69	21	10	---	100.0

4- Liseyi orta dereceyle bitiren öğrencilerin sayısı 150 (%55)'dir. Bu da örneklem grubunu oluşturan 273 öğrencinin yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Lise bitirme dereceleri orta olan öğrencilerin sayısının, liseyi iyi ve pekiyi dereceyle bitiren öğrencilerin toplamlarından fazla olduğu görülmektedir. Araştırmada Hatay Eğitim Yüksekokulu için sap-tanan örneklem grubunun yarıdan fazlasının orta dereceyle liseden mezun olması dikkat çekicidir. Şu halde, bu kuruma bilgi yönünden nitelikli olmayan öğrencilerin geldiğini söylemek hatalı olmayacaktır.

5- Kız öğrencilerin sayısı 118 (%43.2), erkek öğrencilerin sayısı ise 155 (%56.8)'tir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun 15 ilâ 20 arasında değişmektedir. Yaşları 20 ilâ 27 arasında değişen 75 (%27.5) öğrenci bulunmaktadır.

6- Öğrencilerin Hatay Eğitim Yüksekokulunu tercih sıraları 1 ilâ 24 arasında dağılmıştır. 58 (%21.2) öğrenci ilk sekiz tercihi arasında bu okula yer vermiştir. Tercih sırası ortalaması 14.6, ortanca değer ise 16.3 olarak bulunmuştur.

B= ADANA EĞİTİM YÜKSEKOKULUNDA AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ

Adana Eğitim Yüksekokulunda akademik başarıları kesti-rilen 97 öğrencinin bölgelere göre dağılımı, okul türleri ve kolları, lise bitirme dereceleri, cinsiyet, yaş ve tercih sı-ralamaları gibi genel özellikleri tablolar halinde düzenlene-rek aşağıda verilmiştir.

Bölgelere Göre Dağılım

Adana Eğitim Yüksekokulunda akademik başarıları kesti-rilen öğrencilerin bölgelere göre dağılımı Tablo 9'da veril-

miştir. Öğrencilerin bölgelere göre dağılımında 44 (%45.4) öğrenci ile Akdeniz Bölgesi başta gelmiştir. Bunu 24 (%24.7) öğrenci ile Güneydoğu Anadolu, 13 (%13.4) öğrenci ile Orta Anadolu, 12 (%12.4) öğrenci ile Doğu Anadolu izlemektedir. Üç öğrenci (%3) Ege Bölgesinden, bir öğrenci (%1) ise Marmara Bölgesinden gelmişlerdir.

TABLO 9 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

Bölgeler	Sayı	Yüzde
Akdeniz Bölgesi	44	45.4
Orta Anadolu Bölgesi	13	13.4
Doğu Anadolu Bölgesi	12	12.4
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	24	24.7
Ege Bölgesi	3	3.1
Marmara Bölgesi	1	1.0
T O P L A M	97	100.0

Tabloda da görüleceği gibi en az öğrenci kesimi Ege ve Marmara Bölgesinden gelmiştir.

Okul Türü ve Kollarına Göre Dağılım

Öğrencilerin mezun oldukları okul türleri ve kollarına göre dağılımı Tablo 10 ve 11'de verilmiştir. 97 öğrenciden 46 (%47.4)'sı genel lise, 41 (%42.3) öğrenci Öğretmen Lisesi, 10 (%10.3) öğrenci ise Meslek Liselerinden mezun olmuştur. Meslek lisesi çıkışlı öğrencilerin 6'sı İmam Hatip Liselerinden, 4'ü ise Endüstri Meslek Liselerinden gelmiştir.

Öğrencilerin lise kollarına göre dağılımı ise Tablo 11'de verilmiştir. Buna göre 27 (%26.8) öğrenci Fen, 23 (%23.7)

öğrenci Matematik, 32 (%33) öğrenci Dil-Edebiyat, 15 (%15.5) öğrenci ise Tabii Bilimler kolundan mezundur.

TABLO 10 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN OKUL TÜRLERİ

Okul Türleri	Sayı	Yüzde
Genel Lise	46	47.4
Öğretmen Lisesi	41	42.3
Meslek Lisesi	10	11.3
T O P L A M	97	100.0

TABLO 11 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN MEZUN OLDUKLARI KOLLAR

Kollar	Sayı	Yüzde
Fen Kolu	27	27.8
Matematik Kolu	23	23.7
Tabii Bilimler Kolu	15	15.5
Dil-Edebiyat Kolu	32	33.0
T O P L A M	97	100.0

Tablo 11 incelendiğinde kollara göre dağılımda en fazla öğrenci sayısı 32 (%33) öğrenci ile Dil-Edebiyat kolu mezunu öğrencilerin başta geldiğini görmekteyiz. Bunu sırasıyla Fen, Matematik ve Tabii Bilimlerden mezun öğrenciler izlemektedir. Bu öğrencilerin mezun oldukları kollara göre akademik başarı ortalamaları ve ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye ileride yer verilecektir.

Lise Bitirme Dereceleri

Öğrencilerin lise bitirme dereceleri Tablo 12'de veril-

miştir. Bu öğrencilerden 4'ü (%4) pekiyi, 54'ü (%56) iyi, 39'u (%40) ise orta derecede mezun olmuştur.

TABLO 12 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN
LİSE BİTİRME DERECELERİ

Lise Bitirme Derecesi	Sayı	Yüzde
Pekiyi	4	4.0
İyi	54	56.0
Orta	39	40.0
T O P L A M	97	100.0

Liseyi pekiyi derecede bitiren dört öğrencinin ikisi genel lise, biri öğretmen lisesi, diğeri ise İmam Hatip lisesi çıkışlıdır. Liseyi pekiyi derecede bitiren öğrenci sayısı çok azdır. Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencilerine oranla ise yüksek olduğu söylenebilir. Ayrıca, Hatay Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerin tam tersine Adana Eğitim Yüksekokulunda lise bitirme derecesi iyi olan öğrencilerin sayısı, orta olan öğrencilerden fazla bulunmuştur.

Cinsiyet ve Yaş Durumları

Akademik başarıları kestirilen öğrencilerin cinsiyet ve yaş durumları Tablo 13'te verilmiştir. 97 öğrencinin 41 (%42,3)'i kız, 56 (%57,7)'si ise erkek öğrencidir. Kız ve erkek öğrencilerin her iki okulda da oranları birbirine yakın bulunmuştur.

Doğum yılları, kız öğrencilerin 1960-1972 yılları arasında, erkek öğrencilerin 1959-1972 arasında değişmektedir. Öğrencilerin yaşı, 1987 yılı başı gözönüne alınarak hesaplandığında 83 (%85,6) öğrencinin 15 ila 20 yaş arasında toplandığı görülmektedir. Bu grubun yaş ortalaması 17.8'dir. Tüm grubun yaş

ortalaması ise 18.1'dir. Tablo 13 incelendiğinde 20 ilâ 28 yaş arasında toplanan 22 (%22.7) öğrencinin olduğu görülmektedir. Bu grupta toplanan kız öğrencilerin sayısı 10 (%10.3), erkek öğrencilerin sayısı 12 (%12.4)'dir.

TABLO 13 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN CİNSİYET VE YAŞ DURUMLARI

Doğum Yılı	Kız	Erkek	T O P L A M		
			Sayı	Yüzde	
1972	1	1	2	2.1	
1971	6	8	14	14.4	
1970	15	12	27	27.8	
1969	5	17	22	22.7	
1968	4	6	10	10.4	
1967	5	4	9	9.3	
1966	3	4	7	7.2	
1965	0	1	1	1.0	
1964	1	1	2	2.1	
1963	0	1	1	1.0	
1960	1	0	1	1.0	
1959	0	1	1	1.0	
TOPLAM	Sayı	41	56	97	100.0
	Yüzde	42.3	57.7	--	100.0

Tercih Sıraları

Öğrencilerin Adana Eğitim Yüksekokulunu tercih sıraları Tablo 14'te verilmiştir. Tercih sıraları bu okul öğrencileri için 1 ilâ 23 arasında değişmektedir. Tercih sırası ortalaması 12.8, medyan ise 15.1 olarak bulunmuştur. Adana Eğitim Yüksekokulunu ilk sekiz sıralama içinde tercih eden öğrenci sayısı 30 (%31), tercih sıralamasını 9 ilâ 16 arasında yapan öğrenci sayısı 28 (%29)'dir. Tercih sıralarını 17 ilâ 23 arasında yapan öğrenci sayısı ise 39 (%40)'dur.

TABLO 14 AKADEMİK BAŞARILARI KESTİRİLEN ÖĞRENCİLERİN
ADANA EĞİTİM YÜKSEKOKULUNU TERCİH SIRALARI

Tercih Sırası	Okullara Göre Dağılım			Toplam	Yüzde	
	Genel L.	Öğrt.L.	Mes.L.			
1. Tercih	3	9	0	12	12.3	
2. "	0	1	0	1	1.0	
3. "	2	2	0	4	4.1	
4. "	1	0	1	2	2.1	
5. "	0	0	0	0	0.0	
6. "	4	1	1	5	5.2	
7. "	3	2	2	7	7.2	
8. "	0	0	0	0	0.0	
9. "	0	0	1	1	1.0	
10. "	2	3	1	6	6.2	
11. "	1	2	0	3	3.1	
12. "	0	1	0	1	1.0	
13. "	0	3	0	3	3.1	
14. "	1	3	0	4	4.1	
15. "	1	1	0	2	2.1	
16. "	4	3	0	7	7.2	
17. "	4	1	0	5	5.2	
18. "	2	0	0	2	2.1	
19. "	9	4	1	14	14.4	
20. "	2	2	1	5	5.2	
21. "	3	0	1	4	4.1	
22. "	1	2	1	4	4.1	
23. "	3	1	1	5	5.2	
TOPLAM	Sayı	46	41	10	97	100.0
	Yüzde	47.4	42.3	10.3	--	100.0

Her iki okul öğrencileri tercih sıralamaları konusunda az da olsa farklılık arz etmektedir. Çünkü; tercih sıralarını ilk sekiz içinde belirten öğrenci yüzdesi Hatay Eğitim Yüksekokulunda %21.2 iken bu oran Adana Eğitim Yüksekokulunda %31 olarak bulunmuştur. Ancak her iki okul öğrencilerinin 9 ilâ 16 arasında değişen tercih sıralamalarında pek farklılık yoktur. Hatay eğitim Yüksekokulunda 134 (%49.1) öğrenci, tercih sıralarını 17 ilâ 24 arasında yapmıştır. Adana Eğitim Yüksekokulunda ise, 39 (%40) öğrencinin 17 ilâ 23 arasında değişen tercihler yaptığı görülmüştür.

Adana Eğitim Yüksekokulunda başarıları kestirilen 97 öğrencinin genel özelliklerini şöyle özetleyebiliriz:

1- Birinci sınıfta okuyan öğrencilerin 68'i (%70) Akdeniz Bölgesi ile Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelmiştir. Bu öğrencilerin oranı grubun yaklaşık dörtte ikisine yakındır. Bu bölgelere göre, öğrencilerin daha çok geldikleri şehirlerin başında Adana, İçel, Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş, Malatya, Elazığ gelmektedir.

2- Öğrencilerden 46'sı (%47.4) genel liselerden mezun olmuştur. Bu rakam tüm öğrencilerin dörtte ikisini oluşturmaktadır.

3- Öğrencilerin mezun oldukları kolların başında Dil-Edebiyat kolu mezunları 32 (%33) öğrenciyle, tüm grubun üçte birini oluşturmaktadır. Bunu sırasıyla Fen, Matematik ve Tabii Bilimler kollarından mezun olan öğrenciler izlemektedir.

4- Liseyi iyi derecede bitiren öğrencilerin sayısı 54 (%56), orta derecede bitiren öğrenci sayısı 39 (%40)'dur. Bu okulda liseyi iyi derecede bitiren öğrencilerin, tüm

grubun yarısından fazla olduğu görülmektedir.

5- Kız öğrencilerin sayısı 41 (%42.3), erkek öğrencilerin sayısı ise 56 (%57.7)'dir. Büyük bir çoğunluk 15 ilâ 20 yaşları arasında toplanmıştır. Yaşları 20 ilâ 28 arasında değişen 22 (%22.7) öğrenci bulunmaktadır.

6- Öğrencilerin Adana Eğitim Yüksekokulunu tercih sıraları 1 ilâ 23 arasında dağılmıştır. Bu okulu ilk sekiz tercihi arasında seçen öğrenci sayısı 30 (%31)'dur. Tercih sırası ortalaması 12.8, ortanca değer ise 14.6 olarak bulunmuştur.

Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarındaki Öğrencilerin Genel Özelliklerinin Karşılaştırılması

Bu kısımda her iki okuldaki akademik başarıları kesitirilen öğrencilerin genel özellikleri karşılaştırılacaktır. Ayrıca benzeyen ve farklılık gösteren özellikleri belirtilecek sonuçlar yorumlanmıştır.

Bölgelere Göre Genel Dağılım

Her iki okul öğrencilerinin bölgelere göre dağılımlarına bakıldığında büyük çoğunluğun Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden geldikleri görülmektedir. Geldikleri şehirler açısından da büyük benzerlik vardır. Bu illerin bölgelerinin gelişmiş illeri olması, buralardaki öğrencilerin yüksekokullara girme şanslarının daha fazla olduğunu da göstermektedir. Ayrıca okulların yakın çevrede olması da seçme unsurunda bir etken olduğu düşünülebilir.

Okul Türleri ve Kollarına Göre Genel Dağılım

Öğrencilerin her iki yüksekokulda da okul türlerine göre dağılımları incelendiğinde, lise mezunlarının başta

gelmekte olduğu gör÷lmektedir. Genel lise mezunları, Hatay Eğitim Yüksekokulu grubunun üçte ikisinden fazladır. Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin ise dörtte ikisi genel lise mezunudur. Genel lise mezunlarının çoğunlukta olması üniversitelere ve yüksekokullara girişte lise mezunlarının daha avantajlı durumda olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, diğer araştırmaların sonuçlarıyla aynı doğrultuda çıkmıştır (Moralı,1969-ÜSYM,1979-Tavşancıl,1982).

Öğrencilerin liseden mezun oldukları kollar incelendiğinde; Hatay Eğitim Yüksekokulu için Fen kolu çıkışlı öğrencilerin, Adana Eğitim Yüksekokulu için ise Dil-Edebiyat kolu çıkışlı öğrenciler, gruplarının çoğunluğunu oluşturmaktadır. Şu halde Eğitim Yüksekokullarına girişte kolların dikkat çekecek kadar farklılık oluşturmadığını söyleyebiliriz. Bu durum, diğer araştırma bulgularıyla da paralellik göstermektedir (ÜSYM,1979-Tavşancıl,1982). Her iki yüksekokulda, Tabii Bilimler kolundan mezun olan öğrenciler diğer kollara nazaran daha azdır.

Lise Bitirme Derecelerine Göre Genel Dağılım

Lise bitirme derecelerine göre iki okul öğrencileri arasında farklılık bulunmuştur. Hatay Eğitim Yüksekokulunda liseyi iyi dereceyle bitiren öğrenci yüzdesi %44.3 iken, Adana Eğitim Yüksekokulunda %56'dır. Buna karşılık lise bitirme derecesi orta olan öğrencilerin yüzdesi Hatay Eğitim Yüksekokulunda %55, Adana Eğitim Yüksekokulunda %40'tır. Görülüyor ki lise bitirme derecesi orta olan öğrenciler konusunda, Hatay Eğitim Yüksekokulunun aleyhine bir durum ortaya çıkmıştır.

Bu bulgular, Adana Eğitim Yüksekokuluna giren

öğrencilerin, Hatay Eğitim Yüksekokuluna giren öğrencilere nazaran lisede daha başarılı olduğu sonucunu vermektedir.

Cinsiyet ve Yaş Durumlarına Göre Genel Dağılım

Cinsiyet ve yaş durumları bakımından her iki okul öğrencileri birbirine çok yakın benzerlikler göstermiştir. Gerek Adana, gerekse Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin büyük çoğunluğu 15 ilâ 20 yaş arasında toplanmıştır. Her iki okulda, yaşları 20 ilâ 28 arasında toplanan öğrenci sayısı 97'dir. Bu gruptaki erkek öğrencilerin sayısı (61), kız öğrencilerin sayısından fazladır. Bu öğrencilerin, bu okullara girmeyi üniversite giriş sınavlarına birkaç kez katıldıktan sonra, son çare olarak düşündükleri sonucu çıkarılabilir.

Tercih Sıralarının Genel Dağılımı

Akademik başarıları kestirilen öğrencilerin tercih sırası ortalaması, Hatay Eğitim Yüksekokulu için 14.6 iken, Adana Eğitim Yüksekokulu için ise 12.8 olarak saptanmıştır. Bu iki grubun tercih sırası ortalamaları arasındaki fark, Adana Eğitim Yüksekokulunun lehine olmak üzere 0.05 düzeyinde manidar bulunmuştur.

Bu bulgulara göre, öğrencilerin Adana Eğitim Yüksekokuluna daha ilgi duyarak girdikleri veya tercih sıralamalarını Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencilerine nazaran daha bilinçli yaptıkları sonucu çıkarılabilir.

Özet olarak; her iki okulda yer alan öğrenciler bölgelere göre dağılımda yaş, cinsiyet ve okul türleri bakımından birbirine benzeşirken, okul kolları, lise bitirme dereceleri ve yüksekokul tercih sıraları bakımından farklılık göstermektedirler.

C- HATAY EĞİTİM YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN
AKADEMİK ÖZELLİKLERİ

Bu kesimde Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin ÖSS puanları ile akademik başarıları, ÖSS puanları ile dersler arasındaki ilişkiler incelenecektir. Ayrıca ÖSS puanları ile lise bitirme dereceleri, lise bitirme dereceleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkilere de yer verilecektir. Öğrencilerin, lise türü ve kollarına göre akademik başarıları arasındaki ilişkiler de tek tek ele alınıp incelenecektir.

Akademik Başarı ile Öğrenci Seçme Sınavı Puanları
Arasındaki İlişkiler

Araştırmada cevaplanması gereken sorulardan birisi de öğrencilerin 1987 ÖSS puanları ile birinci sınıf birinci dönem akademik başarıları ortalaması arasında bir ilişkinin olup olmadığının araştırılmasıdır.

Araştırmada, neden yalnız birinci dönem akademik başarısının ele alındığı sorusu akla gelebilir. Türkiye'de bu konuda yapılmış araştırmalar incelendiğinde çoğunun üniversite birinci sınıf birinci dönem akademik başarıyı ölçüt olarak ele aldığını görüyoruz. Örneğin; Kendir ve Tuncer (1969), Kendir (1967), Akgün (1976), Toker, Uçkunkaya ve Gülcü (1969), Sönmez (1978), Akhun (1980), Tavşancıl (1982) araştırmalarında, üniversite birinci dönem akademik başarı-sını ölçüt olarak almışlardır.

Yurt dışında yapılan bu tür araştırmalarda da genellikle yükseköğretim birinci sınıf akademik başarılarının en iyi ölçüt olduğu belirtilmiştir. Çünkü, akademik başarısının

ölçülmesinde en iyi ölçütün yükseköğretim birinci yıl başarısı olabileceğini, sonraki yıllarla ilgili başarı için birinci yıl başarısının da bir önkoşul niteliği kazanabileceğini savunmuşlardır (Wilson,1983).

Bloom'un okulda öğrenme modeli incelendiğinde de aynı görüşün savunulduğu görülmektedir. Bloom "okulun belli bir yılında gerçekleştirilen öğrenmeler, daha sonraki bir dönem ya da yılda gerçekleştirilecek olanların önkoşullarını, yani temelini oluşturan öğrenmelerdir" demektedir (Bloom,1979 s.7).

Yukarıda değinilen nedenlerden dolayı bu araştırma, birinci sınıf birinci dönem akademik başarıyı araştırmakla sınırlı tutulmuştur. Akademik başarı ile ÖSS puanları arasındaki ilişkiler, PEARSON-ÇARPIM MOMENT KORELASYON katsayısıyla hesaplanmıştır.

Hatay Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerin, ÖSS puanları ile birinci dönem akademik başarı ortalamaları arasındaki ilişkiler Tablo 15'te gösterilmiştir. Tabloda ayrıca değişkenlerin aritmetik ortalamaları ile standart sapmalarına da yer verilmiştir.

TABLO 15 ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	BDNO
ÖSS Puanı	---	-0.013
Aritmetik Ortalamalar	129.85	55.64
Standart Sapmalar	4.58	14.42

Tablo 15'te görüldüğü gibi ÖSS puanları ile birinci dönem not ortalaması (BDNO) arasındaki korelasyon katsayısı

-0.013 olarak bulunmuştur. ÖSS puanları ile birinci dönem akademik başarı ortalaması arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişki söz konusu değildir.

ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 129.85, standart sapması ise 4.58, birinci dönem not ortalamalarının aritmetik ortalaması 55.64, standart sapması da 14.42 olarak bulunmuştur.

ÖSS Puanları ile Dersler Arasındaki İlişkiler

ÖSS puanları ile aralarında ilişki aranan derslerin seçimindeki ölçütler yöntem konusunda belirtilmiştir.

Temel Fizik, Temel Matematik, Eğitime Giriş, Resim-İş Yazı Öğretimi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi ile Türk Dili dersleriyle, ÖSS puanları arasındaki korelasyonlar ayrı ayrı hesaplanarak aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

1- ÖSS Puanları ile Temel Matematik Dersi Arasındaki İlişki

ÖSS puanları ile Temel Matematik dersi arasındaki ilişki Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tabloda görüleceği gibi ÖSS puanları ile Temel Matematik dersi arasındaki korelasyon katsayısı -0.01 olarak bulunmuştur. Bulunan korelasyon katsayısı, ÖSS puanlarının bu derste başarıyı kestirmede güçlü bir kestirici olmadığı sonucunu çıkarmıştır.

Öğrencilerin T. Matematik dersi notlarının aritmetik ortalaması 65.90, standart sapması 9.89'dur. ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 129.85, Standart sapması 4.58 olarak bulunmuştur.

TABLO 16 ÖSS PUANLARI İLE TEMEL MATEMATİK DERSİ ARASINDAKİ
KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	T. Matematik
ÖSS Puanı	---	-0.01
Aritmetik Ortalamalar	129.85	55.64
Standart Sapmalar	4.58	9.89

2- ÖSS Puanları ile Temel Fizik Dersi
Arasındaki İlişki

ÖSS puanları ile Temel Fizik dersi arasındaki ilişki Tablo 17'de verilmiştir.

Tabloda da görüleceği gibi ÖSS puanları ile Temel Fizik dersi arasındaki korelasyon katsayısı -0.12 olarak bulunmuştur. Bu iki değişken arasında bulunan korelasyon katsayısı ters yönde zayıf bir ilişkinin olduğunu göstermektedir.

TABLO 17 ÖSS PUANLARI İLE TEMEL FİZİK DERSİ ARASINDAKİ
KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	T. Fizik
ÖSS Puanı	---	-0.12
Aritmetik Ortalamalar	129.85	66.25
Standart Sapmalar	4.58	8.42

Bulunan korelasyon katsayısı -0.12 'nin, sıfırdan farklı olup olmadığı (veya anlamlı olup olmadığı) test edilmiştir. $N-2$ serbestlik derecesinde, 0.05 manidarlık düzeyinde Z testi uygulanmıştır. Bulunan Z değeri -1.96 , H_0 hipotezinin kritik değeri olan ± 1.96 değerinden küçük olmadığı için H_0 hipotezi kabul edilmiştir. Şu halde çıkan korelasyon katsayısı 0.05 önem derecesinde sıfırdan farklı

bir sayı değildir.

Öğrencilerin, Temel Fizik dersi notlarının aritmetik ortalaması 66.23, standart sapması ise 8.42 olarak bulunmuştur.

3- ÖSS Puanları ile Eğitime Giriş Dersi Arasındaki İlişki

Öğrencilerin ÖSS puanları ile Eğitime Giriş dersi arasındaki ilişki Tablo 18'de gösterilmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi ÖSS puanları ile Eğitime Giriş dersi arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Çıkan korelasyon katsayısı -0.004 'tür.

TABLO 18 ÖSS PUANLARI İLE EĞİTİME GİRİŞ DERSİ ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Eğitime Giriş
ÖSS Puanı	---	- 0.004
Aritmetik Ortalamalar	129.85	67.95
Standart Sapmalar	4.58	7.27

Eğitime Giriş dersi notlarının aritmetik ortalaması 67.95, standart sapması da 7.27 olarak bulunmuştur.

4- ÖSS Puanları ile Resim-İş Yazı Öğretimi Dersi Arasındaki İlişki

ÖSS puanları ile Resim-İş Yazı Öğretimi dersi arasındaki ilişki Tablo 19'da verilmiştir. Tabloda görüleceği gibi ÖSS puanları ile Resim-İş Yazı Öğretimi dersi arasındaki korelasyon katsayısı 0.003 olarak bulunmuştur. ÖSS puanları ile Resim-İş Yazı Öğretimi dersi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

TABLO 19 ÖSS PUANLARI İLE RESİM-İŞ YAZI ÖĞRETİMİ DERSİ
ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Resim-İş Yazı Öğr.
ÖSS Puanı	---	0.003
Aritmetik Ortalamalar	129.85	64.10
Standart Sapmalar	4.58	5.60

Öğrencilerin Resim-İş Yazı Öğretimi dersi notlarının aritmetik ortalaması 64.1, standart sapması ise 5.60 olarak bulunmuştur.

5- ÖSS Puanları ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi Arasındaki İlişki

ÖSS puanları ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi arasındaki korelasyon Tablo 20'de görüldüğü gibi -0.006 olarak bulunmuştur. ÖSS puanları, bu dersteki başarıyı önceden kestirme konusunda iyi bir kestirici değildir.

TABLO 20 ÖSS PUANLARI İLE ATATÜRK İLKELERİ VE İNKİLAP
TARİHİ DERSİ ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
ÖSS Puanı	---	- 0.006
Aritmetik Ortalamalar	129.85	66.79
Standart Sapmalar	4.58	8.69

Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi notlarının aritmetik ortalaması 66.79, standart sapması 8.69 olarak bulunmuştur.

6- ÖSS Puanları ile Türk Dili Dersi Arasındaki İlişki

ÖSS puanları ile Türk Dili dersi arasındaki korelasyon 0.004 olarak bulunmuştur. Bu iki değişken arasındaki

ilişki Tablo 21'de gösterilmiştir. ÖSS puanları ile Türk Dili dersi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

TABLO 21 ÖSS PUANLARI İLE TÜRK DİLİ DERSİ ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Türk Dili
ÖSS Puanı	---	0.004
Aritmetik Ortalamalar	129.85	62.86
Standart Sapmalar	4.58	4.28

Öğrencilerin Türk Dili dersi notlarının aritmetik ortalaması 62.86, standart sapması ise 4.28 olarak bulunmuştur.

Hatay eğitim Yüksekokulu birinci sınıf birinci döneme ait altı ders ile ÖSS puanları arasındaki ilişki Tablo 22'de bir arada gösterilmiştir. Tabloda görüldüğü gibi ÖSS puanları ile dersler arasında yalnız Temel Fizik dersinde ters yönde zayıf bir ilişki görülmüştür. Çıkan korelasyon katsayısı test edilmiş, sonucun sıfırdan farklı olmadığı görülmüştür.

TABLO 22 ÖSS PUANLARI İLE DERSLER ARASINDAKİ KORELASYON

Değişken	ÖSS Puanı	Temel Mat.	Temel Fizik	Eğitim Giriş	Res-İş Yaz.Öğ.	A.İlk. İnk.Tar.	Türk Dili	BDNO
ÖSS Puanı	--	-0.01	-0.12	-0.004	0.003	-0.006	0.004	-0.013
Aritmet. Ortalam.	129.85	65.90	66.23	67.95	64.10	62.86	66.79	55.64
Standart Sapmalar	4.58	9.84	8.42	7.27	5.60	4.28	8.69	14.42

Derslerle ilgili korelasyon katsayıları, ÖSS puanlarının yukarıda belirtilen derslerdeki başarıyı önceden tahmin etmede iyi birer kestirici olmadığı sonucunu vermiştir. Bu derslerden; Resim-İş Yazı-Öğretimi dersi ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap

Tarihi dersinin haricinde diğer derslerin akademik başarı ortalamaları birbirine çok yakın bulunmuştur.

ÖSS Puanları ile Lise Not Ortalamaları Arasındaki İlişki

Araştırmada cevaplanmaya çalışılan sorulardan bir diğeri, akademik başarıları kestirilen öğrencilerin ÖSS puanları ile lise not ortalamaları arasında bir ilişkinin olup olmadığının araştırılması idi. ÖSS puanları ile lise not ortalamalarının arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere PEARSON ÇARPIM-MOMENT KORELASYON katsayısı yönteminden yararlanılmıştır. Bulunan korelasyon katsayısı Tablo 23'te gösterilmiştir.

İki değişken arasında 0.0006'lık bir korelasyon katsayısı bulunmuştur. Bu da ÖSS puanları ile lise not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir.

TABLO 23 ÖSS PUANLARI İLE LİSE NOT ORTALAMALARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	LNO	ÖSS Puanı
LNO	---	0.0006
Aritmetik Ortalamalar	6.41	129.85
Standart Sapmalar	1.02	4.58

Lise not ortalamalarının aritmetik ortalaması 6.41, standart sapması ise 1.02 olarak bulunmuştur.

Lise not ortalamaları ile ÖSS puanları arasında 0.0006 değerindeki korelasyon katsayısının çok düşük çıkması, dikkat çekicidir.

Akademik başarıları kestirilen 273 öğrenci içerisinde liseyi pekiyi derecede bitiren öğrencilerin çok az olduğu, orta derecede bitiren öğrencilerin tüm grubun yarısından biraz fazla bulunduğu daha önce belirtilmiştir. Liseyi, pekiyi

dereceyle bitiren öğrencilerin ÖSS puan ortalaması 133.27, iyi dereceyle bitiren öğrencilerin ÖSS puan ortalaması 138.653, orta dereceyle bitiren öğrencilerin ÖSS puan ortalaması ise 138.889 olarak bulunmuştur. Lise bitirme derecesi iyi ve orta olan öğrencilerin ÖSS puanları arasında dikkat çekici bir fark bulunamamıştır. Bu da lise not ortalamaları ile ÖSS puanları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucunu desteklemektedir.

Araştırmada elde edilen bu bulgular; Onay (1972)'ın Hacettepe Üniversitesi öğrencileri üzerinde yaptığı araştırma ile, Tavşancıl (1982)'ın A.Ü.Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı araştırma sonuçlarıyla da paralellik göstermektedir.

Hatay Eğitim Yüksekokulunda akademik başarıları kestirilen bu öğrencilerin puanlarının yayılma genişliğinin (ranj) dar bir aralıkta toplanması, ÖSS puanları ile lise not ortalamalarının arasında anlamlı bir ilişkinin bulunamamasına neden gösterilebilir. Gene ayrıca öğrencilerin sayıca kalabalık olmaması da gözden uzak tutulmamalıdır. Bu öğrencilerin puanları 168.373 ilâ 126.425 arasında değişmektedir. Bu puanların standart sapması 4.58 olarak bulunmuştur. Eğer akademik başarıları kestirilen bu öğrencilerin puanları daha geniş bir alana dağılsaydı (ranjı geniş olsaydı) veya başka bir deyişle grup daha heterojen olsaydı, ÖSS puanları ile not ortalamaları arasında bir ilişki bulunabilirdi.

Nitekim Toker (1977), bu alanda yapılmış araştırma bulgularına bakarak şu yorumu getirmiştir: "ÖSS puanları ile üniversite akademik başarısı ve lise başarıları arasındaki korelasyonların sıfıra yakın çıkması ÖSS puanlarının tamamen geçersiz olduğu anlamına gelmez. Testin elbetteki geçersiz olduğu

fikrine de kapılabiliriz. Fakat sıfır korelasyona dayanarak bir ilişki yoktur, dolayısıyla testler geçersizdir demek yanlış olur. Çünkü puanlar arasındaki ranj küçüldükçe yapılacak ölçmenin hatasız olması mümkün değildir. Ranjin yüksek olması, çok ince ve hatasız bir ölçmeye olanak tanır...

Ayrıca öğretmenlerin verdiği notların ne kadar objektif olduğu da tartışılabilir. Sadece öğretmenlerin verdiği notlara bakarak korelasyon aramak hatalı olur. Batı'da bu tür testlerin geçerlikleri yine başarıyı ölçen testlerle yaptıkları korelasyonlara dayandırılmaktadır. Bizde de herhangi bir öğretim programında öğretmenlerle birlikte bir ölçme uzmanının müşterek çalışarak test hazırlamaları ve bundan sonra test puanlarıyla, orada hazırlanan test puanları arasındaki korelasyonlara bakılarak karar verilmesi daha yararlı olur" (Toker, 1977 s.198).

Toker'in bu konuda yukarıda belirtilen yorumu, gerçekten bu tür araştırmalar için son derece önemli olan fikirleri oluşturmaktadır.

Akademik Başarı ile Lise Not Ortalamaları Arasındaki İlişki

Öğrencilerin akademik başarıları ile lise not ortalamaları arasında ilişkinin olup olmadığı, varsa bu ilişkinin nasıl bir ilişki olduğu araştırmada cevaplanması istenen diğer sorulardan birisini oluşturmaktaydı.

Tablo 24'te, öğrencilerin akademik başarıları ile lise not ortalamaları arasındaki ilişki verilmiştir. Lise not ortalaması ile yüksekokul birinci dönem başarı notlarının ortalaması arasındaki korelasyon katsayısı 0.04 olarak bulunmuştur. Çıkan korelasyon katsayısı bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucunu vermektedir.

TABLO 24 AKADEMİK BAŞARI İLE LİSE NOT ORTALAMALARI ARASINDAKİ
KORELASYON

Değişkenler	LNO	BDNO
LNO	---	0.04
Aritmetik Ortalamalar	6.41	55.95
Standart Sapmalar	1.02	14.57

Öğrencilerin birinci dönem not ortalamalarının aritmetik ortalaması 55.95, standart sapması ise 14.57'dir. Lise not ortalamalarının aritmetik ortalaması 6.41, standart sapması da 1.02 olarak bulunmuştur.

Lise bitirme derecelerine göre öğrencilerin akademik ortalamalarıyla ilgili dağılım, Tablo 25'te gösterilmiştir. Liseyi pekiyi dereceyle bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalaması 46.18, standart sapması 10.6'dır. İyi dereceyle bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalamaları 61.9, standart sapmaları ise 11.9'dur. Orta dereceyle bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalamaları 51.27, standart sapmaları ise 14.5 olarak bulunmuştur.

TABLO 25 LİSE BİTİRME DERECELERİNE GÖRE BİRİNCİ DÖNEM
AKADEMİK ORTALAMALARIN DAĞILIMI

Lise Bitirme Derecesi	BDNO Arit.Ort.	Standart Sapma
Pekiyi	46.18	10.6
İyi	61.9	11.9
Orta	51.27	14.5

Lise bitirme derecelerine göre öğrencilerin birinci dönem not ortalamaları arasındaki fark test edilmiştir. Liseyi iyi ve orta dereceyle bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark Z testi

kullanılarak bulunmuştur. Bulunan Z değeri 6.6'dır. Bu değerin 0.05 düzeyinde manidar bulunabilmesi için Z değerinin +1.96'dan büyük, -1.96'dan da küçük olması gerekir. Bulunan Z değeri (6.6), bu değerden büyüktür. Bu nedenle liseyi iyi derecede bitiren öğrencilerin lehine olmak üzere 0.05 önem derecesinde farklılık bulunmuştur.

Liseyi pekiyi derecede bitiren öğrencilerin sayısının çok az olması nedeniyle, bu öğrencilerin akademik ortalamaları ile liseyi iyi ve orta derecede bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalamaları arasındaki fark, test edilmemiştir.

Yukarıdaki bulgular ışığında; yüksekokul birinci sınıfta liseyi iyi derecede bitiren öğrencilerin, orta derecede bitiren öğrencilerden daha başarılı oldukları söylenebilir. Bu durum Tavşancıl (1982)'ın, Onay (1972)'ın, Astin (1971)'in araştırma bulgularıyla da desteklenmektedir.

Öğrencilerin lise bitirme ortalamalarının yüksekokulda ki başarıyı kestirme konusunda iyi bir kestirici olmadığı yukarıda belirtilmiştir. Oysa bu alanda yapılan araştırmaların çoğunda farklı bulgular çıkmıştır (Toker, Uçkunkaya ve Gülcü, 1969-Onay, 1972-Tavşancıl, 1982). Bu araştırmalarda yükseköğretimdeki başarıyı kestirmede lise akademik başarısının iyi bir kestirici olduğu ileri sürülmüştür.

Hatay Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerin genel özellikleri verilirken, öğrencilerin %77.3'ün bu okulu 9 ilâ 14 arasında değişen tercih sırasına göre seçtikleri belirtilmiştir. Tercih sırası ortalaması ise 14.6 olarak bulunmuştur. Oysa, diğer araştırmalarda öğrencilerin çoğunun devam ettikleri yükseköğrenim kurumlarını ilk sekiz tercih içinde seçtikleri dikkat çekicidir. Örneğin, Tavşancıl (1982)'ın A.Ü.Eğitim

Fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada tercih sırası ortalaması 6.9 olarak bulunmuştur.

Hatay Eğitim Yüksekokulunda akademik başarıları kestirilen bu öğrencilerin bu kuruma pek istekli gelmediklerini söyleyebiliriz. Ayrıca, lise bitirme derecelerine akademik başarıları kestirilen öğrencilerin yarısından fazlasının da orta dereceyle liseyi bitiren öğrenciler olduğu saptanmıştır. Bu sonuçta, Hatay Eğitim Yüksekokuluna gelen öğrencilerin, nitelik açısından diğer yükseköğretim kurumlarındaki öğrencilere oranla daha yetersiz olduğu görüşünü desteklemektedir.

1987-1988 öğretim yılında, Hatay Eğitim Yüksekokuluna kayıt yaptırmaya hak kazanmış olmasına rağmen kayıt yaptırmayan 38 öğrenci, kayıt yaptırıp da devam etmeyen 29 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrenciler, Hatay Eğitim Yüksekokuluna girmeye hak kazanmış öğrencilerin yaklaşık %20'sini oluşturmaktadır. Böylece kontenjanın yaklaşık %20'sinin, bu okula devam etmek istemeyen öğrencilerle işgal edildiği, dolayısıyla kontenjanın verimli olarak kullanılmadığı söylenebilir. Bu sonuç da yukarıda belirtilen görüşü desteklemektedir.

Lise Türü ve Kollarına Göre Öğrencilerin Akademik Başarıları

Araştırmada cevaplanması amaçlanan sorulardan sonuncusu ise, öğrencilerin mezun oldukları okul türleri ve kollarına göre akademik başarıları arasında bir ilişkinin olup olmadığının araştırılmasıdır.

Genel lise, lise dengi Meslek liseleri ve Öğretmen liselerinden mezun öğrencilerin birinci dönem akademik başarılarıyla, ÖSS puanları arasındaki ilişkiler önce okul türlerine sonra da kollara göre ayrı ayrı verilecektir.

1- Lise Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Lise mezunu 189 öğrencinin ÖSS puanları ile, birinci dönem sonu akademik başarıları arasındaki korelasyon katsayısı -0.014 olarak bulunmuştur. Bu ilişki Tablo 26'da gösterilmiştir.

TABLO 26 LİSE MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	BDNO
ÖSS Puanı	----	-0.014
Aritmetik Ortalamalar	129.350	57.48
Standart Sapmalar	3.53	15.31

Bu öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 129.350, standart sapması 3.53 olarak bulunmuştur. Birinci dönem not ortalamalarının aritmetik ortalaması 57.48, standart sapması ise 15.31'dir. Bu öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

2- Öğretmen Lisesi Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Öğretmen lisesi mezunu 56 öğrencinin ÖSS puanları ile, akademik başarıları arasındaki ilişki Tablo 27'de verilmiştir. Tabloda görüldüğü gibi akademik başarı ile ÖSS puanları arasındaki korelasyon katsayısı -0.04 olarak bulunmuştur. Bu da öğretmen lisesi mezunlarının ÖSS puanları ile akademik başarıları arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişkinin olmadığını göstermektedir.

Bu öğrencilerin, birinci dönem not ortalamalarının aritmetik ortalaması 51.25, standart sapması 12.76'dır. Aynı öğren-

cilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 132.375, standart sapması ise 6.92 olarak bulunmuştur.

TABLO 27 ÖĞRETMEN LİSESİ MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE
AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	BDNO
ÖSS Puanı	----	-0.04
Aritmetik Ortalamalar	132.375	51.25
Standart Sapmalar	6.92	12.76

3- Meslek Lisesi Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Meslek liselerinden mezun olan 28 öğrencinin 13'ü İmam Hatip lisesi, 13'ü Endüstri Meslek lisesi, biri Kız Meslek lisesi, biri ise Turizm Meslek lisesi mezunudur. Bu öğrencilerin ÖSS puanları ile, birinci dönem sonu akademik başarıları arasındaki korelasyon 0.28 olarak bulunmuştur. Meslek lisesi mezunu öğrencilerin ÖSS puanları ile, akademik başarıları arasında zayıf ta olsa bir ilişki söz konusudur.

Bulunan korelasyon katsayısının (0.28) anlamlılığı N-2 serbestlik derecesinde ve 0.05 önem derecesinde test edilmiştir. Kullanılan t testi sonucunda bulunan t değeri 1.49'dur. Bu değer t'lik değer 2.056'dan küçük olduğu için bulunan korelasyon katsayısı sıfırdan farklı değildir.

Meslek lisesi mezunu öğrencilerin birinci dönem not ortalamalarının aritmetik ortalaması 49.88, standart sapması ise 14.58 olarak bulunmuştur. Aynı öğrencilerin, ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 128.143, standart sapması ise 2.52'dir.

TABLO 28 MESLEK LİSESİ MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE
AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	BDNO
ÖSS Puanı	----	0.28
Aritmetik Ortalamalar	128.143	49.88
Standart Sapmalar	2.52	14.58

Genel lise, öğretmen lisesi ve meslek lisesi mezunu öğrencilerin birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında fark olup olmadığı 0.05 önem derecesinde test edilmiştir. Genel lise mezunu öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalaması, öğretmen lisesi ve meslek lisesi öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamasından farklı bulunmuştur. Öğretmen lisesi ile meslek lisesi mezunu öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında ise fark bulunamamıştır.

Sonuç olarak, genel lise mezun öğrencilerin diğer okullardan gelen öğrencilere nazaran akademik başarıları daha yüksektir.

Okul Kollarına Göre Öğrencilerin Akademik Başarıları

Fen kolu, Matematik, Dil-Edebiyat ve Tabii Bilimler kollarına göre öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişki tablolar halinde de düzenlenerek aşağıda verilmiştir.

1- Fen Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Fen kolu mezunu öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik

başarıları arasındaki ilişki Tablo 29'da verilmiştir. Bu iki değişken arasındaki korelasyon katsayısı 0.001 olarak bulunmuştur.

TABLO 29 FEN KOLU MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE
AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Fen Kolu
ÖSS Puanı	----	0.001
Aritmetik Ortalamalar	129.784	58.97
Standart Sapmalar	3.62	13.93

Tablo 29'da da görüldüğü gibi Fen kolu çıkışlı öğrencilerin birinci dönem not ortalamaları ile ÖSS puanları arasında anlamlı bir korelasyon bulunamamıştır.

Öğrencilerin aritmetik ortalamaları 58.97, standart sapmaları ise 13.93'tür. Aynı öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalamaları 129.784, standart sapması ise 3.62 olarak hesaplanmıştır.

2- Matematik Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Bu ilişki Tablo 30'da gösterilmiştir. Matematik kolu çıkışlı öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki korelasyon -0.033 olarak bulunmuştur. İki değişken arasında anlamlı bir ilişki söz konusu değildir.

TABLO 30 MATEMATİK KOLU MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE
AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Matematik Kolu
ÖSS Puanı	----	-0.033
Aritmetik Ortalamalar	130.80	59.90
Standart Sapmalar	5.50	11.65

Öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 130.80, standart sapması ise 5.50'dir. Bu öğrencilerin birinci dönem akademik başarılarının aritmetik ortalaması 59.9, standart sapması ise 11.65 olarak bulunmuştur.

3- Dil-Edebiyat Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Dil-edebiyat mezunu öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişki Tablo 31'de de görüldüğü gibi -0.06 olarak bulunmuştur. Bu kol mezunu öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişki yoktur.

TABLO 31 DİL-EDEBİYAT KOLU MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Dil-Edebiyat Kolu
ÖSS Puanı	----	-0.06
Aritmetik Ortalamalar	130.027	50.88
Standart Sapmalar	5.69	14.32

Öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 130.027, standart sapması ise 5.69'dur. Birinci dönem not ortalamalarının aritmetik ortalaması 50.88, standart sapması ise 14.32 olarak bulunmuştur.

4- Tabii Bilimler Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Tabii Bilimler kolu öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişki Tablo 32'de görüldüğü gibi 0.02 olarak bulunmuştur. İki değişken arasında anlamlı bir ilişki söz konusu değildir.

Ayrıca öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 128.539, standart sapması 2.76'dır. Aynı öğrencilerin birinci dönem başarı notlarının aritmetik ortalaması 50.51, standart sapması ise 14.66'dır.

TABLO 32 TABİİ BİLİMLER KOLU MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Tabii Bilimler Kolu
ÖSS Puanı	----	0.02
Aritmetik Ortalamalar	128.539	50.51
Standart Sapmalar	2.76	14.66

Fen, Matematik, Dil-Edebiyat, Tabii Bilimler kollarından mezun olan öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark manidar bulunmamıştır.

Fen kolu mezunu öğrencilerle Matematik kolu mezunu öğrencilerin, Dil-Edebiyat kolu mezunu öğrencilerle Tabii Bilimler kolundan mezun öğrencilerin birinci sınıf başarı notlarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark test edilmiş, manidar bulunmamıştır.

Fen kolu mezunu öğrencilerin birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalaması ile, Dil-Edebiyat kolu mezunu öğrencilerin birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalaması arasındaki fark, Fen kolu mezunu öğrencilerin lehine olmak üzere manidarlık düzeyi 0.05 olarak bulunmuştur.

Gene Fen kolu ile Tabii Bilimler kolundan mezun öğrencilerin birinci sınıf birinci dönem akademik başarılarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark 0.05 önem derecesinde manidardır.

Matematik, Dil-Edebiyat kollarındaki öğrencilerin birinci dönem akademik başarı notlarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark ile, Matematik ve Tabii Bilimler kollarından mezun öğrencilerin akademik başarılarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark test edilmiş, Matematik kolu öğrencilerinin lehine olmak üzere 0.05 manidarlık düzeyinde fark bulunmuştur.

Sonuç olarak; Fen ve Matematik kollarından mezun olan öğrencilerin yüksekokulda başarılı olma konusunda bir farklılık yaratmadığı söylenebilir. Ancak Tabii Bilimler, Dil-Edebiyat kolu mezunlarının yüksekokul birinci dönem akademik başarıları arasında farklılık olduğu, bu öğrencilerin akademik başarılarının daha düşük olduğu görülmüştür.

Ayrıca yüksekokulda başarılı olma konusunda genel lise mezunlarının, Öğretmen lisesi ve Meslek lisesi mezunu öğrencilerine nazaran daha başarılı oldukları saptanmıştır.

Akademik başarıları kestirilen Hatay Eğitim Yüksekokulundaki 273 öğrencinin, akademik başarıları ile ilgili bulunan bulguları şöyle özetleyebiliriz:

1- Öğrencilerin ÖSS puanları ile yüksekokul birinci dönem akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Aynı şekilde Temel Fizik, Temel Matematik, Eğitime Giriş, Resim-İş Yazı Öğretimi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili dersleri ile ÖSS puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

2- Öğrencilerin ÖSS puanları ile, lise not ortalamaları arasında da anlamlı bir ilişki söz konusu değildir. Liseyi bitirme derecelerine göre ÖSS puan ortalamaları arasında dikkat çekici bir fark yoktur.

3- Öğrencilerin lise not ortalamaları ile, yüksekokul

birinci dönem akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Lise bitirme derecelerine göre (iyi ve orta derece ile mezun) öğrencilerin akademik başarı ortalamaları arasında manidarlık düzeyi 0.05 olan bir fark olduğu görülmüştür.

4- Lise türlerine göre öğrencilerin akademik başarıları ile, ÖSS puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Lise türlerine göre, birinci sınıf birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında manidarlık düzeyi 0.05 olan ve genel lise mezunu öğrencilerin lehine olmak üzere bir farklılık yarattığı saptanmıştır.

5- Lise kollarına göre öğrencilerin, birinci dönem akademik başarı ortalamaları ile ÖSS puanları arasında anlamlı bir korelasyon bulunamamıştır. Yalnız kollara göre öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında manidarlık düzeyi 0.05 olan ve Fen kolu mezunu öğrencilerin lehinde bulunan bir farklılık saptanmıştır.

D- ADANA EĞİTİM YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN

AKADEMİK ÖZELLİKLERİ

Bu kesimde ise, Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin ÖSS puanları ile akademik başarıları, ÖSS puanları ile dersler arasındaki ilişkiler yer almaktadır. Ayrıca ÖSS puanları ile lise bitirme dereceleri, lise bitirme dereceleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkilerde incelenecektir. Bunların yanında öğrencilerin lise türü ve kollarına göre akademik başarıları tek tek ele alınıp belirtilecektir.

Akademik Başarı ile Öğrenci Seçme Sınavı Puanları
Arasındaki İlişkiler

Öğrencilerin birinci sınıf birinci dönem akademik başarıları ile, ÖSS puanları arasındaki ilişkiler, Hatay Eğitim Yüksekokulunda olduğu gibi PEARSON ÇARPIM-MOMENT KORELASYON Katsayısı yöntemiyle hesaplanmıştır. ÖSS puanları ile birinci dönem akademik başarı ortalamaları arasındaki korelasyon katsayısı -0.002 olarak bulunmuştur. Tablo 33'te de görüldüğü gibi bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

TABLO 33 ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ
KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	BDNO
ÖSS Puanı	----	-0.002
Aritmetik Ortalamalar	137.887	59.73
Standart Sapmalar	4.01	12.56

Öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 137887, standart sapması 4.01 olarak bulunmuştur. Birinci dönem not ortalamalarının aritmetik ortalaması 59.73, standart sapması ise 12.56'dır.

Her iki okul öğrencilerinin, birinci dönem akademik başarı ortalamalarının arasında fark olup olmadığı test edilmiştir. Bulunan Z değeri -2.64 , Z kritik değeri olan $+1.96$ 'dan küçük olduğu için, iki okul öğrencilerinin akademik başarılarının aritmetik ortalamaları arasında manidarlık düzeyi 0.05 olan bir fark bulunmuştur. Bu fark Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin lehinedir.

ÖSS Puanları ile Dersler Arasındaki İlişkiler

ÖSS puanlarının, altı ders arasındaki korelasyonlar ayrı

ayrı araştırılmıştır. Bu dersler, Hatay Eğitim Yüksekokulunda ÖSS puanları ile aralarında ilişki aranan derslerin aynısıdır. Bu derslerin seçimindeki ölçütler daha önce belirtilmiştir.

1- ÖSS Puanları ile Temel Matematik Dersi
Arasındaki İlişki

ÖSS puanları ile Temel Matematik dersi arasındaki ilişki Tablo 34'te gösterilmiştir. Tabloda da görüleceği gibi, ÖSS puanları ile Temel Matematik dersi arasındaki korelasyon katsayısı 0.0005 olarak bulunmuştur. Bulunan korelasyon katsayısı, ÖSS puanlarının bu derste başarıyı kestirmede iyi bir keşti-rici olmadığı sonucunu vermiştir.

TABLO 34 ÖSS PUANLARI İLE TEMEL MATEMATİK DERSİ ARASINDAKİ
KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	T. Matematik
ÖSS Puanı	----	0.0005
Aritmetik Ortalamalar	137.887	65.95
Standart Sapmalar	4.01	7.62

Öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 137.887, standart sapması ise 4.01'dir. Temel Matematik dersi başarı notlarının aritmetik ortalaması 65.95, standart sapması ise 7.62 olarak bulunmuştur.

2- ÖSS Puanları ile Temel Fizik Dersi
Arasındaki İlişki

Öğrencilerin ÖSS puanları ile Temel Fizik dersi akademik başarı notları arasındaki korelasyon katsayısı Tablo 35'te görüldüğü gibi 0.0003 olarak bulunmuştur. Temel Fizik dersi ile ÖSS puanları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Öğrencilerin, Temel Fizik dersi başarı notlarının arit-

metik ortalaması 68.48, standart sapması ise 9.59 olarak bulunmuştur.

TABLO 35 ÖSS PUANLARI İLE TEMEL FİZİK DERSİ ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	T.Fizik
ÖSS Puanı	----	0.0003
Aritmetik Ortalamalar	137.887	68.48
Standart Sapmalar	4.01	9.59

3- ÖSS Puanları ile Eğitime Giriş Dersi
Arasındaki İlişki

ÖSS puanları ile Eğitime Giriş dersi arasındaki ilişki Tablo 36'da verilmiştir. Bulunan korelasyon katsayısı -0.0006 ' dan da anlaşılacağı gibi bu iki değişken arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişki yoktur.

TABLO 36 ÖSS PUANLARI İLE EĞİTİME GİRİŞ DERSİ ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Eğitime Giriş
ÖSS Puanı	----	-0.0006
Aritmetik Ortalamalar	137.887	62.27
Standart Sapmalar	4.01	4.26

Öğrencilerin Eğitime Giriş dersi başarı notlarının aritmetik ortalaması 62.27, standart sapması ise 4.26 olarak bulunmuştur.

4- ÖSS Puanları ile Resim-İş Yazı Öğretimi Dersi
Arasındaki İlişki

ÖSS puanları ile Resim-İş Yazı Öğretimi dersi başarı notları arasındaki ilişki Tablo 37'de verilmiştir. Tabloda da

görülebileceği gibi bulunan korelasyon katsayısı 0.009'dan da anlaşılacağı gibi iki değişken arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığını göstermektedir.

TABLO 37 ÖSS PUANLARI İLE RESİM-İŞ YAZI ÖĞRETİMİ DERSİ
ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Resim-İş Yazı Öğrt.
ÖSS Puanı	----	0.009
Aritmetik Ortalamalar	137.887	68.36
Standart Sapmalar	4.01	8.44

Öğrencilerin Resim-İş Yazı Öğretimi dersi başarı notlarının aritmetik ortalaması 68.36, standart sapması ise 8.44'tür.

5- ÖSS Puanları ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi Arasındaki İlişki

Öğrencilerin ÖSS puanları ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi başarı notları arasındaki ilişki Tablo 38'de verilmiştir. -0.003 olarak bulunan korelasyon katsayısı bu iki değişken arasında bir ilişki bulunmadığını göstermektedir.

TABLO 38 ÖSS PUANLARI İLE ATATÜRK İLKELERİ VE İNKİLAP
TARİHİ DERSİ ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
ÖSS Puanı	----	-0.003
Aritmetik Ortalamalar	137.887	80.30
Standart Sapmalar	4.01	11.40

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi başarı notlarının aritmetik ortalaması 80.30, standart sapması ise 11.40 olarak bulunmuştur.

6- ÖSS Puanları ile Türk Dili Dersi Arasındaki İlişki

ÖSS puanları ile Türk Dili dersi başarı notları arasındaki korelasyon katsayısı Tablo 39'da görüldüğü gibi 0.002 olarak bulunmuştur.

TABLO 39 ÖSS PUANLARI İLE TÜRK DİLİ DERSİ ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Türk Dili
ÖSS Puanı	----	0.002
Aritmetik Ortalamalar	137.887	69.23
Standart Sapmalar	4.01	8.51

Öğrencilerin Türk Dili dersi başarı notlarının aritmetik ortalaması 69.23, standart sapması 8.51 olarak bulunmuştur.

Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin birinci sınıf birinci döneme ait altı ders ile ÖSS puanları arasındaki ilişki, Tablo 40'ta birarada gösterilmiştir. Tabloda ayrıca bu derslerin aritmetik ortalamaları ile standart sapmaları da verilmiştir.

TABLO 40 ÖSS PUANLARI İLE DERSLER ARASINDAKİ KORELASYON

Değişken.	ÖSS Puanı	Temel Mat.	Temel Fizik	Eğitime Giriş	Res-İş Yaz.Öğ.	A.İlk. İnk.Tar.	Türk Dili	BDNO
ÖSS Puanı	---	0.0005	0.0003	-0.0006	0.009	-0.003	0.002	-0.002
Aritmet. Ortalam.	137.887	65.95	68.48	62.27	68.36	80.3	69.23	59.73
Standart Sapmalar	4.01	7.62	9.59	4.26	8.44	11.40	8.51	12.56

Tablo incelendiğinde Eğitime Giriş, Temel Matematik ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerinin haricinde diğer derslerin başarı notlarının aritmetik ortalamaları birbirine çok yakındır. Aritmetik ortalaması en yüksek ders, Atatürk İlkeleri ve

İnkılâp Tarihi dersidir.

ÖSS Puanaları ile Lise Not Ortalamaları Arasındaki İlişki

Adana Eğitim Yüksekokulunda akademik başarıları kestirilen öğrencilerin lise not ortalamaları ile, akademik başarı ortalamaları arasındaki korelasyon katsayısı Tablo 41'de gösterilmiştir. Bulunan korelasyon katsayısı -0.003 , öğrencilerin akademik başarı ortalamaları ile lise not ortalamaları arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişkinin olmadığını göstermektedir.

Öğrencilerin lise not ortalamalarının aritmetik ortalaması 6.77 , standart sapması ise 1.10 olarak bulunmuştur.

TABLO 41 ÖSS PUANLARI İLE LİSE NOT ORTALAMALARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	LNO	ÖSS Puanı
LNO	---	- 0.003
Aritmetik Ortalamalar	6.72	137.887
Standart Sapmalar	1.10	4.01

Adana Eğitim Yüksekokulunda liseyi pekiyi dereceyle bitiren öğrencilerin çok az olduğu (4 öğrenci) dikkat çekicidir. İyi dereceyle mezun olan öğrencilerin (54) sayısı, orta dereceyle mezun olan öğrenci sayısından (39) fazladır. Bu durum, Hatay Eğitim Yüksekokulundan farklı bulunmuştur. Hatay Eğitim Yüksekokulunda liseyi orta dereceyle bitiren öğrencilerin sayısı, grubun yarısından fazla bulunmasına rağmen, Adana Eğitim Yüksekokulunda ise liseyi iyi dereceyle bitiren öğrencilerin sayısı, grubun yarısından fazladır.

Liseyi pekiyi dereceyle bitiren öğrencilerin ÖSS puan

ortalaması 138.5, iyi dereceleyle bitiren öğrencilerin 138.389, orta dereceleyle bitiren öğrencilerin ise 135.154 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin lise bitirme derecelerine göre ÖSS puan ortalamaları arasında önemli bir fark bulunamamıştır. Bu bulgular, Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencileri için bulunan sonuçlarla aynı paralelliktedir.

Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin ÖSS puanları 155.276 ilâ 134.661 arasında değişmektedir. Puanların yayılma genişliği yani ranjı dar bir aralıktadır. Bu nedenle grup birbirine çok yakın ve fazla özdeştir. Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasında bir ilişkinin bulunmaması, bu konuda yapılmış araştırma sonuçları ile aynı doğrultudadır.

Akademik Başarı ile Lise Not Ortalamaları Arasındaki İlişki

Öğrencilerin lise not ortalamaları ile akademik başarıları arasındaki korelasyon Tablo 42'de görüldüğü gibi -0.03 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalaması 59.73, standart sapması ise 12.56 olarak bulunmuştur.

TABLO 42 AKADEMİK BAŞARI İLE LİSE NOT ORTALAMALARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	LNO	BDNO
LNO	---	-0.03
Aritmetik Ortalamalar	6.77	59.73
Standart Sapmalar	1.10	12.56

Öğrencilerin lise bitirme derecelerine göre akademik başarı ortalamaları ile ilgili dağılım Tablo 43'te gösterilmiştir. Tabloda görüldüğü gibi liseyi pekiyi dereceleyle bitiren

öğrencilerin akademik başarı ortalaması 72, standart sapması 2.5'tir. İyi ile bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalaması 61.72, standart sapması ise 11.56'dır. Liseyi orta derecede bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalaması 55.2, standart sapması ise 11.98 olarak bulunmuştur.

TABLO 43 LİSE BİTİRME DERECELERİNE GÖRE BİRİNCİ DÖNEM
AKADEMİK ORTALAMALARIN DAĞILIMI

Lise Bitirme Derecesi	BDNO Arit.Ort.	Standart Sapma
Pekiyi	72.00	2.50
İyi	61.72	11.56
Orta	55.20	11.98

Lise bitirme dereceleri iyi ve orta olan öğrencilerin birinci dönem not ortalamaları arasındaki fark test edilmiştir. Z testi kullanılarak bulunan 4.53 Z değerinin, Z kritik değeri olan +1.96'dan büyük çıkması farkın 0.05 önem derecesinde manidar olduğunu göstermektedir.

Liseyi iyi ve orta derecede bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalamaları arasında iyi derecede bitiren öğrencilerin lehinde olmak üzere bir farklılık söz konusudur. Aynı durum, Hatay Eğitim Yüksekokulunda da test edilmiştir.

Liseyi pekiyi derecede bitiren öğrencilerin Hatay Eğitim Yüksekokulunda olduğu gibi az olması nedeniyle, bu öğrencilerin akademik ortalamalarıyla iyi ve orta derecede mezun olan öğrencilerin, akademik başarı ortalamaları arasındaki fark test edilmemiştir. Ayrıca, Hatay Eğitim Yüksekokulundaki liseyi pekiyi derecede bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının, Adana Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilere nazaran daha düşük çıkması da dikkat çekicidir.

Her iki okul öğrencilerinden lise bitirme derecesi iyi olanların aritmetik ortalamaları ile, lise bitirme derecesi orta olan öğrencilerin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Lise Türü ve Kollarına Göre Öğrencilerin Akademik Başarıları

Öğrencilerin lise türleri ve kollarına göre ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiler, Hatay Eğitim Yüksekokulunda verildiği gibi önce okul türlerine, sonra da okul kollarına göre ayrı ayrı incelenmiştir.

1- Lise Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Genel lise çıkışlı öğrencilerin ÖSS puanları ile birinci dönem akademik başarı ortalamaları arasındaki ilişki Tablo 44'te verilmiştir. Bulunan -0.004 korelasyon katsayısı, ÖSS puanları ile akademik başarı ortalamaları arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişkinin olmadığını göstermektedir.

TABLO 44 LİSE MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	BDNO
ÖSS Puanı	----	-0.004
Aritmetik Ortalamalar	137.761	63.41
Standart Sapmalar	4.48	11.31

Lise mezunu 46 öğrencinin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 137.761, standart sapması ise 4.48'dir. Öğrencilerin birinci dönem not ortalamalarının aritmetik ortalaması 63.41, standart sapması ise 11.31 olarak bulunmuştur.

İki okul öğrencilerinden genel lise mezunu öğrencilerin

akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında fark olup olmadığı test edilmiştir. Bulunan Z değeri 0.05 önem derecesinde manidar değildir. Yani; gerek Hatay Eğitim Yüksekokulu gerekse Adana Eğitim Yüksekokulundaki genel lise mezunu öğrencilerin birinci sınıf birinci dönem akademik başarıları birbirinden farklı değildir.

2- Öğretmen Lisesi Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Öğretmen lisesi mezunu 41 öğrencinin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişki Tablo 45'te gösterilmiştir. Bulunan korelasyon katsayısı 0.02, bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını göstermektedir

TABLO 45 ÖĞRETMEN LİSESİ MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	BDNO
ÖSS Puanı	----	0.02
Aritmetik Ortalamalar	138.256	51.45
Standart Sapmalar	3.81	12.26

Öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 138.256, standart sapması 3.81'dir. Birinci dönem not ortalamalarının aritmetik ortalaması 51.25, standart sapması ise 12.26'dır.

İki okul öğrencilerinden Öğretmen lisesi mezunlarının akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark test edilmiş, önemli bir fark bulunamamıştır.

3- Meslek Lisesi Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Meslek lisesi mezunu olan 10 öğrenciden 6'sı İmam Hatip

lisesi, 4'ü Endüstri Meslek lisesi mezunudur. Bu öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişki Tablo 46'da gösterilmiştir. Bulunan -0.02'lik korelasyon katsayısı, ÖSS puanları ile akademik başarıları arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını göstermektedir.

TABLO 46 MESLEK LİSESİ MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	BDNO
ÖSS Puanı	----	-0.02
Aritmetik Ortalamalar	136.90	69.00
Standart Sapmalar	2.33	5.39

Öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 136.90, standart sapması ise 2.33'tür. Aynı öğrencilerin birinci dönem not ortalamalarının aritmetik ortalaması 69.00, standart sapması ise 5.39 olarak bulunmuştur.

Gerek Hatay, gerekse Adana Eğitim Yüksekokullarındaki Meslek lisesi mezunu öğrencilerin birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında fark olup olmadığı test edilmiştir. N_1+N_2-2 serbestlik derecesinde t testi kullanılmıştır. Bulunan t değerinin 0.05 önem derecesinde manidar olabilmesi için 2.021 t kritik değerinden büyük veya daha küçük çıkması gerekir. Bulunan t değeri -3.72'nin karşılığı olan $t_{36, \%5} = -2.021$, t kritik değerinden küçük bulunmuştur. Bu durumda her iki okulun Meslek lisesi mezunlarının akademik başarı ortalamaları arasında manidarlık düzeyi 0.05 olan ve Adana Eğitim Yüksekokulundaki Meslek lisesi mezunlarının lehine olmak üzere bir farklılık olduğunu göstermektedir.

Adana Eğitim Yüksekokulundaki akademik başarı ortalama-

ları, lise türlerine göre de test edilmiştir. Birinci döneme ait akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalaması Hatay Eğitim Yüksekokulunda olduğu gibi lise mezunu öğrencilerinin lehinde bulunmuştur.

Okul Kollarına Göre Öğrencilerin Akademik Başarıları

Fen kolu, Matematik, Dil-Edebiyat ve Tabii Bilimler kollarına göre öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişki tablolar halinde de düzenlenerek aşağıda verilmiştir.

1- Fen Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Bu ilişki Tablo 47'de gösterilmiştir. Fen kolu çıkışlı öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki korelasyon katsayısı 0.002 olarak bulunmuştur. Bulunan bu korelasyon katsayısı, Fen kolu öğrencilerinin ÖSS puanları ile akademik başarı ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını göstermektedir.

TABLO 47 FEN KOLU MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Fen Kolu
ÖSS Puanı	----	0.002
Aritmetik Ortalamalar	138.204	65.89
Standart Sapmalar	4.28	11.33

Fen kolu mezunu öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 138.204, standart sapması ise 4.28'dir. Bu öğrencilerin birinci dönem akademik başarılarının aritmetik ortalaması 65.89, standart sapması ise 11.33 olarak bulunmuştur.

Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarındaki Fen kolu

mezunu öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında fark olup olmadığı test edilmiştir. Bulunan Z değeri -2.77, Z kritik değeri olan -1.96'dan küçük olduğu için, fark 0.05 önem derecesinde Adana Eğitim Yüksek- okulundaki Fen kolu mezunu öğrencilerin lehinde bulunmuştur. Fen kolu mezunu öğrencilerin, lise bitirme derecelerinin Hatay Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerden daha yüksek olduğu sap- tanmıştır.

2- Matematik Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Bu öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişki Tablo 48'de verilmiştir. 0.006 olarak bulunan korelasyon katsayısından da anlaşılacağı gibi bu öğrencilerin, ÖSS puanları ile akademik başarı ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki söz konusu değildir.

TABLO 48 MATEMATİK KOLU MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Matematik Kolu
ÖSS Puanı	----	0.006
Aritmetik Ortalamalar	137.465	58.087
Standart Sapmalar	2.56	12.68

Matematik kolu mezunu öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 137.465, standart sapması ise 2.56 olarak bulunmuştur.

İki okuldaki matematik kolu mezunu öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark 0.05 önem derecesinde test edilmiştir. Bulunan Z değeri 0.32, Z kritik değerinden küçüktür. Bu durumda iki okulda da matematik

kolu çıkışta öğrencilerin başarı ortalamaları arasında önemli bir fark bulunamamıştır.

3- Dil-Edebiyat Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarı ortalamaları arasındaki korelasyon katsayısı -0.004 olarak bulunmuştur. Bulunan bu korelasyon katsayısı iki değişken arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişkinin olmadığını göstermektedir. Bu ilişki Tablo 49'da gösterilmiştir.

TABLO 49 DİL-EDEBİYAT KOLU MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Dil-Edebiyat Kolu
ÖSS Puanı	----	-0.004
Aritmetik Ortalamalar	137.938	56.69
Standart Sapmalar	4.28	14.59

Dil-Edebiyat kolu mezunu öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 137.938, standart sapması ise 4.28'dir. Aynı öğrencilerin birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalaması 56.69, standart sapması ise 14.59'dur.

Her iki okuldaki Dil-Edebiyat kolu mezunlarının akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında önemli bir fark bulunamamıştır.

4- Tabii Bilimler Kolu Mezunu Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Öğrencilerin ÖSS puanları ile akademik başarı ortalamaları arasındaki korelasyon katsayısı -0.002 olarak bulunmuştur. Bulunan bu korelasyon katsayısı iki değişken arasında ters yönde olmasına rağmen anlamlı bir ilişkinin olmadığını göstermektedir. Bu ilişki Tablo 50'de gösterilmiştir.

TABLO 50 TABİİ BİLİMLER KOLU MEZUNU ÖĞRENCİLERİN ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ KORELASYON

Değişkenler	ÖSS Puanı	Tabii Bilimler Kolu
ÖSS Puanı	----	-0.002
Aritmetik Ortalamalar	137.833	57.67
Standart Sapmalar	4.83	10.31

Öğrencilerin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 137.833, standart sapması 4.83 olarak bulunmuştur. Aynı öğrencilerin birinci dönem akademik başarı ortalamaları 57.67, standart sapması ise 10.31'dir.

Her iki okuldaki tabii bilimler kolundan mezun olan öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark test edilmiştir. Bulunan Z değeri (-2), Z kritik değeri olan -1.96'dan küçüktür. Şu halde, Tabii Bilimler kolu mezunu her iki okul öğrencileri arasında Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin lehine olmak üzere 0.05 önem derecesinde farklılık bulunmuştur. Adana Eğitim Yüksekokulunda, lise bitirme kolu Tabii Bilimler olan bu öğrencilerin lise bitirme dereceleri, Hatay Eğitim Yüksekokulunda bu kol mezunu olan öğrencilerin lise bitirme derecelerinden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Dolayısıyla Adana Eğitim Yüksekokulunun lehine çıkan bu durum son derece doğaldır.

Ayrıca, Adana Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerin lise kolu çeşidine göre akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında fark olup olmadığı da kollara göre ayrı ayrı test edilmiştir. Aynı okuldaki Fen kolu mezunu öğrencilerle Matematik kolu mezunu öğrencilerin birinci sınıf akademik başarı ortalamaları arasında manidar bir fark bulunamamıştır.

Dil-Edebiyat ve Tabii bilimler kolundan mezun öğrencilerin birinci sınıf başarı notlarının aritmetik ortalamalarının farkı da manidar değildir. Fen kolu mezunu öğrencilerle Dil-Edebiyat ve Tabii Bilimler kolundan mezun öğrencilerin de akademik başarı ortalamaları arasındaki farklılık 0.05 manidarlık düzeyinde ve Fen kolu mezunu öğrencilerin lehinde bulunmuştur. Matematik kolu mezunu öğrencilerle Dil-Edebiyat ve Tabii Bilimler kolundan mezun öğrencilerin akademik başarı ortalamaları, matematik kolu mezunu öğrencilerin lehine 0.05 önem derecesinde manidar bulunmuştur.

Akademik başarıları kestirilen Adana Eğitim Yüksekokulundaki 97 öğrencinin akademik başarılarıyla ilgili bulunan bulgular, Hatay Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerle ilgili bulunan bulgulara paralellik göstermiştir. Bu nedenle Adana Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerin akademik özelliklerinin özeti verilmemiş, doğrudan doğruya her iki okul öğrencilerinin akademik özellikleri karşılaştırılmıştır.

E- HATAY VE ADANA EĞİTİM YÜKSEKOKULLARINDAKİ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Bu kısımda iki okuldaki öğrencilerin akademik başarıları karşılaştırılmış, benzeyen ve farklılık gösteren özellikleri belirtilerek sonuçlar yorumlanmıştır. Karşılaştırma, bulgular ve yorumlar bölümünde belirtilen sıraya uyularak yapılmıştır.

ÖSS Puanları ile Akademik Başarı Arasındaki İlişkiler

1- Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanları ile birinci dönem akademik başarı ortalamalarının arasında bulunan korelasyon katsayısı (r) Hatay Eğitim Yüksekokulu için -0.013, Adana Eğitim Yüksekokulu için ise -0.02'dir. Bulunan bu korelasyon

katsayılarının anlamlılığı (sıfırdan farklı olup olmadığı) test edilmiştir. Bulunan değerler sıfırdan farklı değildir. Yukarıdaki testle ilgili işlemler ve formüller EK-2'de sunulmuştur. Bu bulgulara dayanarak gerek Hatay gerekse Adana Eğitim Yüksekokulları için ÖSS puanları, başarıyı önceden tahmin etmede iyi bir kestirici değildir, diyebiliriz.

Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin ÖSS puanlarının aritmetik ortalaması 129.85, Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin ise 137.887'dir. Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanlarının aritmetik ortalamaları arasında manidarlık düzeyi 0.05 olan bir fark bulunmuştur.

2- Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencileri ile Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında fark olup olmadığı da test edilmiştir.

3- Öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları 0.05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Tablo 51' de her iki okulun aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları ile, bulunan Z değeri verilmiştir.

TABLO 51 HATAY VE ADANA EĞİTİM YÜKSEKOKULLARINDAKİ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARI ORTALAMALARI ARASINDAKİ FARK

	Hatay Eğitim Yükok.	Adana Eğitim Yükok.
Öğrenci Sayısı	273	97
BDNO'nun Ortalaması	55.64	59.73
Standart Sapmalar	14.42	12.56
İki Ortalama Arasındaki Fark	-4.09	
Farkın Standart Hatası	1.55	
Z Değeri	-2.64	

KARAR: Manidarlık düzeyi 0.05 olan bir fark vardır.

Tablo 51'de görüldüğü gibi Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencileri, Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinden daha başarılı bulunmuştur.

ÖSS Puanları ile Dersler Arasındaki İlişki

Her iki okul öğrencilerinin birinci sınıf birinci dönem müşterek okudukları altı derste (Temel Matematik, Temel Fizik, Eğitime Giriş, Resim-İş Yazı Öğretimi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili) akademik başarıları ile ÖSS puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Yalnız Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin Temel Fizik dersi başarı ortalamalarıyla ÖSS puanları arasında, ters yönde çok zayıf bir korelasyon bulunmuştur. Bulunan -0.12 korelasyon katsayısı test edilmiş, 0.05 manidarlık düzeyinde sıfırdan farklı bulunmamıştır.

ÖSS puanları her iki Eğitim Yüksekokulunda birinci dönem okutulan ve yukarıda belirtilen derslerin hiçbirindeki başarıyı önceden kestirebilme konusunda başarılı değildir.

ÖSS Puanları ile Lise Not Ortalamaları Arasındaki İlişki

Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanları ile lise not ortalamaları arasında bulunan korelasyon katsayısı, Hatay Eğitim Yüksekokulunda 0.0006 , Adana Eğitim Yüksekokulunda ise -0.003 'tür. Bu korelasyon katsayılarının sıfırdan farklı olup olmadığı (manidarlığı) test edilmiş, sıfırdan farklı bulunmamıştır.

Lise Not Ortalamaları ile Yüksekokulu Birinci Dönem Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

1- Lise not ortalamaları ile akademik başarı arasında bulunan korelasyon katsayıları Hatay Eğitim Yüksekokulu için 0.04 , Adana Eğitim Yüksekokulu için ise -0.03 olarak bulunmuş-

tur. Bulunan bu korelasyon katsayılarının sıfırdan farklı olup olmadığı test edilmiştir. Çıkan sonuç sıfırdan farklı değildir. Dolayısıyla lise not ortalamaları akademik başarıyı önceden tahmin etmede güçlü bir kestirici değildir.

Bu sonuç, yukarıda belirtilen araştırmacıların bulgularından farklı bulunmuştur. Çünkü, bu araştırmacılar yükseköğretimdeki başarıyı kestirmede diğer değişkenlere nazaran en iyi değişkenin lise not ortalamaları olduğunu savunmuşlardır. Bu durum kurumlara, zamana ve öğrencilerin niteliklerine göre farklılık göstermektedir. Bu alanda yapılan araştırmalar incelendiğinde, araştırmaların yapıldığı okullardaki öğrencilerin nitelikleri ve bu okulları tercih etme sıraları Eğitim Yüksekokullarındaki görüntüden çok daha farklı olduğu söylenebilir. Üstelik bu okullardaki öğrencilerin akademik başarılarının yüksek olması öğrencilerin daha nitelikli olduğunu gösteren bir gösterge olarak kabul edilebilir.

Liseyi bitirme derecelerine göre gerek Hatay gerekse Adana Eğitim Yüksekokullarındaki öğrenciler için; lise bitirme derecesi iyi olan öğrencilerin, yüksekokulda lise bitirme derecesi orta olan öğrencilere oranla daha başarılı oldukları söylenebilir.

2- Her iki okuldaki öğrencilerin, lise not ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında fark olup olmadığı test edilmiştir. Bulunan Z değeri (-3), Z kritik değeri olan -1.96' dan küçük olduğu için, gerek Hatay gerekse Adana Eğitim Yüksekokullarındaki öğrencilerin lise not ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında manidarlık düzeyi 0.05 olan bir fark bulunmuştur. Bu fark, Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin lehinde çıkmıştır. Lise not ortalamaları arasındaki fark

Tablo 52'de verilmiştir.

TABLO 52 HATAY VE ADANA EĞİTİM YÜKSEKOKULLARINDAKİ ÖĞRENCİLERİN
LİSE NOT ORTALAMALARI ARASINDAKİ FARK

	Hatay Eğitim Yükök.	Adana Eğitim Yükök.
Öğrenci Sayısı	273	97
LNO'nun Ortalaması	6.41	6.77
Standart Sapmalar	1.02	1.10
İki Ortalama Arasındaki Fark		-0.36
Farkın Standart Hatası		0.12
Z Değeri		-3.00

KARAR: Manidarlık düzeyi 0.05 olan bir fark vardır.

Adana Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerin Hatay Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilere nazaran lisede daha başarılı oldukları söylenebilir.

Lise Türlerine Göre Öğrencilerin Akademik Başarıları

1- Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarındaki öğrencilerin lise türlerine göre, yüksekokul birinci dönem akademik başarıları ile ÖSS puanları arasında anlamlı bir korelasyon bulunmamıştır. Yalnız Hatay Eğitim Yüksekokulundaki meslek lisesi mezunu öğrencilerin ÖSS puanı ile akademik başarıları arasında ters yönde çok zayıf bir ilişki görülmüştür. Bu nedenle, çıkan korelasyon katsayısının manidarlık düzeyi test edilmiş, sıfırdan farklı bulunmamıştır.

2- Her iki okulda öğrencilerin lise türlerine göre akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları ayrı ayrı test edilmiştir. İki okul öğrencilerinden genel lise mezunu olanların, diğer okullara göre yüksekokullarda daha başarılı oldukları söylenebilir. Öğretmen lisesi mezunu öğrencilerin ise

bu kurumlarda dikkat çekici bir performans gösteremedikleri saptanmıştır.

Ayrıca Adana Eğitim Yüksekokulunda Meslek lisesi mezunu öğrencilerin akademik başarı ortalamaları diğer gruplara göre biraz daha yüksek çıkmıştır. Meslek lisesi mezunu 10 öğrenciden 6'sının İmam Hatip lisesi mezunu olması da dikkat çekicidir. Bu 6 öğrencinin lise bitirme derecelerine bakıldığında diğer gruplardaki öğrencilere oranla yüksek bulunmuştur. Bu nedenle, İmam Hatip lisesi mezunu öğrencilerin mezun oldukları okullarda okullarının nitelikli öğrencileri oldukları söylenebilir.

3- Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarındaki lise bitirme türlerine göre akademik başarı ortalamaları karşılaştırılmıştır. Yalnız, Hatay Eğitim Yüksekokulundaki Meslek lisesi mezunlarıyla, Adana Eğitim Yüksekokulundaki Meslek lisesi mezunlarının akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark 0.05 manidarlık düzeyinde ve N_1+N_2-2 serbestlik derecesinde test edilmiştir. Tablo 53'te görüldüğü gibi bulunan t değerinin -3.72 karşılığı olan kritik t değeri -2.021'dir.

TABLO 53 HATAY VE ADANA EĞİTİM YÜKSEKOKULLARINDAKİ MESLEK LİSESİ MEZUNU ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARI ORTALAMALARI ARASINDAKİ FARK

	Hatay Eğitim Yükok.	Adana Eğitim Yükok.
Öğrenci Sayısı	28	10
BDNO'nun Ortalaması	49.88	69.00
Standart Sapmalar	14.58	5.39
İki Ortalama Arasındaki Fark	-19.20	
Farkın Standart Hatası	5.16	
t değeri	-2.021	

KARAR: Manidarlık düzeyi 0.05 olan bir fark vardır.

Her iki okuldaki Meslek lisesi mezunu öğrencilerin akademik başarı ortalamaları arasında Adana Eğitim Yüksekokulu lehinde olmak üzere farklılık vardır.

Aynı şekilde her iki yüksekokulda genel lise mezunlarının ve Öğretmen lisesi mezunlarının akademik başarılarının aritmetik ortalamaları arasında fark olup olmadığı da test edilmiştir. Gerek genel lise mezunlarının ve gerekse Öğretmen lisesi mezunlarının akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında dikkat çekici bir fark bulunamamıştır.

Lise Kollarına Göre Öğrencilerin Akademik Başarıları

Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin lise kollarına göre ÖSS puanları ile, yüksekokul birinci dönem akademik başarı ortalamaları arasında fark olup olmadığı test edilmiştir. Bulunan sonuçlara göre;

1- Akademik başarı ortalamaları en yüksek olan öğrencileri her iki okulda da Fen kolu mezunu öğrenciler oluşturmuştur. İkinci sırada Matematik kolu öğrenciler yer almıştır. Bu sonuç Aşkar (1985)'in, Onay (1972)'in araştırma sonuçlarıyla da benzerlik göstermektedir.

2- Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarındaki Fen kolu ve Tabii Bilimler kolu mezunu öğrencilerin akademik başarıları arasında Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin lehine bir farklılık bulunmuştur. Aynı farklılık Matematik ve Dil-Edebiyat kolları için ise söz konusu değildir.

Sonuç olarak; Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarına giren öğrencilerden genel lise ve Fen kolu mezunu öğrencilerin akademik başarıları daha yüksektir. Başarılı olma konusunda Öğretmen liseleri arasında her iki yüksekokulda da fark yoktur. Meslek lisesi mezunlarının akademik başarıları Adana Eğitim Yüksekokulunda daha fazladır.

BÖLÜM IV

ÖZET VE SONUÇLAR

Türkiye'de 1960'lı yıllara gelinceye kadar üniversiteye girmek için Bakolarya denen olgunluk sınavı yeterliydi. Yalnız İstanbul Teknik Üniversitesi ile Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencilerini kendilerinin yaptıkları sınavla seçip alıyorlardı. Fakat, gün geçtikçe öğrenci sayısında hızlı artış ve bununla paralel büyümeyen üniversite kontenjanları, yükseköğretim kurumlarını bir seçme sınavı yapmak zorunda bırakmıştır. 1961-1963 ders yılından itibaren üniversite giriş sınavları merkezileştirilmiş ve 1974 yılında Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÜSYM) kurulmuştur. ÜSYM, 1981 yılında 2547 sayılı yasayla Yükseköğretim Kuruluna bağlanarak, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) adını almıştır.

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince yapılan sınavın temel amacı, "ortaöğretim kurumlarının en başarılı mezunlarını bir yarışma sınavıyla seçip, yükseköğretim kuruluşlarının ihtiyacını karşılamaktır". Bu nedenle liselerimizde verilen eğitimin niteliği ile, yükseköğretim kurumlarında verilen eğitimin niteliği arasında bir paralellik olması gerekir. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavıyla, ortaöğretimin en başarılı ve nitelikli öğrencilerini seçip alma istekleri yükseköğretim kurumlarının en doğal hakları olarak görülmelidir. Bunun için ortaöğretim kurumlarında nitelikli öğrenci yetiştirmek amaçlanmalı, başarıyı artırıcı ve ödüllendirici önlemler biran önce alınmalıdır. Üniversitelere öğrenci seçimi böylece daha çok liselerdeki başarıya dayandırılmış olacaktır. Ayrıca nitelik

açısından yükseköğretim kurumları ile ortaöğretim kurumları arasında bir denge sağlanmış olacaktır.

Yükseköğretim kurumlarının en önemli işlevlerinden birisi nitelikli insan gücünü yetiştirmek ve bunların gelişmelerini sağlamaktır. Bu nedenle yükseköğretim kurumlarının 1981 yılından bu yana daha yeterli öğrencilerin seçimi için üniversite giriş sınavını ÖSS ve ÖYS olmak üzere iki aşamalı olarak yaptığını görüyoruz. Eğitim Yüksekokullarına öğrenci seçimi ise halen birinci aşama sınavı olan ÖSS ile olmaktadır.

Araştırmanın temel amacı, 1987-1988 öğretim yılında Ç.Ü. Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarına alınan öğrencilerin ÖSS puanlarının ve lise başarılarının yüksekokul birinci dönem akademik başarılarını önceden tahmin edebilme gücünü araştırmaktır. Ayrıca, öğrencilerin mezun oldukları lise türü ve kollarına göre akademik başarıları arasında bir farklılık olup olmadığını saptamakta amaçlanmıştır.

Araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarına giren öğrencilerin genel özellikleri nelerdir?
- 2- Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanları ile yüksekokul birinci dönem sonundaki akademik başarıları arasında bir ilişki var mıdır?
- 3- ÖSS puanları ile her iki okulun birinci döneminde okutulan dersler arasından en çok hangi derslerdeki başarı arasında ilişki bulunmaktadır?
- 4- Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanları ile lise not ortalamaları arasında nasıl bir ilişki görülmektedir?
- 5- Her iki okul öğrencilerinin lise not ortalamaları ile yüksekokul birinci dönem akademik başarıları arasında bir

ilişki var mıdır? Varsa bu ilişki akademik başarıyı ne ölçüde kestirebilmektedir?

6- Öğrencilerin mezun oldukları lise türlerine göre ÖSS puanları arasında bir ilişki var mıdır?

7- Öğrencilerin mezun oldukları lise kollarına göre ÖSS puanları ile birinci dönem akademik başarıları arasında bir ilişki var mıdır?

Araştırmada, iki yüksekokulda da birinci dönem okutulan 14 dersten 12 dersin akademik başarı ortalamaları alınmıştır. Ayrıca her iki okulda aynı dönem okutulan 6 ders ile ÖSS puanları arasında ilişki aranmıştır. Araştırma kapsamına Hatay Eğitim Yüksekokulundan 273, Adana Eğitim Yüksekokulundan ise 97 öğrenci alınmıştır.

Araştırmada, öğrencilerin ÖSS puanları ÖSYM tarafından hazırlanan, ÖSS kazanan adaylar listesinden alınmıştır. Öğrencilerin bölgelere, okul türü ve kollarına göre dağılımları, lise bitirme dereceleri, cinsiyet ve yaş durumları, tercih sıraları ile ilgili bilgiler yine bu listelerden sağlanmış, bu bilgiler okuldaki kişisel dosyalarında bulunan bilgilerle de karşılaştırılmıştır. Lise bitirme dereceleri, kişisel dosyalarından elde edilmiş, yüksekokul birinci dönem not ortalamaları öğrenci işlerindeki not listelerinden sağlanmıştır.

Araştırmada değişkenler arasındaki ilişkiler, PEARSON ÇARPIM-MOMENT KORELASYON yönteminden yararlanılarak bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar arasındaki farkı test etmek için Z ve t testleri kullanılmıştır. Bulunan korelasyon katsayıları 0.05 manidarlık düzeyinde "evrenin korelasyon katsayısının gerçekte sıfır olduğu" (H_0) hipotezine karşı test edilmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar, amaç kısmında belir-

tilen soruların sırasına uygun olarak özetlenmek suretiyle aşağıda verilmiştir.

Genel Özellikleri Açısından:

1- Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarına girişte yakın bölgelerde bulunmalar etkili olmuştur. Hatay Eğitim Yüksekokulunda 209 (%77'ye yakın) öğrenci Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelmiştir. Adana Eğitim Yüksekokulunda ise bu bölgelerden gelen öğrenci sayısı 68 (%70)'tir. Bu okulların seçilmesinde, yakın bölgede oturan öğrenciler için bir tercih unsuru oluşturduğunu söyleyebiliriz.

2- Her iki okulda da genel lise çıkışlı öğrenciler çoğunluktadır. Genel lise çıkışlı öğrencilerin sayısı Hatay Eğitim Yüksekokulunda 189 (%69.2), Adana Eğitim Yüksekokulunda ise 46 (%47.4)'dir. Bu okullara girmede lise mezunu öğrenciler daha avantajlı görülmüştür.

3- Her iki yüksekokula girme konusunda öğrencilerin Fen, Matematik, Dil-Edebiyat, Tabii Bilimler kollarından mezun olmalarının dikkat çekici bir farklılık yaratmadığı saptanmıştır. Çünkü Hatay Eğitim Yüksekokulunda 111 (%41) Fen kolu çıkışlı öğrenci birinci sırayı oluşturmuştur. Adana Eğitim Yüksekokulunda ise Dil-Edebiyat kolu çıkışlı 32 (%33) öğrencinin birinci sırayı oluşturduğunu söyleyebiliriz.

4- Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin lise bitirme dereceleri daha yüksektir. Bu okulda liseyi iyi dereceyle bitiren 54 (%56) öğrenci grubun yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Hatay Eğitim Yüksekokulunda ise lise bitirme derecesi orta olan 150 (%55) öğrenci grubun yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Bu durumda Adana Eğitim Yüksekokuluna, Hatay

Eğitim Yüksekokuluna oranla daha nitelikli öğrencilerin girmiş olduğunu söyleyebiliriz.

5- Her iki yüksekokulda erkek öğrenci sayısının oranı (%57.1), kız öğrencilerin oranından (%42.9) fazladır. Aradaki fark %14.2'dir. Erkek öğrencilerin bu okulu kız öğrencilerden daha fazla tercih ettikleri söylenebilir.

6- Hatay Eğitim Yüksekokulunda öğrencilerin yaş ortalaması 18.8'dir. Yaşları 20 ilâ 27 arasında toplanan öğrenci sayısı 75'tir. Bu öğrenciler, grubun yaklaşık %28'ini oluşturmaktadır. Adana Eğitim Yüksekokulunda ise öğrencilerin yaş ortalaması 18.1'dir. Yaşları 20 ilâ 28 arasında toplanan öğrenci sayısı 22'dir. Bu öğrenciler, grubun yaklaşık %23'nü oluşturmaktadır. Her iki okulda da yaşları 20'nin üstünde bulunan erkek öğrencilerin oranı (Hatay Eğitim Yüksekokulunda %17.9, Adana Eğitim Yüksekokulunda ise %12.4) daha yüksektir.

Yurdumuzda liseyi bitirme yaşı 18 olarak kabul edilmiştir. Demek ki bu öğrencilerin büyük bir kısmı, liseyi bitirdikten sonra en az iki yıl olmak üzere dokuz yıla kadar uzanan bir aradan sonra bu okullara girebilmişlerdir. Şu halde, bu kurumlara gelen öğrenciler arasında liseden sonra öğrenimlerine birkaç yıl ara verenlerin sayısı azımsanmayacak kadar çoktur. Veya bu öğrenciler, birkaç kez üniversite giriş sınavlarına katıldıktan sonra ancak bu kurumlara girme hakkını elde edebilmişlerdir. Bu sonuçta, bu okullara alınan öğrencilerin genellikle başarısız öğrenciler olduklarını açıklamaktadır. Dolayısıyla bu öğrencilerin yüksekokuldaki başarıları da düşük olmaktadır.

7- Öğrencilerin Adana Eğitim Yüksekokulunu tercih sırası ortalaması 12.8, Hatay Eğitim Yüksekokulunu tercih sırası

ortalaması ise 14.6'dır. Hatay Eğitim Yüksekokulundaki öğrenciler, bu okulu diğer okul öğrencilerine oranla daha gerilerde tercih etmişlerdir.

Akademik Özellikleri Açısından:

1- Her iki okulda da öğrencilerin ÖSS puanları ile yüksekokul birinci dönem akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalaması 55.64'tür. Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalaması ise 59.73'tür. İki okul öğrencilerinin akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark test edilmiştir. Manidarlık düzeyi 0.05 olan bu fark, Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin lehine bulunmuştur. Adana Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerin akademik başarı ortalamaları daha yüksektir. Bu okul öğrencilerinin lise bitirme derecelerinin daha yüksek bulunması, yüksekokulda akademik başarıyı artırıcı bir etken olarak düşünülebilir.

Hatay Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin ÖSS puan ortalamalarının aritmetik ortalaması 129.85'tir. Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin ise 137.887'dir. Adana Eğitim Yüksekokuluna alınan öğrencilerin ÖSS puan ortalaması 8.037 puan daha yüksektir.

2- Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanları ile birinci dönem okutulan ve aralarında ilişki aranan altı dersteki akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Şu halde, ÖSS puanlarının bu derslerdeki başarıyı önceden tahmin etme konusunda iyi bir ölçüt olmadığı söylenebilir.

3- Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanları ile, lise not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu sonuç Toker, Uçkunkaya ve Gülcü, Onay, Tavşancıl'ın araştırma bulgularıyla aynı doğrultuda çıkmıştır.

4- Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin lise not ortalamalarıyla, birinci dönem akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Halbuki, yukarıda belirtilen araştırmacılar tarafından başarıyı kestirmede en güçlü değişkenin lise not ortalamaları olduğu ileri sürülmüştür. Ancak; bu araştırmaların O.D.T.Ü, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Hacettepe Üniversitesi gibi daha çok nitelikli ve daha yeterli öğrencilerin seçildiği kurumlara yapıldığı dikkate alınmalıdır. Bu kurumlar için bulunan bulgular bu şartlarda doğru ve geçerli olarak kabul edilebilir.

Fakat, iki yıllık önlisans okulları olan Eğitim Yüksekokulları için bu sonuçların geçerliği tartışma konusudur. Çünkü, bu kurumlara öğrenciler çok düşük puanlarla alınmaktadır.

ÜSYM'nin (1979) yaptığı bir araştırmada yükseköğretimdeki başarıyı kestirmede ÖSS puanlarının geçerliğinin her program için farklılık arzettiği belirtilmiştir. Buna göre ÖSS puanları arttıkça geçerliğin de arttığı, buna karşılık görece olarak düşük puanla öğrenci alan programlarda ise geçerlikten söz etme olanağının olmadığı yargısına varılmıştır. Bu sonuca göre değerlendirildiğinde, Eğitim Yüksekokullarındaki öğrencilerin puanlarının düşük olması bu yargıyı pekiştirmektedir. Ayrıca bu kurumlara gelen öğrencilerin zihinsel yetenek ve becerilerini, lisedeki üç yıllık başarı grafiklerini inceleyen bir araştırma yapılmamıştır. Bu konuda yapılacak kapsamlı bir araştırma, konuya geniş bir perspektif kazandıracaktır.

Eğitim Yüksekokullarına gelen öğrencilerin büyük çoğunluğu, genelde başarı standartlarının altında kalmış öğrencilerdir. Başka yükseköğrenim kurumlarını kazanamadıkları için ve çoğunluğunun da sırf boşa kalmamak için geldiği, bu okulları tercih sıralamalarından da anlaşılmaktadır.

5- Her iki yüksekokul öğrencilerinin lise türlerine göre yüksekokul birinci dönem akademik başarıları ile ÖSS puanları arasında anlamlı bir korelasyon bulunamamıştır. Lise mezunu öğrencilerin, her iki yüksekokulda birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalaması diğer gruplara oranla daha yüksektir.

6- Lise kollarına göre öğrencilerin birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasında manidarlık düzeyi 0.05 olan bir fark, Fen kolu çıkışlı öğrencilerin lehinde bulunmuştur. Yani, her iki yüksekokulda Fen kolu çıkışlı öğrenciler başarılı olma konusunda diğer kollar-daki öğrencilere oranla daha avantajlıdır.

7- Her iki yüksekokulda Öğretmen lisesi mezunu öğrencilerin sayısı 97'dir. Genel lise mezunu öğrencilerin sayısı ise 235'tir. Bu iki okulu, Öğretmen lisesi mezunu öğrencilerin %36.8'i, genel lise mezunu öğrencilerin ise %19.5'i ilk sekiz tercihleri arasında seçmişlerdir. Bu durumdan Öğretmen lisesi mezunu öğrencilerin bu iki yüksekokula lise mezunu öğrencilere oranla daha istekli geldikleri sonucu çıkarılabilir. Buna rağmen, Öğretmen lisesi mezunu öğrencilerin bu kurumlarda, genel lise mezunu öğrenciler kadar başarılı olamamaları dikkat çekicidir. Bu öğrencilerin Öğretmen lisesi çıkışlı olmalarından dolayı, Öğretmen liselerine ayrılan %20'lik kontenjandan yararlanarak bu kurumlara girmeleri, başarılarını olumsuz

etkileyen bir faktör olarak düşünülebilir. Çünkü, ÖSS puanlarında öğretmen lisesi mezunu öğrencilere puan avantajı sağlanmıştır.

8- Her iki okula kayıt yaptırmaya hak kazanmış olmalarına rağmen, kayıt yaptırmayan veya kayıt yaptırmada sürekli devamsız öğrencilerin sayısı azımsanmayacak kadar çoktur. Bu öğrenciler, Hatay Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerin %20'sini, Adana Eğitim Yüksekokulundaki öğrencilerin ise %18.5'ni oluşturmaktadır. Böylece kontenjanın verimli kullanılması engellenmektedir. Oysa bu kurumlara daha istekli öğrencilerin seçimi, akademik başarıyı da artırıcı bir etken olarak düşünülebilir.

ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak şu öneriler getirilebilir:

1- Araştırmada, ÖSS puanları ile akademik başarılar arasında bir ilişki bulunamamıştır. Bundan dolayı ÖSS sınavlarının Eğitim Yüksekokulları için uygun öğrenciler seçmede yeterli bir ölçüt olmadığı sonucu çıkarılabilir. Bu nedenle, Eğitim Yüksekokullarına girişte de eleme ve seçme sınavlarının yapılması uygun olur. ÖSS sınavını kazanan öğrenciler, bu kurumlar tarafından yapılacak bir seçme sınavına tabi tutulmalıdır. Nitekim Beden Eğitimi, Müzik, Resim-İş ve Teknik Öğretmen yetiştiren kurumlar, ek olarak özel yetenek sınavları yapmaktadır. Öğretmen yetiştiren kurumlar tarafından yapılacak eleme sınavlarında aşağıda belirtilen ölçütlerin dikkate alınması daha uygun olabilir.

a- Adaylar mutlaka öğretmenliğe istekli olanlar arasından seçilmelidir.

b- Adaylar, geçerli ve güvenilir zekâ testleri ile üstün yetenekliler arasından seçilmeli veya en azından normalin üstünde zekâyâ sahip olma şartı aranmalıdır.

c- Öğretmen olmak isteyenlere kişilik ölçekleri uygulanmalı, öğretmenlik için gereken temel kişilik özelliklerine sahip olanlar aday olarak seçilmelidir.

d- Yukarıdaki şartlara sahip olan adaylar, ciddi olarak seçilecek profesyonel kişilerden oluşacak bir jüri tarafından mülâkâta tabi tutulmalıdır.

e- Öğretmen adaylarının çok ciddi bir muayeneden geçirilerek fizik ve ruh sağlığı yerinde olan kimseler arasından seçilmesine özen gösterilmelidir.(Çağlar,1987 s.5). Böylece, öğretmenlik mesleği rastlantı sonucu seçilmiş bir meslek olmaktan kurtarılmış olacaktır. Daha istekli ve yeterli öğrencilerin seçeceği bir meslek haline getirilmesi sağlanacaktır.

2- Öğretmen Liselerinden mezun olan öğrenciler için bu kurumlarda ayrılan kontenjanlar kaldırılmalıdır. Çünkü; Öğretmen Liselerinden mezun olan öğrenciler, öğretmenlik mesleği ile ilgili temel olacak yeterli bir eğitim görmemektedirler. Üstelik, Öğretmen Lisesinin zeki ve başarılı öğrencileri yüksek puanla öğrenci alan diğer yükseköğretim kurumlarına tercih etmekte ve oraya gitmektedirler.

Her iki yüksekokula gelen Öğretmen Lisesi çıkışlı öğrencilerin almış oldukları puanlar, Bu öğrencilerin yeterliği ve niteliklerini yansıtması açısından bir gösterge

olarak kabul edilebilir. Örneğin; 1987 öğretim yılında Hatay Eğitim Yüksekokulunda ÖSS taban puanı 126.425 olarak saptanmıştır. Oysa bazı öğrenciler Öğretmen lisesi çıkışlı olmalarından dolayı, üniversite giriş sınavında 088.811 veya 111.294 puan almalarına rağmen bu iki yüksekokula girebilmişlerdir. Bu da, iki yüksekokulda Öğretmen lisesi çıkışlı öğrencilerin başarısızlıklarına bir neden olarak düşünülebilir.

Bu nedenle Öğretmen liseleri mevcut halleriyle öğretmen yetiştiren bu kurumlara iyi bir kaynak oluşturmamaktadır. Oysa, Öğretmen liselerinin programları yeniden geliştirilerek ve düzenlenerek daha işlevsel bir hale getirilebilir. Böylece Eğitim Yüksekokullarına, hatta öğretmen yetiştiren diğer yükseköğretim kurumlarına öğrenci yetiştiren kaynaklar haline gelmeleri sağlanabilir. İster Öğretmen okulları, ister Öğretmen kolejleri densen bu kurumlara öğrenciler, ilkokuldan sonra sınavla seçilip alınmalıdır. Bu kurumlara seçilerek alınan öğrenciler ortaöğretim yaşantıları boyunca öğretmenlik mesleği benimsetilerek yetiştirilmelidir. Böylece, Eğitim Yüksekokullarının büyük öğrenci kaynağını bu kurumlar sağlamalıdır.

Öte yandan, öğretmenlik mesleğini ilk üç tercih arasında seçen öğrencilerden bu mesleğe ilgi duyan ve daha yeterli olan öğrenciler de yukarıda belirtilen ölçütlere göre seçilerek alınmalıdır.

3- Eğitim Yüksekokullarına girişte belli bir yaş sınırlaması da getirilmelidir. Böylece bu kurumlar, en son şans olarak düşünülen kurumlar olmaktan çıkarılmış olacaktır. Üniversite giriş sınavlarında üç dört kere şansını deneyip, istediği bir yükseköğretim kurumuna giremeyen ve daha az yeterli olan öğrencilerin bu kurumlara girmesi, öğretmenlik mesleğinin

niteliğini azaltan bir unsur olarak görülmelidir.

4- Eğitim Yüksekokullarındaki ders çeşidinin fazla olması, öğrencilerin başarısızlıklarına neden olan bir faktör olarak düşünülebilir. Ders çeşidinin azaltılması ve özellikle öğretmenlik bilgi ve becerisini kazandıran (öğretmenlik meslek formasyonu veren) derslerin sayılarının artırılması yararlı olacaktır.

5- Bu kurumlardaki sınırlı kapasitenin verimli kullanılması gerekmektedir. Bu nedenle, adayların seçimi konusunda iyi yönlendirilmelerine ihtiyaç vardır. Öğrencinin kendi ilgi ve yetenek alanının farkında olması, daha isabetli meslekler seçiminde karar vermesine yardımcı olacaktır. Bu da ortaöğretim kurumlarında yapılacak bilinçli bir mesleki rehberliği gerekli kılmaktadır.

6- Eğitim Yüksekokullarındaki öğrencilerin akademik başarılarının önceden tahmin edilmesine hizmet edecek daha güvenilir ve geçerli ölçütlerin seçilmesi ve kullanılması için yeni ve daha kapsamlı araştırmalar yapılmalı, öğretmenlik için en uygun adaylar seçilmelidir.

EK - 1

KORELASYON KATSAYISI HESABI

```

10 INPUT "x ortalama xs";XS
20 INPUT "y ortalama ys";YS
30 INPUT "y sinif sayisi a";A
40 INPUT "y sinif fasilasi sy";SY
50 FOR I=1 TO A
60 INPUT " y'nin alt-ust siniri ve frekansi y1,y2,ny";Y1,Y2,NY
70 M=(Y1+Y2)/2
80 DY=(M-YS)/SY
90 NDY=NDY+DY*NY
100 KNDY=KNDY+DY^2*NY
110 NYT=NYT+NY
120 PRINT "sinif orta noktasi m=";M
121 LPRINT "sinif orta noktasi m=";M
130 PRINT "dy=";DY
131 LPRINT "dy=";DY
140 NEXT I
150 INPUT "x sinif sayisi b";B
160 INPUT "x sinif fasilasi sx";SX
170 FOR I=1 TO B
180 INPUT "x'in alt-ust siniri ve frekansi x1,x2,nx";X1,X2,NX
190 M=(X1+X2)/2
200 DX=(M-XS)/SX
210 NDX=NDX+DX*NX
215 KNDX=KNDX+DX^2*NX
220 NXT=NXT+NX
230 PRINT "sinif orta noktasi m=";M
231 LPRINT "sinif orta noktasi m=";M
240 PRINT "dx=";DX
241 LPRINT "dx=";DX
250 NEXT I
259 INPUT "x sayisi";K
260 FOR J=1 TO K
280 INPUT "x degeri x";X
290 INPUT "dy";DY
300 INPUT "dx";DX
310 C=C+X*DX*DY
330 NEXT J
340 PRINT "nydydx=";C
341 LPRINT "nydydx=";C
350 PRINT "korelasyon katsayisi hesabi"
351 LPRINT "korelasyon katsayisi hesabi"
360 F=KNDX-NDX/NXT*NDX
361 LPRINT "f=kndx-ndx/nxt*ndx"
370 G=KNDY-NDY/NYT*NDY
371 LPRINT "g=kndy-ndy/nyt*ndy"
380 E=SX*SY*(C-NDY/NYT*NDX)
381 PRINT "f";F;LPRINT "e=sx*sy*(c-ndy/nyt*ndx)";LPRINT "f=";F
382 PRINT "g";G;LPRINT "g=";G
383 PRINT "e";E;LPRINT "e=";E

```

EK 1- devam

```

410 PRINT "ndx";NDX:LPRINT "ndx";NDX
411 PRINT "kndx";KNDX:LPRINT "kndx";KNDX
412 PRINT "nxt";NXT: LPRINT "nxt";NXT
413 PRINT "ndy";NDY: LPRINT "ndy";NDY
414 PRINT "kndy",KNDY: LPRINT "kndy";KNDY
415 PRINT "nyt";NYT: LPRINT "nyt";NYT
416 PRINT "korelasyon katsayisi": LPRINT "korelasyon katsayisi"
417 R=(E/(F*G)^(1/2))/100
418 LPRINT "r=(e/(f*g)^(1/2))/100"
419 PRINT "r=";R:LPRINT "r=";R
420 END

```

ORTALAMA HESABI

```

5 REM ORTALAMA HESABI
10 INPUT "sinif sayisi ";A
20 FOR I=1 TO A
30 INPUT "alt-ust sinir ve frekansi ";S1,S2,F
40 M=(S1+S2)/2
50 T=T+M*F
60 FT=FT+F
70 NEXT I
80 ORT=T/FT
90 PRINT "serinin ortalamasi ort=";ORT
91 LPRINT "serinin ortalamasi ort=";ORT
100 END

```

STANDART SAPMA HESABI

```

10 REM STANDART SAPMA HESABI
20 INPUT "ORTALAMA";ORT
30 INPUT "SINIF SAYISI";K
40 FOR I=1 TO K
50 INPUT "ALT-UST SINIR VE FREKANS";X1,X2,N
60 M=(X1+X2)/2
70 C=C+(M-ORT)^2*N
80 NT=NT+N
90 NEXT I
100 SAPMA=(C/NT)^(1/2)
110 PRINT "SERININ ORTALAMASI=";ORT
120 LPRINT "SERININ ORTALAMASI=";ORT
130 PRINT "ORTALAMANIN STANDART SAPMASI=";SAPMA
140 LPRINT "ORTALAMANIN STANDART SAPMASI=";SAPMA
150 END

```

EK - 2

1- KORELASYON KATSAYILARININ ANLAMLILIĞI TESTİ

Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarındaki Öğrencilerin ÖSS puanları ile, yüksekokul birinci dönem akademik başarı ortalamaları arasında bulunan korelasyon katsayılarının (r) anlamlılığı test edilerek, örnek olarak verilmiştir.

Örnek: Hatay Eğitim Yüksekokulu Adana Eğitim Yükok.

r: -0.013

r: -0.002

N: 273

N: 97

Böyle bir testte izlenecek süreç şöyledir:

Hipotezler $H_0: r=0$; $H_1: r \neq 0$

Önem Derecesi: 0.05 önem derecesi seçilmiştir. Önem derecesine, anlamlılık veya manidarlık derecesi de denmektedir Gürtan,(1974, s.655). Anlamlılık testinde $N > 30$ ise Z, $N < 30$ ise t testi kullanılır. Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokulundaki N sayısı 30'dan büyük olduğ için Z istatistiği kullanılmıştır. Serbestlik derecesi $N-2$ 'dir. Hatay Eğitim Yüksekokulu için:

$Z=r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}}$ formülü uygulanmıştır. Bulunan Z değeri -0.214'tür. Bu değer Z kritik değeri olan ± 1.96 'dan küçüktür. Bulunan değer küçük olduğu için H_0 hipotezi kabul, H_1 hipotezi ise red edilmiştir.

Adana Eğitim Yüksekokulu için:

$Z=r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}}$ formülü uygulanmıştır. Bulunan Z değeri -0.0195'tir. Bu değer Z kritik değeri olan ± 1.96 'dan küçük olduğu için H_0 hipotezi kabul, H_1 hipotezi ise red edilmiştir.

Sonuç: Her iki yüksekokulda da bulunan korelasyon katsayıları sıfırdan farklı değildir.

KAYNAKÇA

- Akhun, İ., Akademik Başarınının Kestirilmesi. Çoklu Regrasyon Yaklaşımının Uygulanmasına İlişkin Bir Araştırma. A.Ü.Eğitim Fakültesi, Ankara:1977.
- . Temel İstatistiksel Kavramlar. İkinci baskı. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara:1983
- . İki Korelasyon Katsayısı Arasındaki Farkın Manidarlığının Test Edilmesi. A.Ü.Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 17, sayı:1-2, Ankara:1984
- Arıcı, H., İstatistik Yöntemler ve Uygulama. Cihan Matbaası, Ankara:1975
- Alkan, C., Eğitim Ortamları. A.Ü.Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını No:85, Ankara:1979 s.73
- Astin, A.W., Predicting Academic Performance in College. New York:The Free Press, 1971.
- Aşkar, P.P., Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminin Geçerliliği. Yayımlanmamış Doktora Tezi, H.Ü. Ankara:1985
- Bloom, B.S., İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme. Çeviri: Dr.Durmuş Ali Özçelik. M.E.B. Ankara:1979
- Cosand, J.P., "Admissions Criteria" College and University. April:1953
- Çağlar, D., Öğretmen Adaylarınının Seçimi ile İlgili Uygulamaların Dünü, Bugünü ve Yarını. Teblig A.Ü.Eğitim Bilimleri Fakültesi. Ankara:1985

- E.T.S., Test Use and Validity: A Response to Charges in The Nader/Nairn, Report on E.T.S, Educational Testing Service, Princeton, N.J:1980
- Grandy,J., Analysis of The Subscale Strugture of Test Baatteries. A Confirmatory Study of The Interrelationships of CGP and N.J.Basic Skills Subscores, Educational Testing Service, RR-80-25, Princeton, New Jersey:1980
- Gürtan,K., İstatistik ve Araştırma Metodları. İ.Ü.İşletme Fakültesi, Yayın No:32, İstanbul:1974, s.655
- İçli,T., Sosyal Bilimlerde İstatistik. H.Ü.Fen Fakültesi. Beytepe:1987
- IAEA., (International Association for Educational Assesment). Uluslararası Eğitsel Değerlendirme Birliği. 1976 Toplantısına ait Dökümanlar. 24-28 Mayıs 1976, UNESCO-Paris
- Kaya,Y,K., İnsan Yetiştirme Düzenimiz:Politika, Eğitim, Kalkınma Dördüncü Baskı, Ankara:1984
- Kaiser,J., (The Predictive Validity of GRE Aptitude Tests" Paper Presentet at The Annual Meeting of The Rocky Mountain Research Associatin, 12 November 1982
- Kendir,H,S.ve Tuncer,C., A.Ü.Hukuk Fakültesi Öğrencilerinin Üniversite Giriş Sınavlarında Aldıkları Puanlarla Birinci Sınıfkaki Başarılarının Karşılaştırılması. A.Ü.Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 26, sayı:1-2,1969
- Kaptan,S., Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistik Yöntemleri. Tekişik Matbaası, Ankara:1981

- Küçükahmat, L., Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları. A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayını, No:55, Ankara:1976
- Melek, K., İngiliz Üniversitelerinde Yapılan Kayıtlar ve Öğrenci Değerlendirmesi Üzerine Bir İnceleme. Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul:1974
- Milli Eğitim Bakanlığı, Tebliğler Dergisi; IX.Şura Özel Sayısı, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul:1974
- Mıhçıoğlu, C., Üniversiteye Giriş ve Liselerimiz. İkinci Baskı. A.Ü.Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, No:278, Ankara:1969
- . Üniversiteye girişin yeniden düzenlenmesi. A.Ü.Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, No:40, Ankara:1979
- . "Üniversiteye Giriş Sınavları Ne Ölçüde Geçerlidir" adlı paneldeki konuşmaları. Yükseköğretim Giriş Sorunları. Türk Eğitim Derneği Yayınları, Bilim Dizisi No:1, Ankara:1978
- Nasuhoglu, R., "Üniversiteye Giriş Sınavları Nasıl Düzenlenmeli?". Milliyet Gazetesi, 4 Temmuz 1973
- Özguven, İ, E., Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler. H.Ü., Ankara:1974
- . Üniversiteye Giriş Sınavlarının Öğrenci Seçimindeki Rolü. Hacettepe Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 3,2:105-117,19, Ankara:1971

- _____ . Üniversiteye Giriş Sorunu. TÜBİTAK V.Bilim Kongresi. Bilim Adamları Yetiştirme Grubu Tebliğleri, Ankara:1975
- _____ . "Üniversiteye Giriş Sınavları Öğrenci Seçmede Ne Derece Geçerlidir?" adlı paneldeki konuşmaları. Yükseköğretim Giriş Sorunları, Türk Eğitim Derneği, Bilim Dizisi No:1, Ankara:1978
- Önat,A,S., 1974-1980 Yıllarında Yükseköğretim Programları Kontenjanları. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, Araştırma Geliştirme Birimi; AGB-0009, Ankara:1982
- Onay,Y,P., Öğrencilerin Lise, Üniversitelerarası Giriş İmtihanı ve Üniversite Başarıları Arasındaki İlişkiler. Hacettepe Üniversitesi, Yayımlanmamış Eğitimde Bilim Uzmanlığı Tezi, Ankara:1972
- Oral,T., Lise Başarı Ölçüleriyle ÖYS Puanları Arasındaki Uyum. Yayımlanmamış Eğitimde Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara:1985
- Özoğlu,S., "Yükseköğretime Geçite Öğrencileri Yönelme Sorunu" adlı paneldeki konuşmaları, Yükseköğretime Giriş Sorunları, Türk Eğitim Derneği Yayınları, Bilim Dizisi No:1, Ankara:1978
- ÖSYM., Yükseköğrenime Geçişte Fırsat Eşitliği. Ankara Mart 1979
- ÖSYM., 1980 ÜSS Kılavuzu. Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, Ankara:1980
- ÖSYM., Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Kılavuzu. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, Ankara:1988

- ÖSYM., The System of Student Selection and Placement in Higher Educational Institutions in Turkey, Higher Educational Council Student Selection and Placement Center, Bilkent-Ankara:1984
- Pristo, L.J., The Prediction of Graduate School Scores by the Canonical Correlation, "Educational and Psychological Measurement" Vol.39, 1979
- Tan, H., Giriş Sınavlarımız İyi Öğrenci Seçebiliyor mu? Orta Doğu Teknik Üniversitesi Yayını No:40, Ankara: 1979
- Tavşancıl, E., A.Ü.Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Başarıları. Yayımlanmamış Lisans Üstü Tezi, Ankara:1982
- Tebliğler Dergisi., Sayı:2022, 26 Şubat 1979
- Toker, F., Uçkunkaya, B. ve Gülcü., Hacettepe Üniversitesinde Öğrenci Seçme İşlemi Üzerine Ön Araştırma. Hacettepe Üniversitesi, Ankara:1979
- . 1968-1969 Öğretim Yılında Hacettepe Üniversitesine Kaydolan Lise Birincisi, İkinci ve Üçüncüleri Üzerine Bir Araştırma. Hacettepe Üniversitesi, Ankara:1969
- Turgut, F., Eğitimde ve Ölçme Metodları. Beşinci baskı, Ankara: 1987
- T.E.D.(Türk Eğitim Derneği)., Yükseköğretime Giriş Sorunları. Yayın No:1, Ankara:1978
- Türkoğlu, A., Türkiye ve Fransa'da Lise Programlarının Karşılaş-

YAZAR

DOKTORA DALI

Eğitim Programları ve Öğretim

ÖZ GEÇMİŞİ

Adı ve Soyadı:

Kezban Kuran

Doğumu :

24.1.1951-İstanbul (Hadımköy)

Öğrenimi :

1957-1962 Erzurum Vali Hafız Paşa İlkokulu.

1962-1965 Erzurum Kız Ortaokulu.

1965-1969 Erzurum Kız Lisesi

1969-1973 A.Ü.Eğitim Fakültesi:Eğitim Programları ve Öğretim bölümünden mezun.

Görevleri :

1- 1973 yılında M.E.G.S.Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğünde Program Geliştirme Uzman Yardımcısı.

2- 1974-1977 yılları arasında Kilis Kız İlköğretmen Okulunda Meslek Dersleri Öğretmeni.

3- 1977-1980 yılları arasında Hatay Eğitim Enstitüsünde Meslek Dersleri Öğretmeni.

4- 1980-1981 yılında Antakya Atatürk Ortaokulunda Eğitim Uzman Yardımcısı.

5- 1981-1983 yılları arasında Niğde Eğitim Enstitüsü Meslek Dersleri Öğretmeni.

6- 1983-1987 yılları arasında S.Ü.Eğitim Fakültesi Niğde Eğitim Yüksekokulunda Meslek Dersleri Öğretim Görevlisi ve Müdür Yardımcısı.

7- 1987 yılı Şubat ayından itibaren Ç.Ü.Eğitim Fakültesi Hatay Eğitim Yüksekokulunda Öğretim Görevlisi olarak çalışmakta.

Ç.Ü.EĞİTİM FAKÜLTESİ HATAY VE ADANA EĞİTİM
YÜKSEKOKULLARINDAKİ ÖĞRENCİLERİN 1987 ÖSS PUANLARI İLE AKADEMİK
BAŞARILARININ KARŞILAŞTIRILMASI

ARAŞTIRMA ÖZETİ

GİRİŞ:

Eğitimin en önemli işlevlerinden birisi, eğitilmiş insan gücünü yetiştirmektir. Eğitilmiş insan gücü ise, iyi yetişmiş ve nitelikleri açısından yeterli olan öğretmenlerle mümkündür. Bu nedenle, öğretmenin içinde yaşadığı toplumu iyi bilmesi, çağdaş gelişmelere ayak uydurabilmesi, mesleki alanda kendini yeterli kılması ve kültür düzeyini yükseltmesi gerekir. Bunun için öğretmenlik mesleğini seçecek kişilerin özenle seçilip yetiştirilmesi zorunludur.

PROBLEM:

Eğitim Yüksekokullarına öğrenci seçimi üniversite giriş sınavlarının birinci basamağı olan öğrenci seçme sınavı ile yapılmaktadır. Öğrenci seçme sınavının bu kurumlara nitelikli öğrencileri seçip seçmediği konusu günümüzde birhayli tartışma konusu olmuştur ve olmaktadır.

Ülkemizde bugün üniversite kapılarında yığılan öğrenci sayısı bir hayli artmış, buna karşılık üniversite kontenjanları bu artışla doğru orantılı olarak bir büyüme göstermemiştir. Öğrenci seçme ve yerleştirme sınavı, son şeklini alıncaya kadar bir çok aşamadan geçmiştir. 1960'lı yıllara gelinceye kadar üniversiteye girmek için BAKOLARYA denen olgunluk sınavı söz konusuydu. Yalnız İstanbul Teknik Üniversitesi ve Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencilerini kendilerinin yaptığı sınavla almaktaydı.

Gün geçtikçe üniversiteye girmek isteyen öğrenci sayısında meydana gelen hızlı artış, sınırlı kontenjanlara sahip üniversiteleri bir seçme sınavını yapmak zorunda bırakmıştır. Böylece 1961 yılından itibaren üniversite giriş sınavları merkezileştirilmiştir. 1974 yılında da Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÜSYM) kurulmuştur. 1981 yılında 2547 sayılı yasayla Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) adını almış ve Yükseköğretim Kuruluna bağlanmıştır.

Üniversiteye öğrenci seçimi İngiltere'de Genel Eğitim Sertifikası sınavlarıyla yapılmaktadır. Bu ülkede, yükseköğrenim yapmak isteyen öğrencilerin seçimi ortaöğretime girmişten itibaren basılır. Ortaöğretime kabul edilme, bir bakıma yükseköğrenime de kabul edilme anlamına gelir.

Fransa'da ise, öğrencilerin yükseköğretime girebilmeleri için BAKOLARVA denen olgunluk sınavına girmeleri şarttır. Bu ülkede liselerde başarı, üniversiteye girmek için bir yarıstır. Ülkemizde öğrenci seçme ve yerleştirme sınavı, yükseköğretim kurumlarıyla ortaöğretim kurumları arasında bir köprü rolünü oynamaktadır. Köprünün iki tarafında kalan kurumlar nitelik yönünden birbirlerini tamamlamak zorundadır. Yükseköğretim kurumları; ortaöğretimden en zeki ve başarılı öğrencilerini seçip almak amacıyla ÖSS ile ÖYS sınavları yapmaktadır. İşte bu nedenle birçok yükseköğretim kurumları puanlarını bir hayli yüksek tutmuştur.

Temel Eğitim Kurumlarına öğretmen yetiştiren ve iki yıl-
lık ön lisans okulları olan Eğitim Yükseköğretim kurumları-
nın hem düşük olması hem de ÖSS puanıyla öğrenci alması, bu-
kurumlara nitelikli öğrenci seçimini olumsuz yönde etkilemekte-
dir.

ARAŞTIRMANIN AMACI:

1987-1988 öğretim yılında Ç.Ü. Eğitim Fakültesine bağlı

Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarına alınan öğrencilerin ÖSS

puanları ile yüksekokullardaki birinci sınıf birinci dönem aka-

demik başarıları arasındaki ilişkiyi aramak, araştırmanın te-

mel amacını oluşturmaktadır. Araştırmada ayrıca şu sorulara

cevap aranmıştır.

1- Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokulluna giren öğrenciler-

rin genel özellikleri nelerdir.

2- Her iki yüksekokul öğrencilerinin ÖSS puanları ile

yüksekokul birinci dönem sonundaki akademik başarıları arasın-

da bir ilişki var mıdır?

3- ÖSS puanları ile, her iki okulun birinci döneminde

okutulan (Temel Fizik, Temel Matematik, Eğitime Giriş, Resim-

İş Yazı Öğretimi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk

Dili) altı dersten en çok hangi derslerdeki başarı arasında

bir korelasyon bulunmaktadır.

4- Her iki okul öğrencilerinin ÖSS puanları ile işe

not ortalamaları arasında nasıl bir ilişki görülmektedir.

5- Her iki okul öğrencilerinin işe not ortalamaları

ile yüksekokul birinci dönem akademik başarıları arasında bir

ilişki var mıdır? Varsa bu ilişki, akademik başarıyı ne ölçü-

de kestirebilmektedir.

6- Öğrencilerin mezun oldukları işe türlerine göre

ÖSS puanları arasında bir ilişki var mıdır?

7- Öğrencilerin mezun oldukları işe kollanına göre

yüksekokul birinci dönem akademik başarıları arasında bir iliş-

ki var mıdır?

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ:

Öğrenci seçme sınavlarının geçerliliği konusunda bir çok üniversite ve fakültelerde çok sayıda araştırmalar yapılmıştır. Fakat Eğitim Yükseköğretimlerinde başarıyı önceden tahmin etme konusunda hiç bir araştırmaya rastlanmamıştır. Araştırma bu açıdan önemlidir. Ayrıca, ÖSS puanlarının ve lise başarılarının yükseköğretimdeki başarıyı kestirme gücünü ortaya çıkarma açısından da önem kazanmaktadır.

SAYILAR:

Öğrencilerin genel özellikleriyle ilgili bilgilerinin top-landığı öğrenci dosyalarındaki bilgiler ile ÖSYM Bilgi İşlem Departmanından elde edilen çizelgelerde hata yapılmıştır. Resmi kayıtlardan elde edilen bilgiler doğrudur.

SINIRLILIKLAR:

Araştırma, Ç.Ü. Eğitim Fakültesine bağlı Hatay ve Adana Eğitim Yükseköğretimine 1987 ÖSS puan sonuçlarıyla giren birinci sınıf öğrencileriyle sınırlı tutulmuştur. Kayıt yapılmamış ve başarıları hesaplanırken akademik başarıları hesaplanırken birinci sınıf birinci dönem okutulan seçmeli dersler akademik başarılarının hesaplanmasında dikkate alınmamıştır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ:

Bu araştırmada örneklem seçilmiştir. evrenin tamamına ulaşılmaması amaçlanmıştır. 1987-1988 öğretim yılında Hatay Eğitim Yükseköğretimine girmeye hak kazanmış 340 öğrenciden, kayıt yaptıran 302 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır.

Bu öğrencilerden de devam etmeyen 32 öğrenci kapsam dışındadır. Bu öğrencilerden de devam etmeyen 270 öğrenci ile sınırlı tutulmuştur.

Adana Eğitim Yüksekokulunda ise kayıt yaptırmaya hak kazanmış 115 öğrenciden, kayıt yaptıran 101 öğrenci araştırılma kapsamına alınmıştır. Bu öğrencilerden devam etmeyen 4 öğrenci kapsam dışındadır. Böylece araştırma 97 öğrenci ile sınırlı tutulmuştur.

Araştırmada veriler, ÖSYM Bilgi İşlem Dairesinden sağlanarak öğrencilerden ve Eğitim Yüksekokullarındaki Öğrenci İşleri Birimlerinden elde edilmiştir.

Araştırmada; OSS puanları ile ise not ortalamaları, OSS puanları ile yükseköğül birinci dönem not ortalaması, ise ders ortalaması ile akademik başarı, OSS puanları ile altı ders ortalaması ile akademik başarıları, ise türü ve kollarına göre OSS puanları ile akademik başarıları arasında ilişki aranmıştır.

Araştırmada değişkenler arasındaki ilişkiler, PEARSON ÇARPIM-MOMENT KORELASYON katsayısı yönteminde yararlanılarak bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar arasındaki farkı test etmek için Z ve t testleri kullanılmıştır. Bununla birlikte korelasyon katsayısı 0.05 manidarlık düzeyinde "evrenin korelasyon katsayısının gerçekte sıfır olduğunu" (H_0) hipotezine karşı test edilmiştir.

BULGULAR VE YORUM:

Araştırmada elde edilen bulguları şu şekilde sıralayabiliriz.

Genel Özellikleri Açısından:

1- Hatay ve Adana Eğitim Yüksekokullarına girişte yakın

ay Eğitim Yüksesokulunu tercih sirasi ortalamasi ise 14.6'dir.

Adana Eğitim Yüksesokulunu tercih sirasi ortalamasi 12.8, Ha-

Yüksesokuluna orani daha gerilerde tercih etmislerdir. Çünkü,

7- Öğrenciler Hatay Eğitim Yüksesokulunu Adana Eğitim

Yüksesokuluna oranla daha gerilerde tercih etmişlerdir.

bir kaç kez üniversite giriş sınavına katıldıkları sonra girme

da, bu öğrencilerin bu kurumlara bir kaç yıl aradan sonra veya

ya her iki yüksesokulda da azımsanmayacak kadar fazladır. Bu

lunda %17.9, Adana Eğitim Yüksesokulunda ise %12.4'tür. Bu sa-

arasında toplanan öğrencilerin yüzde si Hatay Eğitim Yüksesoku-

15 ilâ 20 yaş arasında toplanmıştır. Ayrıca yaşları 20 ilâ 28

6- Her iki yüksesokulda da öğrencilerin büyük çoğunluğu

orani kız öğrencilere oranla daha fazladır.

5- Her iki yüksesokulda erkek öğrencilerin sayısının

il öğrencilerin girmiş olduğu söylenebilir.

Yüksesokuluna, Hatay Eğitim Yüksesokuluna oranla daha nitelik-

si Adana Eğitim Yüksesokulunda daha fazladır. Adana Eğitim

4- Lise bitirme derecesi yüksek olan öğrencilerin sayı-

tir.

olmalarının dikkat çekici bir farklılık yaratmadığı saptanmış-

Fen, Matematik, Dil-Edebiyat, Tabii Bilimler kollarından mezun

3- Her iki yüksesokulda girme konusunda öğrencilerin

daha avantajlı görülmüştür.

ler çoğunlukta. Bu okullara girmeye lise mezunu öğrenciler

2- Her iki yüksesokulda da genel lise çıkışlı öğrenci-

Bölgelelerinden gelmişlerdir.

da öğrencilerin büyük bir kısmı Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu

bölgelerde bulunmalar etkili olmuştur. Her iki yüksesokulda

Akademik Özellikleri Açısından:

1- Her iki yüksekokulda da öğrencilerin ÖSS puanları ile yüksekokul birinci dönem akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. ÖSS puanlarının akademik başarıyı önceden tahmin etme konusunda iyi bir kestirici olmadığı söylenebilir.

Her iki yüksekokulun birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark test edilmiştir. Bulunan sonuç, manidarlık düzeyi 0.05 olmak üzere Adana Eğitim Yüksekokulu öğrencilerinin lehindedir.

2- Her iki yüksekokul öğrencilerinin ÖSS puanları ile aralarında ilişki aranan Temel Fizik, Temel Matematik, Eğitim Giriş, Resim-İş Yazı Öğretimi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili dersleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

3- Her iki yüksekokul öğrencilerinin ÖSS puanları ile lise not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

4- Her iki yüksekokul öğrencilerinin lise not ortalamaları ile birinci dönem akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

5- Her iki yüksekokul öğrencilerinin lise türlerine göre yüksekokul birinci dönem akademik başarıları ile ÖSS puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Yalnız lise mezunu öğrencilerin her iki yüksekokuldaki birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları diğer gruplara göre daha yüksek bulunmuştur. Öğretmen Lisesi mezunu öğrenciler kendilerinden beklenen başarıyı gösterememişlerdir.

6- Öğrencilerin lise kollarına göre yüksekokuldaki

birinci dönem akademik başarı ortalamalarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark test edilmiştir. Her iki yüksekokulda da Fen kolu çıkışlı öğrencilerin lehinde olmak üzere manidarlık düzeyi 0.05 olan bir fark bulunmuştur.

7- Hatay Eğitim Yüksekokulunda kontenjanın %20'si, Adana Eğitim Yüksekokulunda ise %18.5'i verimli kullanılmamıştır. Çünkü bu öğrenciler, bu okullara girmeye hak kazanmış olmalarına rağmen ya kayıt yaptırmamış veya yaptırmakta sürekli devamsız olan öğrencilerdir.

ÖNERİLER:

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayanılarak şu öneriler ileri sürülebilir:

1- Eğitim Yüksekokullarına öğrenci seçiminde ÖSS sınavları yeterli bir ölçüt değildir. Bu nedenle, bu kurumlara nitelikli öğrencilerin seçimi konusunda eleme ve seçme sınavlarının yapılması uygun olur. ÖSS sınavıyla seçilen öğrenciler, bu kurumlar tarafından yapılacak bir seçme sınavına tabi tutulmalıdırlar. Yapılacak seçme sınavında bazı ölçütlerin de dikkate alınması sınavın daha geçerli olmasını sağlayabilir.

2- Öğretmen Liseleri, programları açısından yeniden düzenlenerek yalnız Eğitim Yüksekokullarına değil, bütün öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci yetiştiren kaynaklar haline getirilmelidir. Aksi takdirde Öğretmen Lisesi mezunu öğrencilerin daha başarılı olanları diğer yükseköğretim kurumlarına gidecek, daha az başarılı olanlar ise Eğitim Yüksekokullarını tercih edeceklerdir. Bu sonuçta, Eğitim Yüksekokullarındaki başarıyı olumsuz yönde etkileyecektir.

3- eğitim Yüksekokullarına girişte belli bir yaş sınır-

laması getirilmelidir. Böylece bu kurumlar, diğer yükseköğretim kurumlarını kazanamayan öğrencilerin en son tercihle geldiği kurumlar olmaktan çıkarılmış olacaktır.

4- Eğitim Yüksekokullarındaki ders çeşidi azaltılmalıdır. Öğretmenlik meslek bilgisi ve becerilerinin kazandırıldığı derslere ağırlık verilmesi uygun olacaktır.

5- Bu alanda daha kapsamlı araştırmalara gerek duyulmaktadır. Bu araştırmalarda öğrencilerin lisedeki üç yıllık başarı grafikleri incelenmeli, araştırma kapsamına alınan Eğitim Yüksekokullarının evren ve örneklemi geniş tutularak daha geçerli ve güvenilir ölçütler seçilmelidir.

tırmalı Olarak İncelenmesi. A.Ü.Eğitim Fakültesi,
Ankara:1977

Wilson,K.M., A Study of The Validity of The Restructured GRE
Aptitude Test for Predicting First Year Perfor-
mance in Graduate Study, Educational Testing
Service, Princeton, N.J.:1982

Yerlici,A.V., Boğaziçi Üniversitesine Giriş Koşulları Hakkında
Bazı Görüşler, İstanbul:1973

Yükseköğretim Kanunu (2547.S.K.), "Resmi Gazete", 17506;
4 Kasım 1981